Regionale samenwerking ‘van school naar duurzaam werk’ Haaglanden 2026 -2029

Basis voor subsidieaanvraag voor het ‘regionaal programma van school naar duurzaam werk’

25 november 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Managementsamenvatting 4
3 Inleiding 6
3.1 Waarom regionale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en gemeenten? 6
3.1.1 Missie regionale samenwerking Haaglanden 6
3.1.2 Ambitie 6
3.1.3 Hoofddoelen 6
3.2 Totstandkoming 7
3.3 Toetsing en draagvlak 7
3.4 Vaststelling 7
4 Regioanalyse en Regionaal programma 8
4.1 Regioanalyse 8
4.2 Regionaal programma 9
4.2.1 Doelgroepen 9
4.2.2 Aandachtspunten 10
4.3 Streefcijfers en indicatoren 11
4.3.1 Ambitie 1: Het aantal nieuwe VSV'ers verlagen 11
4.3.2 Ambitie 2: Het aantal jongeren zonder onderwijs en zonder werk verlagen 11
4.3.3 Waar we aanvullend op monitoren 11
4.3.4 Strategie 12
5 Basisafspraken voorliggend aan regionaal programma 12
5.1 Basistaken en verantwoordelijkheden van gemeenten en scholen 12
5.1.1 Scholen 13
5.1.2 Gemeenten 13
5.1.3 UWV 13
5.1.4 Zorgverzekeraars/zorgkantoren 14
5.1.5 Werkgevers 14
5.1.6 Samenwerkingen gemeenten en werkgevers 14
5.2 Regionale samenwerkingsafspraken per domein 14
5.2.1 Scholen 14
5.2.2 Doorstroompunten 14
5.2.3 Arbeidsmarktregio's 15
5.3 Domein overstijgende samenwerkingsafspraken 18
5.3.1 Schoolaanwezigheid 18
5.3.2 Jongeren met specialistische en meervoudige problematiek 20
5.3.3 Kwetsbare overstapmomenten 23
6 Actielijnen en aanvullende maatregelen vanuit het Regionaal programma 32

6.1 Actielijn 1: Aanvullende ondersteuning voor jongeren die behoefte hebben aan meer gespecialiseerde kennis, aanpak of begeleiding op het snijvlak van zorg, welzijn en multiproblematiek 33

6.1.1 Aanpak voor jongeren met schoolinschrijving: hulp op of rondom school/BPV 34

6.1.2 Maatregel 1.1. Borging regionale coachvoorziening en aanpak hulp op/rondom school voor jongeren met schoolinschrijving 35

6.1.3 Aanpak voor jongeren zonder schoolinschrijving: hulp rondom werk- en vindplekken 38

6.1.4 Maatregel 1.2. Aanpak hulp op/rondom werk- en vindplekken voor jongeren zonder schoolinschrijving 40

6.2 Actielijn 2: Borgen en versterken kwetsbare overstapmomenten 42

6.2.1 Maatregel 2.1: Actualisering/herziening overstapmodule Voroc, zie ook 'monitoring' 42

6.2.2 Maatregel 2.2: Regionaal uitrollen 'overstapcoaching' naar mbo voor jongeren met verhoogd risico op maatschappelijke uitval 44

6.2.3 Maatregel 2.3: Regionaal ontwikkelen begeleidingslijn van vso en pro naar werk of dagbesteding 45

6.3 Actielijn 3: Professionalisering en kennisdeling op integraal werken 47

6.3.1 Van versnipperd naar gezamenlijk leren 48

6.3.2 Maatregel 3.1 regionale professionaliseringsaanpak 48

6.4 Actielijn 4: Maatwerk(onderwijs) op het snijvlak school, arbeidsparticipatie, praktijkleren en eventueel zorg 49

6.4.1 Maatregel 4.1. Onderwijstrajecten op maat 50

7 Randvoorwaarden 52

7.1 Jongerenparticipatie 52

7.1.2 Uitgangspunten 52

7.1.1 Doelgroep en benadering 53

7.2 Monitoring en evaluatie 53

7.2.1 Uitgangspunten 53

7.2.2 Werkwijze: cyclische en gestructureerde evaluatie 54

7.2.3 Evaluatiemethoden en instrumentarium 54

7.3 Structuren voor besluitvorming, sturing en uitvoering regionaal programma 55

7.3.1 Totstandkoming 55

7.3.2 Sterke governance 56

7.3.3 Vaststelling en mandatering 58

7.4 Begroting regionaal programma 67

7.4.1 Uitgangspunten contourennota 67

7.4.2 Toekennings- en verantwoordingssystematiek 68

7.4.3 Programmabudget 70

7.4.4 Integrale programmabegroting 71

8. Bijlagen Regionaal Programma Van School Naar Duurzaam Werk 2026-2029 Haaglanden 78

Managementsamenvatting

1. Aanleiding en urgentie

Dit regionaal programma is opgesteld naar aanleiding van de wet ‘Van School naar Duurzaam Werk’. Doel is het vergroten van kansengelijkheid en het realiseren van een doorlopende aanpak van school naar duurzaam werk voor jongeren tot 27 jaar.

2. Missie en ambitie

- Missie: Het versterken van de maatschappelijke positie van jongeren van 12–27 jaar in Haaglanden.
- Ambitie:
- Jongeren krijgen passende begeleiding en ondersteuning tijdens hun studie en werkloopbaan.
- Zij behalen een startkwalificatie en/of participeren duurzaam op de arbeidsmarkt of in de maatschappij.

3. Doelgroepen

Jongeren met schoolinschrijving:

- MBO-studenten (niveau 1 en 2 kwetsbaar; niveau 3 en 4 omvangrijk).
- Praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso).
- VO-leerlingen op aandachtslocaties (inclusief ISK, Vavo, OPDC).

Jongeren zonder schoolinschrijving:

- NEET-jongeren (geen onderwijs, geen werk), met of zonder startkwalificatie.
- Jongeren met uitkering (gemeente/UWV) en jongeren zonder uitkering die moeilijk bereikbaar zijn.

4. Doelen en streefcijfers

- Ambitie 1: Aantal nieuwe VSV’ers verlagen van 1.897 naar 1.592 per jaar (2026–2030).
- Ambitie 2: Aantal jongeren zonder onderwijs en werk (NEET) verlagen van 19.680 (10,8%) naar 14.500 (8%).

Aanvullende monitoring:

- Percentage vsv’ers dat na 1 jaar terugkeert naar onderwijs: van 25% naar 32%.
- Percentage vsv’ers dat na 1 jaar werkt: van 29% naar 30%.
- Uitstromers pro/vso/entree naar onderwijs: van 63% naar 65%; naar werk: van 17% naar 27%.

5. Samenwerkingsafspraken

- Scholen: Passend onderwijs, loopbaanbegeleiding, stages, nazorg.
- Doorstroompunten: Monitoring en begeleiding jongeren zonder startkwalificatie (16–27 jaar).
- Arbeidsmarktregio’s: Inclusieve arbeidsmarkt, sectorale ontwikkelpaden, hybride leerlijnen.
- Domein overstijgend (inclusief domein Zorg): Gezamenlijke aanpak schoolaanwezigheid, multiproblematiek, kwetsbare overstappen en nazorg.

6. Actielijnen en maatregelen

Actielijn 1: Aanvullende ondersteuning op snijvlak zorg, welzijn en multiproblematiek.

- Borging regionale coachvoorziening (schoolcoaching).
- Hulp op/rondom school en werkplekken voor jongeren met complexe problematiek.

Effect: Voorkomen van maatschappelijke uitval door vroegtijdige, integrale ondersteuning.

7. Randvoorwaarden

- Jongerenparticipatie

  Jongeren worden actief betrokken bij ideevorming, toetsing en uitvoering via bestaande platforms, raden en enquêtes. Uitgangspunten: veilig, betekenisvol en zichtbaar.

- Governance

  - Bestuurlijk Overleg: Wethouders onderwijs en werk, CvB contactschool.
  - Kerngroep: Managementniveau, strategische sturing en besluitvorming.
  - Programmateam: Operationele aanjaging, monitoring en evaluatie.
  - Breed beleidsoverleg: Afstemming domein overstijgende thema's.

- Begroting op hoofdlijnen

  Totaal programmabudget: € 6,37 mln per jaar

Actielijn 1	€ 3.550.000,00
Actielijn 2	€ 1.000.000,00
Actielijn 3	€ 100.000,00
Actielijn 4	€ 1.100.000,00
Totaal actielijn 1 t/m 4	**€ 5.750.000,00**
Randvoorwaarden (+/- 10% van totaal)	€ 620.000,00
Totaal regionaal programma	**€ 6.370.000,00**

Leeswijzer

In hoofdstuk drie wordt de aanleiding voor dit regionaal programma beschreven, de ambitie en het proces van de totstandkoming ervan.

Hoofdstuk vier geeft een schets van de uitkomsten van de regioanalyse die in 2024 is uitgevoerd, de daaruit voortvloeiende aandachtspunten en streefcijfers voor dit regionaal programma.

Om helder te houden wat (wettelijke) rollen en taken zijn van de verschillende samenwerkingspartners en op welke vlakken er al wordt samengewerkt, staat in hoofdstuk vijf een overzicht van de wettelijke taken expertises van participerende organisaties. In paragraaf staat 5.2 welke regionale samenwerkingsafspraken er al zijn, en welke aanvullende afspraken we willen maken.

In hoofdstuk zes zijn de vier actielijnen die voortkomen uit de contourennota verder uitgewerkt en staan de maatregelen die we willen treffen om hier uitvoering aan te geven.

Tot slot geeft hoofdstuk zeven een overzicht van de randvoorwaarden om de samenwerkingsafspraken en maatregelen succesvol te kunnen uitvoeren.

3 Inleiding

3.1 Waarom regionale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en gemeenten?[1]

Aanleiding voor dit regionaal programma is de inwerkingtreding van de wet 'van school naar duurzaam werk'.
Doel van de wet is het vergroten van kansengelijkheid onder jongeren.[2] Het perspectief van jongeren vormt het startpunt bij alles wat we doen . De wet moet samenwerking tussen scholen, doorstroompunt en gemeenten verder stimuleren, ruimte bieden om in te spelen op de situatie van jongeren en te doen wat nodig is en helpen om een doorlopende aanpak van school naar duurzaam werk voor jongeren tot 27 jaar te realiseren.
Het regionaal programma is een onderdeel van deze wet. In het regionaal programma worden samenwerkingsafspraken tussen scholen, doorstroompunt en gemeenten gemaakt en bewaakt. Dit vraagt van alle betrokkenen partijen dat er op een verbindende manier met elkaar samengewerkt en overleg gevoerd wordt. Dat betekent open en transparant als belangrijke basis om in vertrouwen met elkaar samen te werken. Het doel is om samen van de uitkomsten te leren, te verbeteren en door te ontwikkelen op basis van de inbreng van jongeren, de samenwerkingsafspraken en de opbrengsten en observaties vanuit de maatregelen binnen de actielijnen.

3.1.1 Missie regionale samenwerking Haaglanden

Als samenwerkingspartners in regio Haaglanden willen wij de maatschappelijke positie van zoveel mogelijk jongeren van 12-27 jaar positief beïnvloeden.

3.1.2 Ambitie

Als onderwijsinstellingen, gemeenten - onderwijs, werk en inkomen en (jeugd) zorg - voor jongeren van 12-27 jaar…
Zorgen wij dat jongeren die in onze regio naar school gaan en/of wonen, passende begeleiding en/of ondersteuning krijgen tijdens hun studie en werkloopbaan...
Zodat deze jongeren zich gesteund voelen om een startkwalificatie te behalen en/of duurzaam deelnemen aan het arbeidsproces of op een andere passende manier kunnen participeren in de maatschappij.

3.1.3 Hoofddoelen

1. Veerkracht verhogen/eigen kracht versterken;
2. Toekomstperspectief creëren/realiseren maatschappelijke inclusie (passende opleiding, startkwalificatie, duurzame plek op de arbeidsmarkt en/of in de maatschappij);
3. De behoeftes van de jongeren enerzijds en type en zwaarte van aanbod/ondersteuning anderzijds, op elkaar aan laten sluiten.

In het regionaal programma maken wij afspraken over de wijze waarop wij uitvoering geven aan het realiseren van deze doelen en de manier waarop wij daarop willen sturen[3].
De regioanalyse vormt de basis voor het bepalen van passende streefcijfers, afspraken en maatregelen voor de opgaven in de regio Haaglanden.

---

[1] Mbo's, samenwerkingsverbanden passend onderwijs vo, pro, vso, gespecialiseerd onderwijs (Jeugdhulp+) en gemeenten (onderwijs, jeugd, werk en inkomen) in Doorstroomregio Haaglanden-Westland.
[2] Meer informatie via: Ingrado - Iedere jongere heeft recht op ontwikkeling, Samenvatting_wetsvoorstel_vsndw_incl.relatie_arbeidsmarktinfrastructuur.pdf (samenvoordeklant.nl), Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk | Overheid.nl | Wetgevingskalender.
[3] Deze hoofddoelen worden in de regionale begeleidingsgroep geoperationaliseerd en omgezet naar meetbare indicatoren (sociaal domein breed). Bijvoorbeeld 'passende opleiding': mate waarin het in- en uitstroomniveau vo met elkaar overeenkomt (zie 'monitoring').

3.2 Totstandkoming

Gedurende 1,5 jaar is het voorliggende programma in verschillende fases voorbereid. In februari 2024 zijn op initiatief van de doorstroompuntcoördinator en programmaregisseur voortijdig schoolverlaten (vsv) voor het eerst de regionaal functionarissen bij elkaar gekomen om gezamenlijk op te trekken rondom de doelgroep 12-27-jarige jongeren.

De regionaal coördinatoren jeugdwerkloosheid/participatie van de arbeidsmarktregio's Haaglanden en Zuid-Holland Centraal, de regionaal coördinator vso (voortgezet speciaal onderwijs)-pro (praktijkonderwijs), programmamanager overstap vo (voortgezet onderwijs)- mbo (middelbaar beroepsonderwijs) Spirit4You[4], doorstroompuntcoördinator en regionaal programmaregisseur hebben daarna samen met lokale/interne collega's van scholen en gemeenten themabijeenkomsten georganiseerd en inventarisaties van bestaande interventies en evaluaties gedaan.

Dit resulteerde in oktober 2024 in de vaststelling van contouren voor dit programma[5].

Van oktober 2024 tot en met de zomer van 2025 zijn de actielijnen uit de contouren verder uitgewerkt, meer in samenhang gebracht, geconcretiseerd in maatregelen en getrechterd langs de volgende lijnen:

- Deelonderwerpen (of interventies voor specifieke doelgroepen) die aandacht vragen, maar elders reeds belegd zijn (vanuit wettelijke taak van partners, andere financieringsbronnen of onderdeel van bestaande convenanten):
  - Niet: bekostigen vanuit het regionaal programma;
  - Wel: heldere afspraken opnemen in het programma over wat samenwerkingspartners (scholen, doorstroompunten, hulpverlening, participatie/werk en inkomen) van elkaar mogen verwachten:
    - Wie is waarvoor aan zet?
    - Wat is er aan aanbod?
    - Daarop met elkaar blijven reflecteren, ieders kerntaken blijven verbeteren en de regionale aanpak daarop aan laten sluiten.

- Overblijvende deelonderwerpen toetsen aan:
  - Ondergrens: voorwaarden programma (o.a. regio-analyse, jongeren);
  - Daar bovenop: geformuleerde regionale uitgangspunten (zie contouren);
  - Bestaande onderzoeken, ervaringen uit het werkveld.

3.3 Toetsing en draagvlak

Om te komen tot een gedragen invulling van en besluitvorming over het regionaal programma, vond in de periode tot 15 oktober verdere afstemming, toetsing en aanscherping plaats met:

- → Beleidsadviseurs onderwijs- en arbeidsmarktbeleid gemeenten (inclusief verbinders arbeidsmarktregio's);
- → Directeuren/managers scholen/swvvo, betrokkenen bij het lopende programma;
- → Uitvoerend professionals (met behulp van bovenstaanden);

Dit is gebeurd via werksessies, reguliere besluitvormende overleggen in al dan niet specifiek voor dit doeleinde georganiseerde sessies of telefonische/online consultaties.

3.4 Vaststelling

Op grond van de wet stelt het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente het Regionaal Programma vast namens de overige gemeenten binnen de doorstroompuntregio. Dit betekent dat de contactgemeente een coördinerende en verbindende rol vervult en als penvoerder eindverantwoordelijk is voor het tot stand komen en de uitvoering van het programma.
Het Regionaal Programma wordt gedragen door- en vastgesteld namens de betrokken partners, waarbij samenwerking en

[4] Spirit4you is een samenwerkingsverband van vo-, mbo- en hbo-scholen en gemeenten in de regio Haaglanden. Spirit4you heeft als doel de overstap naar vervolgonderwijs en arbeidsmarkt voor jongeren te verbeteren en scholen daarbij te ondersteunen.
[5] Zie bijlage 1, Memo Contouren Nieuw Regionaal Programma

afstemming centraal staan. De ondertekening vindt plaats door vier partijen, die ieder hun eigen bestuurlijke of organisatorische achterban vertegenwoordigen: de wethouder onderwijs van de contactgemeente, de bestuurder van de contactschool, en de wethouders werk van de twee centrumgemeenten. Hiermee wordt geborgd dat het programma een gezamenlijke regionale basis heeft en aansluit bij de verantwoordelijkheden en belangen van alle betrokken partijen.

Vanuit de Wet van School Naar Duurzaam Werk hoeft het zorgdomein (jeugdhulp, jeugdzorg, wmo) het regionaal programma en de subsidieaanvraag bestuurlijk niet mede te ondertekenen. Echter, vanuit de bestaande wetgeving rond rmc en vsv was al de wens en opdracht tot samenwerking met het zorgdomein voor kwetsbare jongeren (18-/18+).
De in de afgelopen programmaperiode doorontwikkelde samenwerking met het zorgdomein wordt in het nieuwe regionaal programma verder versterkt. Door concrete verbinding binnen de uitvoering van de verschillende maatregelen en door verbinding te versterken met bestaande samenwerkingsafspraken en structuren op zowel lokaal als regionaal niveau (inclusief H9 structuur).

4 Regioanalyse en Regionaal programma

4.1 Regioanalyse

De regio Haaglanden kent een diverse populatie jongeren van 12 tot 27 jaar die wonen en/of onderwijs volgen in de regio. De meeste jongeren starten in het basisonderwijs en stromen vervolgens door naar het reguliere voortgezet onderwijs, maar er zijn ook duidelijke signalen van uitval, stress en kwetsbaarheid die om een integrale aanpak vragen. De regioanalyse schets het onderstaande beeld. *(Zie voor volledig rapport bijlage 2, Regioanalyse november 2025)*

Voortijdig schoolverlaten (vsv) en kwetsbare overgangen
Het aandeel voortijdig schoolverlaters is de afgelopen jaren licht gedaald, maar neemt recent weer toe. Haaglanden scoort gunstiger dan vergelijkbare regio's, maar kent grote interne verschillen. Den Haag kent structureel de grootste opgave, gevolgd door Delft en Zoetermeer. Het merendeel van de vsv-ers komt uit het mbo, vooral op niveau 1 en 2. Tegelijkertijd komt, vanwege de grote studentenaantallen, 40% van de vsv uit mbo-niveau 3 en 4. Hoewel het vsv-percentage van ROC Mondriaan (7,3%) zich in de middenmoot bevindt ten opzichte van andere grote ROC's, komt bijna de helft van de uitval in onze regio vanuit ROC Mondriaan; 17% van mbo Rijnland als tweede grote mbo-instelling.
Hoewel het gaat om relatief kleine aantallen, heeft ook het voortgezet onderwijs een groeiend aandeel in de totale vsv in onze regio. Met name de uitval vanuit havo en vwo groeit. De overgangsfase rond 17-18 jaar is een risicovolle periode waarin uitval veel voorkomt. Jongens vormen in bijna alle leeftijdsgroepen het grootste deel van de vsv'ers; bij meisjes tussen de 14 en 16 jaar is juist een toename in zorgvragen zichtbaar, wat mogelijk verband houdt met hun schoolloopbanen. In onze regio zijn nu relatief veel voortijdig schoolverlaters langer dan een jaar schoolverlater.

Kwetsbare groepen en vindplekken
Jongeren uit het praktijkonderwijs (pro), voortgezet speciaal onderwijs (vso) en entree-opleidingen zijn extra kwetsbaar. Deze groepen worden vaak niet volledig zichtbaar in de data – bijvoorbeeld vso-leerlingen met uitstroomprofiel dagbesteding – en vragen om gerichte monitoring. Overgangen van pro en vso naar vervolgonderwijs of werk zijn risicomomenten en vragen om gezamenlijke ondersteuning.
Belangrijke vindplaatsen voor signalering en begeleiding zijn mbo-instellingen (qua aantallen met name Mondriaan en mbo Rijnland), vavo, scholen met hoog aantal voortijdig schoolverlaters of thuiszitters. Daarnaast zijn er vindplaatsen buiten school bijvoorbeeld jongerenvoorzieningen (gemeentelijke jongerenpunten, sportlocaties, etc.) binnen stadsdelen en/of wijken waar veel jongeren met risico op uitval wonen.

NEET-jongeren en sociaal-maatschappelijke uitval
De grootste aantallen jongeren zonder onderwijs of werk (NEET) komen uit Den Haag, gevolgd door Delft, Zoetermeer en Westland. In Den Haag is 49% van de vsv'ers een jaar later nog niet teruggekeerd naar onderwijs of werk. Een specifiek aandachtspunt vormen jongeren van 23–27 jaar zonder startkwalificatie, werk of uitkering. Zij waren voorheen geen doelgroep van de regionale aanpak(ken). Per 1 januari 2026 vallen zij onder de verantwoordelijkheid van Doorstroompunten. Naar schatting hebben binnen deze groep circa 300 jongeren in de regio behoefte aan ondersteuning. Pro- en vso-jongeren zijn relatief vaak vertegenwoordigd binnen deze groep.

Van signalering naar samenhangende aanpak

De opgaven in Haaglanden vragen om een regionale aanpak met oog voor lokale verschillen en doelgroepgerichte interventies. Door gerichte samenwerking tussen onderwijsinstellingen, gemeenten - onderwijs, werk en inkomen en (jeugd) zorg - kan Haaglanden werken aan een sluitend en effectief vangnet voor alle jongeren met een verhoogde kans op maatschappelijke uitval.

4.2 Regionaal programma

Om deze samenhangende aanpak te organiseren, is dit Regionaal Programma opgesteld. Met dit regionaal programma willen we (als aanvulling op lokale/reguliere taken van gemeenten en scholen) een dekkend vangnet realiseren voor jongeren tussen de 12 en 27 jaar in onze regio die een hoger dan gemiddelde kans hebben om maatschappelijk uit te vallen. Ongeacht of ze een startkwalificatie hebben.

In de contourennota is besloten om de focus te leggen op locaties met veel jongeren in een kwetsbare positie. Tegelijkertijd moet er ruimte zijn om ook jongeren buiten deze locaties passende ondersteuning en interventies te bieden. De uitdaging is om in de actielijnen en maatregelen de focus zo vorm te geven dat niet alleen de primaire doelgroep wordt bereikt, maar dat ook jongeren die wonen, naar school gaan of werken in gebieden waar de maatschappelijke problematiek minder geconcentreerd is maar wel vergelijkbare onderwijs- of ondersteuningsbehoeften hebben, toegang houden tot interventies en ondersteuning. Belangrijk is dat die toegang laagdrempelig blijft – dat is de kern van een regionale samenwerking en aanpak.

4.2.1 Doelgroepen

Vanuit de ambitie om maatregelen dicht bij jongeren (op scholen en/of andere werk- of vindplekken) in te zetten, maken we in het regionaal programma onderscheid tussen: jongeren met schoolinschrijving en jongeren zonder schoolinschrijving. Dit onderscheid hoeft in de maatregelen niet per se gehandhaafd te blijven: een maatregel kan zowel werkzame elementen bevatten voor jongeren in onderwijs, als jongeren buiten het onderwijs.

4.2.1.1 Jongeren met schoolinschrijving

Binnen deze doelgroep onderscheiden we de volgende subdoelgroepen:

- **MBO:**
  - Studenten op niveau 1 en 2 qua kwetsbaarheid
  - Studenten op niveau 3 en 4 qua omvang
    - Specifiek jongeren die een verhoogd risico hebben op (problematische) uitval – bijvoorbeeld vanwege omstandigheden in hun leefomgeving.
      Vanwege de grootte van de instellingen en daarmee de impact van de aanpak, wordt in eerste instantie gefocust op ROC Mondriaan, gevolgd door MBO Rijnland.

- **Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal onderwijs:**
  - Dit zijn locaties met minder jongeren in totaal. Toch hebben zij relatief veel jongeren die een verhoogde kans hebben om niet duurzaam aan het werk te komen.

- **Voortgezet onderwijs (VO):**
  - VO-locaties met een relatief hoog aantal en/of percentage voortijdig schoolverlaters'[8]
  - Inclusief ISK, Vavo, OPDC, School2Care
    Qua omvang is dit een kleine maar stijgende groep vo-leerlingen die uitvalt, zowel op vmbo als op havo/vwo. Bovendien kent het vo thuiszittersproblematiek, die potentieel gelieerd is aan voortijdig schoolverlaten op latere leeftijd.

4.2.1.2 Jongeren zonder schoolinschrijving

De grootste aantallen jongeren die niet werken en niet naar school gaan, komen uit de grote gemeenten in onze regio. In de eerste plaats Den Haag, op afstand gevolgd door Delft, Zoetermeer en Westland. Jongeren die uitvallen komen niet vanzelfsprekend terug in het onderwijs.

De doelgroep heeft de volgende kenmerken:

- Deze jongeren worden vaak gezien als een homogeen kwetsbare groep, maar dat is niet het geval. In de groep vinden we ook backpackers die bewust een tussenjaar nemen, jongeren die kort werkloos zijn als ze de transitie van school naar werk maken, startende ondernemers, of jonge ouders die er bewust voor kiezen de arbeidsmarkt (tijdelijk) te verlaten. Daarentegen zijn er wel degelijk jongeren die gebaat zijn bij ondersteuning.
- Jongeren zonder werk, zonder uitkering, met of zonder startkwalificatie, zijn lastig in beeld te krijgen of te bereiken wanneer zij behoefte hebben aan ondersteuning.
- Jongeren zonder werk met uitkering zijn bekend bij gemeenten en UWV.
- Naast jongeren die niet werken en/of leren, zijn er ook jongeren die wel werken, al dan niet met startkwalificatie op zak en toch kwetsbaar zijn. Omstandigheden in andere leefdomeinen dan werk en opleiding, maken dat het voor hen lastiger dan gemiddeld is om duurzaam aan het werk te zijn en/of in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

Met het regionaalprogramma focussen we op stadsdelen en/of wijken waar veel jongeren met risico op schooluitval, werkloosheid of andere problematieken wonen of verblijven.

4.2.2 Aandachtspunten

In de regioanalyse is onderzocht welke vraagstukken van belang zijn voor een dekkend aanbod in onze regio. Hieruit blijkt dat vooral verder bouwen op wat we al hebben de grootste winst oplevert:

- Blijven voorkomen dat jongeren zonder passend diploma van school uitvallen. Dat doen we goed en daar moeten we aandacht voor blijven houden.
- De inzet om meer voortijdig schoolverlaters duurzaam aan het werk te helpen, eventueel in combinatie met een opleiding of opleiding(scomponent) verder versterken.

Aandacht zou daarbij moeten uitgaan naar:

- Dekkend aanbod en begeleiding in fases waarin jongeren een verhoogd risico lopen op maatschappelijke uitval. Dit betreft de volgende de overgangen:
  - Van 17 naar 18 jaar
  - Ongediplomeerde doorstromers van vo naar mbo (relatie met thuiszitterproblematiek 16-)
  - Van pro naar vervolgonderwijs of werk
  - Van vso naar vervolgonderwijs, dagbesteding of werk
  - Van entree naar vervolgonderwijs of werk
  - Van niveau 2 naar vervolgonderwijs of werk
  - Van niveau 3 naar vervolgonderwijs of werk (lager aandeel van kwetsbare studenten, maar wel een grote groep)
  - Overstap van mbo 4 naar hbo of werk (idem)
  - Doorstroom of /terugstroom (naar werk, opleiding of combinatie daarvan, evt met zorgcomponent), voor jongeren zonder opleiding of duurzaam werk
- Aandacht en begeleiding in onderwijs en op/naar de werkplek moeten passen bij de veerkracht en omstandigheden van de jongere. Dit geldt bijvoorbeeld voor jongeren die te maken hebben met financiële stress, armoedeproblematiek, fysieke of mentale beperkingen, of prestatiedruk;
- Sluitende monitoring van de loopbaan van jongeren tot 27 jaar: met specifiek aandacht voor jongeren vanuit pro en vso naar dagbesteding, werk en vervolgonderwijs, maar ook de doorstroom van havisten en mbo-ers naar hbo en ongediplomeerde uitval vo naar mbo en aandacht voor jongeren vanuit ISK naar mbo.

4.3 Streefcijfers en indicatoren

De regio-analyse bevat data over voortijdig schoolverlaten en jongeren zonder onderwijs en zonder werk (NEET) (zie 4.1 Regio Analyse). In de regio-analyse is Haaglanden vergeleken met regio's met overeenkomstige kenmerken (bijv. sociaaleconomische omstandigheden). Deze benchmark vormt de basis voor het vaststellen van realistische streefcijfers voor het nieuwe programma. We werken aan twee ambities die gekoppeld zijn aan de twee indicatoren[6] van het Rijk. Wanneer we als regio op één van deze ambities onder het gemiddelde van onze regionale benchmark scoren, streven wij ernaar om in de looptijd van het programma minimaal op dit gemiddelde uit te komen. Wanneer we beter scoren dan het gemiddelde van onze regionale benchmark, richten we ons op het behalen van het landelijke gemiddelde.

4.3.1 Ambitie 1: Het aantal nieuwe VSV'ers verlagen

Voor de studiejaren 2026/2027 tot en met 2029/2030 streven we ernaar het aantal nieuwe VSV'ers in Regio Haaglanden te verlagen van het huidige niveau van 1.897 jongeren (volgens de oude vsv-definitie) naar 1.592 jongeren (volgens de nieuwe vsv-definitie[7]). Hiermee sluiten we aan bij de landelijke ambitie van maximaal 23.000 nieuwe VSV'ers per schooljaar en bij het voor onze regio verwacht aandeel VSV'ers (6,92%) van alle VSV'ers in Nederland. Deze ambitie vraagt blijvende inzet van alle betrokken partners in de regio met als doel gezamenlijk te werken aan een duurzame afname van het aantal voortijdig schoolverlaters.

4.3.2 Ambitie 2: Het aantal jongeren zonder onderwijs en zonder werk verlagen

Voor de kalenderjaren 2026 tot en met 2029 streven we ernaar het aantal jongeren dat geen onderwijs volgt en/of geen werk heeft (NEET) in Regio Haaglanden te verlagen van het huidige niveau van 19.680 jongeren (10,8%) naar 14.500 jongeren (8%). Hiermee sluiten we aan bij het landelijke gemiddelde (8%) en verbeteren we onze positie ten opzichte van zowel onze regionale benchmark (11%) als onze huidige situatie (circa 10,8%).

4.3.3 Waar we aanvullend op monitoren

We gaan, onder voorbehoud van blijvende beschikbaarheid van deze data in de landelijke dashboards, aanvullend monitoren op het aandeel jongeren dat terugkeert naar school en/of doorstroomt naar werk. Dit betekent een toename van:

- het percentage vsv'ers dat een jaar later (T+1) weer onderwijs volgt,
- het percentage vsv'ers dat een jaar later (T+1) aan het werk is.

Afgezet tegen de actuele situatie betekent dat:

- nu: 25% (464 jongeren) volgt een jaar later weer onderwijs → ambitie 32%
- nu: 29% (542 jongeren) is een jaar later aan het werk → ambitie 30%

Daarnaast gaan we, onder voorbehoud van blijvende beschikbaarheid van deze data in de landelijke dashboards, aanvullend monitoren op uitstromers uit pro, vso en entree (die niet onder de definitie vsv vallen):

- het percentage uitstromers vanuit pro, vso en entree (niet-vsv) dat een jaar later (T+1) weer onderwijs volgt,
- het percentage uitstromers vanuit pro, vso en entree (niet-vsv) dat een jaar later (T+1) aan het werk is.

Afgezet tegen de actuele situatie betekent dat:

- nu: 63% volgt een jaar later weer onderwijs → ambitie 65%
- nu: 17% is een jaar later aan het werk → ambitie 27%

Dit leidt tot een totaalpercentage van 92% dat school of werk heeft.

---

[6] Per maatregel in het programma worden verderop in het programma aanvullende indicatoren opgesteld. Deze worden nader uitgewerkt in de implementatiefase.

[7] Definitie voortijdig schoolverlaten, zie: Aanpak voortijdig schoolverlaten (vsv) | Voortijdig schoolverlaten (vsv) | Rijksoverheid.nl.

4.3.4 Strategie

De regionale aanpak vraagt om een domein overstijgende samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp, gemeenten en werkgevers om te zorgen dat jongeren duurzaam verbonden blijven aan leren en werken en waar nodig maatwerk vanuit overlappende doelstellingen, leeftijdsgroepen en expertises (onderwijs, werk, hulpverlening, welzijn, sport). In het bijzonder gaat het daarbij om de samenwerking met het zorgdomein (jeugdhulp, jeugdzorg, wmo), die vanuit wetgeving rond voortijdig schoolverlaten vanuit de voorgaande programmaperiode al deelnemen in de regionale samenwerking ten behoeve van kwetsbare jongeren 18-/18+. Deze samenwerking wordt verder versterkt in de nieuwe programmaperiode en is terug te vinden in de maatregelen en in de governance.

Er zijn al veel initiatieven en activiteiten gericht op de genoemde doelgroepen en vraagstukken. Winst kan worden behaald door:

1. Maken (of herijken) van afspraken over basistaken intern/lokaal/regulier en regionaal
2. Meer samenhang, benutting van en toegang tot elkaars expertises en interventies
3. Versterken samenhang en afstemming bestaande samenwerkingsafspraken en structuren
4. Aanvullende regionale maatregelen en budgetten vanuit het programma

5 Basisafspraken voorliggend aan regionaal programma

In het *Regionaal programma van school naar duurzaam werk,* participeren organisaties die werken vanuit verschillende wettelijke kaders en opdrachten gericht op school en werk. Om impact te hebben op de in hoofdstuk twee beschreven doelgroepen en vraagstukken, is allereerst kennis nodig van elkaars wettelijke taken en bijbehorende expertises. Deze staan beschreven in paragraaf 5.1.

Daarnaast zijn er duidelijke afspraken nodig over wie de regie voert tijdens de loopbaan van jongeren van 12 tot 27 jaar op de momenten waarop de verschillende taken en verantwoordelijkheden van samenwerkingspartners elkaar raken deze samenwerkingsafspraken staan beschreven in paragraaf 5.2 .De twee kernwaarden van waaruit we in vertrouwen met elkaar samenwerken zijn openheid en transparantie.

5.1 Basistaken en verantwoordelijkheden van gemeenten en scholen

Organisaties die deelnemen aan het Regionaal programma zijn:

- Scholen: swvvo, vo, pro, vso, mbo
- Gemeenten: doorstroompunten (voortijdig schoolverlaten)
- Gemeenten: werk, inkomen, participatie

Met het oog op ondersteuning binnen het onderwijs en op de werkplek vindt samenwerking plaats met afdelingen en organisaties die actief zijn op andere leefgebieden. Afhankelijk van de leeftijd en de aard en ernst van de problematiek van jongeren betreft dit:

- Gemeenten: jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, Wmo
- Zorgverzekeraars/zorgkantoren

Hieronder een overzicht van wat er in de wet is vastgelegd over taken en verantwoordelijkheden van samenwerkingspartners.

5.1.1 Scholen

Scholen dragen zorg voor:

- Het curriculum, een veilige en uitdagende leeromgeving, en een positief schoolklimaat
- Dekkend en passend onderwijsaanbod (vo - vso, pro - en mbo)
- Ondersteuningsstructuur op school – passend onderwijs/kwaliteitsagenda/ onderwijsservicecentra (SLB, burgerschap, IB, Zorgspecialist, BPV-begeleiding)
- Stages/Beroepspraktijkvorming en tegengaan stagediscriminatie
- Ondersteuning en begeleiding bij/op school (incl bpv) en overstap naar vervolgonderwijs
- School aan- en afwezigheid (voorkomen thuiszitters en uitval)
- Ondersteuning en begeleiding bij/op school (incl bpv)
- Loopbaaninformatie, -(her)oriëntatie en -begeleiding
- Maatschappelijke Diensttijd (MDT)
- Praktijkleren
- Loopbaanbegeleiding tijdens de opleiding en van gediplomeerde jongeren (uitstroomprofiel arbeid) pro, vso, mbo niveau 1 en 2 bij de overstap van school naar duurzaam werk (pro, vso scholen hebben deze taak tot twee jaar na diplomering en mbo scholen tot een jaar na diplomering)

5.1.2 Gemeenten

Gemeenten dragen zorg voor:

- Uitvoering van de Leerplichtwet 1969
- Voldoende plekken in het Nieuwkomersonderwijs (scholen voorzien hierin - ISK-onderwijs vo en mbo)
- De organisatie van Jeugdgezondheidszorg (0 – 18 jaar)
- Thuiszitters aanpak <16 (verbinden met vsv-aanpak)
- Terugkeer naar school (kwalificatieplicht) of duurzaam werk (en inkomen)
- Jeugdhulp (preventie, voorzieningen, jeugdbeschermingsmaatregelen en -reclassering, aanpak kindermishandeling)
- Samenwerking jeugdhulp met andere sectoren (politie, justitie, zorg), waaronder onderwijs - Schoolmaatschappelijk Werk (wettelijk kader jeugdhulp en onderwijs)
- Monitoring door het Doorstroompunt gericht op kwetsbare jongeren PRO/VSO/Entree door middel van data-analyse
- Ondersteuning van jongeren tijdens de opleiding en bij de overstap van school naar duurzaam werk voor wie de ondersteuning van de school en/of het Doorstroompunt niet voldoende is (taak van de gemeenten op grond van de Participatiewet)
- Ondersteuning bij arbeidsinschakeling en inkomensondersteuning, o.a. via loonkostensubsidie en beschut werk (Participatiewet)
- Financiële hulpverlening (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening)
- Wmo
- Veiligheid

Gemeenten zijn op grond van de Participatiewet verplicht om:

Mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben ondersteuning te bieden gericht op arbeidsinschakeling en waar nodig, inkomensondersteuning. De gemeente bepaalt op basis van maatwerk wie voor welke vorm van ondersteuning in aanmerking komt. Het doel van de Participatiewet is om meer mensen, ook mensen met een arbeidsbeperking, aan de slag te krijgen. De wet geeft de gemeente een aantal instrumenten om te zorgen dat mensen met een arbeidsbeperking een plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden. De belangrijkste zijn loonkostensubsidie (financiële tegemoetkoming voor werkgevers die iemand met een arbeidsbeperking in dienst nemen) en beschut werk.

5.1.3 UWV

UWV draagt zorg voor:

- Wajong
- WW
- Indicatiestelling beschut werk (beschut werk zelf valt onder gemeentelijke verantwoordelijkheid)

5.1.4 Zorgverzekeraars/zorgkantoren

Zorgverzekeraars/zorgkantoren dragen zorg voor:

- Volwassenen GGZ
- Langdurige zorg

5.1.5 Werkgevers

Werkgevers zijn op grond van de Wet banenafspraak verplicht om:

Begin 2026 in totaal 125.000 banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Het gaat om 100.000 extra banen in het bedrijfsleven. En 25.000 extra banen bij de overheid. Dit heet de banenafspraak. Het kabinet heeft deze afspraak gemaakt met organisaties voor werkgevers en werknemers (sociale partners). Werkgevers zorgen elk jaar voor een afgesproken aantal banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

5.1.6 Samenwerkingen gemeenten en werkgevers

In Nederland zijn werkgevers en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aanbieden van werk op maat aan mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben.

5.2 Regionale samenwerkingsafspraken per domein

5.2.1 Scholen

Scholen voor voortgezet onderwijs zijn (op enkele uitzonderingen na) onderdeel van scholenkoepels. Voor het organiseren van passend onderwijs werken deze scholenkoepels samen via ‘samenwerkingsverbanden passend onderwijs’. Deze samenwerkingsverbanden zijn sub-regionaal georganiseerd.
Scholen voor middelbaar beroepsonderwijs werken samen in de Doorstroompuntregio via het regionaal programma van school naar duurzaam werk. Ten aanzien van ‘leven lang ontwikkelen’ werken de mbo’s ook samen met de mbo’s in Rotterdam Rijnmond.

5.2.2 Doorstroompunten

In de regio Haaglanden wordt de uitvoering van de wettelijke Doorstroompunttaken vormgegeven binnen het samenwerkingsverband van de gemeenten binnen het Doorstroompunt Haaglanden. De gezamenlijke aanpak richt zich op jongeren van 16 tot 23 jaar die risico lopen op voortijdig schoolverlaten of zonder startkwalificatie uitgestroomd zijn. De uitvoering is gebaseerd op de RMC-wet, die gemeenten en onderwijsinstellingen verplicht tot nauwe samenwerking om jongeren te begeleiden naar een passend vervolg in onderwijs of werk.

Binnen deze structuur hebben de betrokken gemeenten afspraken gemaakt over de meldings- en overdrachtsprocedures van jongeren die dreigen uit te vallen:

- De registratie van voortijdig schoolverlaters en de overdracht naar de juiste instantie vindt plaats via gestandaardiseerde processen.
- Gemeenten monitoren de voortgang en rapporteren hierover periodiek in de regionale effectrapportage.
- In lokale ambtsinstructies zijn bovendien de taken en verantwoordelijkheden van leerplichtambtenaren en VSV-consulenten uitgewerkt, inclusief de wijze van samenwerking met onderwijsinstellingen.

In de uitvoering ligt de nadruk op een warme overdracht en op het aanbieden van begeleiding die aansluit bij de behoefte van de jongere. Jongeren voor wie terugkeer naar school niet direct mogelijk is, worden ondersteund bij de stap naar werk. De begeleiding is in principe vrijwillig, maar de regio heeft afgesproken dat scholen en gemeenten proactief contact blijven

houden met jongeren die extra steun nodig hebben. Monitoring en nazorg blijven zo gewaarborgd tot het moment dat de jongere duurzaam is geplaatst in onderwijs of werk.

De gezamenlijke VSV-aanpak in Haaglanden laat daarmee zien dat de regio inzet op een samenhangende, structureel geborgde werkwijze waarin onderwijs, gemeenten en partners gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het realiseren van een soepele overgang van school naar duurzaam werk.

5.2.3 Arbeidsmarktregio's

In de arbeidsmarktregio's Zuid-Holland Centraal en Haaglanden wordt samengewerkt door gemeenten (werk), werkgevers, mbo, UWV, SBB en vakbonden.
Daarbij streven we met elkaar naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij we met veel partijen op verschillende manieren aan één gezamenlijk doel werken: een duurzame arbeidsplek voor iedereen, ongeacht eventuele beperkingen, breder dan alleen de doelgroep jongeren.

In beide arbeidsmarktregio's stellen de betrokken partijen een meerjarenagenda op waarin wordt aangegeven hoe we de regionale arbeidsmarktkansen aanpakken door vraag en aanbod op elkaar af te stemmen, duurzame werkgelegenheid stimuleren en kwetsbare groepen ondersteunen.

In arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal zijn de volgende maatschappelijke opgaven benoemd:

- Het leveren van een bijdrage aan de aanpak van krapte op de arbeidsmarkt door slim samen te werken voor uitkeringsgerechtigden;
- Het voorkomen van werkloosheid door regionale dienstverlening voor onbenut arbeidspotentieel en werkenden, inclusief investering in loopbaanontwikkeling middels ook het Werkcentrum;
- Meer mensen bestaanszekerheid bieden door het creëren van meer duurzame invulling van banen in de regio.

In arbeidsmarktregio Haaglanden wordt is de missie om bij te dragen aan inclusieve werkomgevingen die toegankelijkheid en plezier in professionele ontwikkeling voor iedereen bevorderen. Daarbij wordt gewerkt aan een cultuur waarin inclusiviteit de standaard is en waarin iedereen, ongeacht achtergrond of vaardigheden, zich ondersteund en gewaardeerd voelt. Om bij te dragen aan wendbaarheid en weerbaarheid op de arbeidsmarkt wordt zowel vraaggerichte als preventieve ondersteuning geboden aan werkzoekenden, werkenden en werkgevers.

Regionale arbeidsmarktvraagstukken, stedelijke Kenniseconomie en LLO

De veranderende behoefte van het onderwijs en de tekorten op de arbeidsmarkt binnen de sterke kernsectoren ICT/IT, Bouw & Installatie, Zorg/(e)-Health en Logistiek & Handel, vragen van de gemeente een strategie waarbij de focus komt te liggen op een Leven lang Ontwikkelen. Ook de strategische advisering aan het bestuur en het verbreden van (regionale) samenwerkingen en relaties moet geborgd blijven. Stedelijke Kenniseconomie heeft een aanjaagfunctie en speelt een rol in de verbinding van vraagstukken binnen onderwijs, arbeidsmarkt en economie. Binnen deze vraagstukken liggen kansen om een bijdrage te leveren aan een toekomstbestendige sociaaleconomische structuur.
Stedelijke Kenniseconomie is een bestaande beleidstak en richt zich in ieder geval voor de kernsectoren op de volgende kansen:

Onderwijs

- Een doorlopende aanpak van onderwijs richting arbeidsmarkt bevordert bestaanszekerheid; versoepeling van de overgangen van school tot de arbeidsmarkt.
    - Bepalen hoe inwoners zich blijvend kunnen ontplooien.
    - Versterken en borgen samenwerking voortgezet (en primair) onderwijs met Dutch Innovation Park (mbo-hbo). Starten bij ICT en Bouw & Installatie en uitbouwen naar de andere sterke economische kernsectoren.
    - Benodigde voorzieningen stadsbreed en per wijk, gegeven o.a. het gevraagd toekomstig beroepspersoneel in Zoetermeer.
    - Bepalen hoe we komen tot een gelijk opleidingsniveau als in de regio.

Onderzoek

- Bepalen hoe we sociale en technologische innovaties kunnen gebruiken voor maatschappelijke vraagstukken.
- Meer tijd besteden aan overleg in de stad, actieonderzoek en het analyseren en interpreteren van data in relatie tot urgente en grote opgaven in de stad.
- Naast de campus zijn er meerdere plekken in de stad, waar onderwijs, onderzoek, bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen en overheid de innovaties in praktijk beproeven.

Netwerkregie

- Regie voeren op bestaande samenwerkingsrelaties, faciliteren en stimuleren van nieuwe initiatieven en samenwerkingen.

Vitale sectoren

Binnen verschillende sectoren is sprake van structurele mismatches tussen vraag en aanbod. In sectoren als openbaar bestuur, veiligheid, juridische dienstverlening en techniek is er een overschot aan werkzoekenden met een lager beroepsniveau, terwijl tegelijkertijd een tekort bestaat aan kandidaten met een hoger beroepsniveau. Dit belemmert een efficiënte invulling van vacatures.

De ICT-sector kampt met een absolute krapte: de vraag naar hoogopgeleide, ervaren krachten overstijgt ruimschoots het beschikbare aanbod. De sector wordt bovendien gedomineerd door jongere mannen, wat wijst op een eenzijdige samenstelling van het arbeidsaanbod. In de zorgsector is de situatie anders: hier werken overwegend vrouwen, en ook het aantal vrouwelijke werkzoekenden is hoog. Echter, er is een tekort aan zorgprofessionals op hoger beroepsniveau (niveau 4 en hoger). De voorkeur voor deeltijdwerk blijkt sterk sectorafhankelijk, wat eveneens bijdraagt aan de mismatch. Een triviaal punt blijft, investeren in de toekomst kost nu formatie; leerlingen begeleiden, stagemogelijkheden bieden en de daarbij behorende begeleiding, schoolverlaters een kans geven. Het kost tijd en moeite van een bedrijf/instelling waar de werkdruk vanwege personeelstekort toch al hoog is.

Daarnaast zijn er een aantal vitale sectoren die als gevolg van de vergrijzing van de samenleving te maken krijgen met toenemende tekorten aan personeel én naar de toekomst toe van cruciaal belang zijn voor het goed blijven functioneren van onze samenleving.

In het najaar wordt een uitgebreide arbeidsmarktanalyse opgeleverd voor de arbeidsmarktregio Haaglanden, als input voor de meerjarenagenda. Deze analyse biedt waardevolle inzichten en vormt een essentieel kader voor het formuleren van gerichte interventies. Daarom is het van belang ruimte te houden om de uitkomsten van deze analyse te integreren in het regionaal programma, zodat interventies nauw aansluiten bij de actuele arbeidsmarktsituatie. Hoewel de werkloosheid relatief hoog is in arbeidsmarktregio Haaglanden, blijft de arbeidsmarktkrapte eveneens aanzienlijk. Deze combinatie wijst op een gebrekkige aansluiting tussen de vraag van werkgevers en het beschikbare aanbod aan werkzoekenden. Verwacht wordt dat de krapte in veel sectoren de komende jaren verder zal toenemen. De maatschappelijke gevolgen zijn zichtbaar en toenemend: langere wachttijden voor publieke diensten, vertraging in de energietransitie (zoals de installatie van warmtepompen), en moeilijkheden bij het invullen van lesroosters in het onderwijs. Vergrijzing, rem op migratie en uitbreidingsvragen – onder andere in zorg, kinderopvang en defensie – versterken deze problematiek.

Bovengenoemde problematiek houdt zich niet aan arbeidsmarktregio grenzen. Dit is een landelijke tendens. Uit recente cijfers van het UWV voor arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal, blijkt dat hoewel de werkgelegenheid slechts licht toeneemt, er veel vacatures blijven. UWV verwacht tussen 2024 en 2027 een banengroei van 3.600 banen tot 145.600 banen in 2027, vooral door vervangingsvraag. Sectoren als Zorg & Welzijn, detailhandel en horeca blijven koplopers in Zuid-Holland Centraal. Het ombuigen van de problematiek op de arbeidsmarkt en de mismatch vraagt om creatieve oplossingen waarin het nemen van verantwoordelijkheid van alle partijen, onmisbaar is.

In arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal is een meerjarenagenda vastgesteld en is in opgaven benoemd waar in gezamenlijkheid inspanningen op gepleegd worden. Dit betreft:

1. Het leveren van een bijdrage aan de aanpak van krapte op de arbeidsmarkt door slim samen te werken voor uitkeringsgerechtigden.
2. Het voorkomen van werkloosheid door regionale dienstverlening voor onbenut arbeidspotentieel en werkenden, inclusief investering in loopbaanontwikkeling ook via het Werkcentrum.
3. Meer mensen bestaanszekerheid bieden door het creëren van meer duurzame invulling van banen in de regio.

Vitale sectoren in arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal zijn: Bouw & Techniek, Zorg & Welzijn (inclusief Kinderopvang), ICT, Groen & Grijs, en Transport & Logistiek.

Binnen het Haagse programma Toekomstbestendige arbeidsmarkt (onderwijs, arbeidsmarkt, bedrijfsleven) en de vorming van het regionaal werkcentrum in de arbeidsmarktregio Haaglanden richten we ons op een aantal vitale sectoren die als gevolg van de vergrijzing van de samenleving te maken krijgen met toenemende tekorten aan personeel én naar de toekomst toe van cruciaal belang zijn voor het goed blijven functioneren van onze samenleving. Het gaat om de volgende sectoren: Bouw & Techniek, Zorg & Welzijn, ICT, en Openbaar Bestuur & Veiligheid. Daarnaast is voor het scholingsfonds

Haaglanden Leert Door ook Onderwijs als sector benoemd én Kinderopvang expliciet hoewel deze eigenlijk al onderdeel is van Zorg & Welzijn.

De vitale sectoren in arbeidsmarktregio's Zuid-Holland Centraal en Haaglanden krijgen een plek in het regionaal programma door bij het realiseren van maatwerk praktijkleren en sectorale ontwikkelpaden aan deze sectoren te verbinden. Zie maatregel 4.1.

Sectorale ontwikkelpaden

Het Rijk stimuleert de ontwikkeling van sectorale ontwikkelpaden om de structurele arbeidsmarktpositie van vitale sectoren te versterken. Gemeenten, onderwijsinstellingen, werkgevers en andere partners werken hierin samen om duurzame instroom van werkzoekenden en zij-instromers te realiseren.

In een sectoraal ontwikkelpad staat beschreven hoe een (beoogd) werknemer zich stapsgewijs via verschillende functies binnen een sector kan ontwikkelen tot een volledig gekwalificeerde beroepskracht. Ontwikkelpaden geven inzicht in carrièreperspectieven en bijbehorende opleidingsmogelijkheden voor werkenden en werkzoekenden. Hiermee willen de ministeries van SZW en OCW het in samenwerking met sectoren makkelijker maken voor mensen om in te stromen in een sector, over te stappen uit een andere sector of door te stromen dan wel breder inzetbaar te zijn binnen een sector. Sectorale ontwikkelpaden dragen op deze manier bij aan meerdere maatschappelijke doelen: het verminderen van personeelstekorten, de re-integratie van de brede doelgroep werkzoekenden onder wie jongeren in een kwetsbare positie en een leven lang ontwikkelen.

Door in beide arbeidsmarktregio's prioriteit te geven aan ontwikkelpaden die aansluiten bij de hierboven genoemde vitale sectoren, verwachten we bij te dragen aan een toekomstbestendig arbeidsperspectief voor jongeren en een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Hybride leerlijnen

In de arbeidsmarktregio's Haaglanden en Zuid-Holland Centraal hebben we een aantal hybride leerlijnen die leren en werken voor jongeren combineren. De komende vier jaar zetten we extra in op de ontwikkeling van hybride leerlijnen die toegankelijk zijn voor alle jongeren in de arbeidsmarktregio's Haaglanden en Zuid-Holland Centraal. Bij deze leerlijnen ligt de focus op toegankelijkheid en zijn passend voor leerlingen vanuit pro/vso en entree onderwijs. Daarnaast hebben we aandacht voor de ontwikkeling van hybride leerlijnen voor nieuwkomers.
De hybride leerlijnen zullen, daar waar mogelijk, worden vormgegeven met en binnen het bestaande onderwijssysteem. Verbinding met de sectorale ontwikkelpaden van de regionale krapte sektoren is uitgangspunt bij de opzet van de hybride leerlijnen. Voor zover deze verbindingen er al zijn wordt ingezet op bestendiging. Zie maatregel 4.1

De leerwerkmakelaar

In de arbeidsmarktregio's Zuid-Holland Centraal en Haaglanden zijn leerwerkmakelaars actief die jongeren waarvoor het reguliere onderwijs niet (meer) passend is bemiddelen. De leerwerkmakelaar biedt perspectief aan jongeren die de wens hebben om een opleiding te volgen waarin leren en werken wordt gecombineerd. Binnen deze trajecten wordt maatwerk geboden, afgestemd op de individuele wensen en ontwikkelbehoeften van de jongere. Denk hierbij aan het afnemen van loopbaantesten, oriëntatie op de arbeidsmarkt, hulp bij de inschrijving op school en begeleiding bij alles wat te maken heeft met de opleiding.

De leerwerkmakelaar kan onder andere begeleiding bieden bij het vinden van een (betaalde) leerwerkplek bij een werkgever. Er is een stevig netwerk aanwezig, evenals expertise in het benaderen van werkgevers en het inzetten van passende middelen om werkplekken te creëren die aansluiten bij de behoeften van zowel jongeren als werkgevers. De Leerwerkmakelaars maken gebruik van en werken samen met bestaande routes/organen binnen werkgeversdienstverlening. De vraag naar stageplekken is de afgelopen tijd toegenomen, mede vanuit het onderwijs. Hoewel deze ondersteuning momenteel deels wordt geboden via de leerwerkmakelaar, vraagt de groeiende behoefte om versterking van de aanpak. De verantwoordelijkheid voor het vinden van stages ligt bij het onderwijs. Wanneer vanuit het onderwijs de wens is dat hulp geboden wordt bij het vinden van stages zal gekeken worden op welke manier daar invulling aan gegeven kan worden. Aanvullende financiering vanuit onderwijs en/of gemeenten is dan noodzakelijk. Ook nazorg wordt door de leerwerkmakelaar geboden, wat een belangrijk onderdeel vormt van de begeleiding, zodat de jongere duurzaam op de arbeidsmarkt terechtkomt. Waar nodig wordt vroegtijdig ingegrepen en aanvullende begeleiding geboden om maatschappelijke uitval te voorkomen.

We zorgen voor versterking van de aanpak van de leerwerkmakelaar (zie maatregel 1.2.) zodat we samen met werkgevers op maat gesneden hybride leerlijnen voor jongeren in een kwetsbare positie kunnen realiseren. Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor jongeren uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs en nieuwkomers.

5.2.3.1. Aanpak Jeugdwerkloosheid in de regio

De afgelopen jaren is er binnen de arbeidsmarktregio's op verschillende manieren invulling gegeven aan de aanpak Jeugdwerkloosheid. Vanuit het ministerie van SZW kwamen jaarlijks middelen naar de centrumgemeenten voor deze aanpak. In 2025 zijn deze middelen voor het laatst per regio beschikbaar gesteld. Met ingang van 2026, bij de inwerkingtreding van de Wet van School naar Duurzaam Werk, worden deze middelen decentraal, naar individuele gemeenten in de regio beschikbaar gesteld onder de noemer: budget voor individuele gemeenten voor uitvoering van het nieuwe artikel 7a van de Participatiewet 2026 e.v. Beide arbeidsmarktregio's zijn voornemens deze middelen weer centraal te kunnen besteden aan regionale inzet zodat er gelijkheid bestaat binnen de regio's in het aanbod aan dienstverlening voor jongeren.

In arbeidsmarktregio Haaglanden zijn de middelen voor jeugdwerkloosheid de afgelopen jaren ingezet om de uitrol van Preventieve Aanpak op het MBO voor de hele arbeidsmarktregio beschikbaar te maken. In Den Haag bestond deze aanpak al langer. Het voornemen van gemeenten is om ook de komende jaren middelen voor jeugdwerkloosheid in te blijven zetten voor een gezamenlijke aanpak vanuit het Jongerenpunt , MBO's en gemeenten, inclusief de inzet van de Leerwerkmakelaar.

In Zuid-Holland Centraal is voor een regionale aanpak gekozen met de financiering van de Leerwerkmakelaar en uitbreiding van IPTA in de regio. In 2025 is de pilotsamenwerking met het UWV van start gegaan voor Duurzame Uitstroom uit de WW voor Jongeren. Met deze pilot heeft de dienstverlening voor jongeren die een WW-uitkering hebben weer gestalte gekregen met extra aandacht voor jongeren zonder startkwalificatie. Voor deze jongeren wordt de samenwerking opgezocht met het Doorstroompunt van de woongemeente. Daarnaast komt er dienstverlening voor jongeren met psychische klachten die vanwege deze belemmering niet kunnen deelnemen aan school, werk en/of training. Start begin 2026.

De bestaande interventies zijn passend binnen het beoogde doel van de wet; alle jongeren een passende, duurzame plek. In de regio geven wij hier invulling aan door de samenwerking tussen eerder genoemde partijen in de arbeidsmarktregio´s. Met de inwerkingtreding van de Wet van School naar Duurzaam Werk vallen de interventies voor dienstverlening buiten de wettelijke taken en betreft het aanvullende dienstverlening. Uitbreiding van de taken van de Leerwerkmakelaar, het vormgeven aan hybride leerlijnen en het bieden van aanvullende coaching aan deelnemers, het zijn zaken die zorgen voor toegankelijkheid en behoud van een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

5.3 Domein overstijgende samenwerkingsafspraken

Taken van gemeenten en scholen raken elkaar wanneer jongeren:
1. Naast onderwijs, gemeentelijke hulp of zorg nodig hebben die verder gaat dan scholen vanuit passend onderwijs, beroepspraktijkvorming (BPV) en loopbaanbegeleiding kunnen bieden;
2. Toch dreigen uit te vallen of al uitgevallen zijn en (terug) begeleid moeten worden naar onderwijs of werk.

Afspraken betreffen dus zowel de samenwerking tijdens school en werk, als samenwerking bij overgangsmomenten.

5.3.1 Schoolaanwezigheid

Gewenste beweging:

Van		***Naar***
Veel schoolafwezigheid en overload aan verzuimmeldingen	→	Focus op werkzame elementen voor schoolaanwezigheid en leerling-/studentbetrokkenheid. Deze elementen gebruiken als basis voor een gezamenlijke aanpak en monitoring (scholen, ouders, Jeugdgezondheidszorg, Leerplicht, Doorstroompunt).

Voorkomen van schooluitval begint bij aanwezigheid op school of de stageplek. De afgelopen jaren zien we landelijk een zorgwekkende stijging van schoolverzuim. Dit heeft een negatieve impact op de ontwikkeling en het welbevinden van jongeren. Hoewel niet alle verzuimende leerlingen voortijdig schoolverlaters worden, is er omgekeerd, bij een voortijdig schoolverlater vaak wel sprake geweest van langdurig of frequent verzuim. Onderzoek wijst uit dat een goede aanwezigheid zorgt voor een positieve schoolloopbaan en goede onderwijsresultaten.

De redenen voor verzuim zijn heel divers; zich niet fijn voelen op school, gepest worden, overvraagd worden of juist onvoldoende uitgedaagd, de verkeerde opleiding, mentale problemen, financiële zorgen of problemen thuis. Dat betekent ook dat er niet één oplossing is, maar dat we gezamenlijk moeten zoeken naar de beste wegen om leerlingen en studenten binnenboord te houden. De behoefte van jongeren om zich veilig, gehoord en gezien te voelen staat hierbij centraal.

Afhankelijk van de oorzaak van afwezigheid zijn er verschillende mogelijkheden om invloed op aanwezigheid uit te oefenen. Een integrale aanpak richt zich zowel op leerlingen/studenten als op docenten en het schoolsysteem: ze bevordert niet alleen aanwezigheid en betrokkenheid van jongeren, maar ook het welzijn, de deskundigheid en de motivatie van leerkrachten.

1. *Proactieve monitoring van aan- en afwezigheid*
   Regelmatige analyse van verzuimdata om de oorzaken en patronen te begrijpen. Dit helpt bij het ontwikkelen van gerichte interventies.

2. *Persoonlijke begeleiding en ondersteuning*
   Een persoonlijke benadering door mentorschap, studiebegeleiding en een vertrouwenspersoon.

3. *Verhogen van motivatie en betrokkenheid*
   Een stimulerende leeromgeving door duidelijke doelen, interactieve lesmethoden en aanbieden van relevante, uitdagende projecten.

4. *Financiële ondersteuning en advies*
   Studenten voorzien van toegang tot financieel advies en budgetteringstools. Dit helpt hen bij het plannen en beheren van hun financiën.

5. *Verbeteren van de leer- en werkomgeving*
   Een veilige en ondersteunende cultuur met respectvolle omgang tussen studenten en docenten. Een optimale leeromgeving met goed functionerende faciliteiten draagt bij aan de aanwezigheid van leerlingen en studenten.

6. *Ouder- en verzorgerbetrokkenheid*
   Informeer en betrek ouders/verzorgers bij de voortgang en aanwezigheid van hun kind.

7. *Preventieve programma's en initiatieven*
   Workshops en trainingen over belangrijke onderwerpen zoals tijdmanagement, stressbeheer en studievaardigheden om leerlingen en studenten te ondersteunen in hun dagelijkse studieactiviteiten.

Het bevorderen van aanwezigheid is de kerntaak van scholen. Wanneer jongeren toch dreigen uit te vallen of uitgevallen zijn, is nauwe samenwerking tussen scholen en gemeenten nodig. Scholen zijn verplicht om afwezigheid (via DUO) te melden bij gemeenten (afhankelijk van de leeftijd van de jongere bij de afdeling Leerplicht of het Doorstroompunt).

Gemeenten houden toezicht op de naleving van de leerplicht- en rmc-wetgeving. In augustus 2026 moet het wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim in werking treden met als doel om het verzuim beter in beeld te krijgen, te voorkomen en terug te dringen en onnodig thuiszitten tot nul te reduceren.

Het wetsvoorstel implementeert 5 maatregelen:

1. Versterken van het verzuimbeleid op scholen;
2. Het registreren van geoorloofd en ongeoorloofd verzuim;
3. Tijdig betrekken van de leerplichtambtenaar bij zorgelijk ongeoorloofd verzuim;
4. Verbeteren van het regionaal en landelijk zicht op verzuim;
5. Verbetering van de procedure voor een vrijstelling op basis van lichamelijke of psychische grond.

5.3.1.1 Aanvullende afspraken schoolaanwezigheid (18-/18+)

In de nieuwe programmaperiode zet de Doorstroompuntregio Haaglanden sterker in op het bevorderen van schoolaanwezigheid en welbevinden.

Om meer impact te kunnen maken op het voorkomen van problematische schooluitval, willen scholen en gemeenten in de doorstroompuntregio de samenwerkingsafspraken herzien en de aandacht verschuiven naar aanwezigheid en welbevinden van leerlingen en studenten op school (en stage/beroepspraktijkvorming).

Nieuwe afspraken moeten bijdragen aan het afschalen van de hoeveelheid meldingen 18+ en de kwaliteit van de meldingen vergroten:

- Beter filteren welke jongeren (maatschappelijk) dreigen uit te vallen en waar we samen het verschil kunnen maken als we tijdig de juiste dingen doen.
- Afspraken over verantwoordelijkheden en meldtermijnen.

Doel van de nieuwe aanwezigheidsaanpak is om de juiste (risico)groep gezamenlijk beter te bereiken en ondersteunen waar nodig.

Verschuiving in focus: een cultuuromslag

We willen een verschuiving van de focus op registratie en melding van ongeoorloofd verzuim naar aandacht voor de aanwezigheid en het welbevinden van leerlingen en studenten op school en op de werkplek. Dit doen we door het versterken van beschermende factoren en werkzame elementen. Een positief schoolklimaat draagt bij aan aanwezigheid blijkt uit onderzoeken. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) benoemt de volgende succesfactoren.

Schoolbrede aanpak

Dit vraagt om een schoolbrede aanpak voor alle leerlingen en studenten. Dit betekent ook een verschuiving van het kijken naar individueel verzuim binnen de school naar het breed en systematisch kijken naar redenen voor verzuim. Op niveau van leerling, klas, leerjaar en opleiding. Gedegen analyse en het herkennen van patronen dragen bij aan een effectieve inzet van interventies. Het is belangrijk om dit in samenhang te doen met andere interventies binnen de school zoals bijvoorbeeld de aanpak om pestgedrag tegen te gaan, sociale veiligheid, huiswerkbegeleiding en activiteiten gericht op gezondheid en ouderbetrokkenheid.

(Regionale) samenwerking in de keten

De school doet dat niet alleen maar met de samenwerkingspartners zoals het schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, leerplicht en het Doorstroompunt. Het is daarom van belang dat de aanwezigheidsaanpak en de ondersteuningsstructuur op de school goed verbonden zijn. En dat de gemeentelijke ondersteuning vanuit het sociaal domein daar naadloos op aansluit. In deze samenwerking is helderheid over de (wettelijke) verantwoordelijkheden, rollen en mandaat cruciaal; dat noemen we ‘de basis op orde’. Daarnaast kennen we binnen de regio Haaglanden al een preventieve aanpak van vroegtijdig signaleren en melden van verzuim (ongeoorloofd en geoorloofd) en zorg. We ambiëren met elkaar om in de periode 2026-2029 binnen de regio de cultuuromslag te maken naar een aanwezigheidsaanpak zoals hier beschreven. Voor meer informatie verwijzen we naar het Kennisnetwerk Schoolaanwezigheid en de Folder-Samen-werken-aan-schoolaanwezigheid-met-het-piramideraamwerk-2025.pdf

Scholen melden verzuim en zorgsignalen aan de woongemeente van de leerling of student. Vanwege het grensverkeer willen we binnen regio Haaglanden zo uniform mogelijk werken. De basisafspraken over verzuim en uitval tussen gemeenten (leerplicht/DSP) en onderwijs- zowel wettelijk als preventief- staan beschreven in bijgevoegde afsprakenkaart (bijlage 3 Aanwezigheidsaanpak – Afsprakenkaarten). Op lokaal niveau kunnen deze samenwerkingsafspraken(het wat) verder uitgewerkt zijn/worden in een gezamenlijk routeboek of werkinstructie (het hoe).

5.3.2 Jongeren met specialistische en meervoudige problematiek

Voor een deel van de jongeren geldt dat zij afwezig zijn, uitvallen of onderpresteren op school en in werk, als gevolg van omstandigheden waarin zij opgroeien. Voor jongeren met multiproblematiek ligt er regionaal een specifieke opdracht om slim samen te werken als scholen (en SWVVO), jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, leerplicht, doorstroompunt/participatie (soms ook Wmo, UWV en zorgverzekeraars). Doel is om maatschappelijke uitval van deze jongeren te voorkomen door ondersteuning bij het halen van een passend diploma of werk.

Vanuit hun wettelijke basisopdracht in het kader van de wet passend onderwijs, zorgen scholen voor iedere jongere voor een onderwijsplek met passende ondersteuning bij het leerproces.

De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de Vo-scholen via de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, waarin zij zich subregionaal verenigd hebben.

Voor leerlingen 12-18 jaar van wie school van herkomst tijdelijk geen passend aanbod heeft, bieden samenwerkingsverbanden VO verschillende oplossingen.

De ondersteuningsstructuur binnen de vier samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs in de regio (Delflanden, Haaglanden, Westland en Zoetermeer) kent grofweg de onderstaande indeling:

Een stevige basis

Een stevige basis omvat de standaarden zoals omschreven in het waarderingskader van de Onderwijsinspectie (basiskwaliteit) als de binnen de samenwerkingsverbanden gemaakte afspraken met scholen over de basisondersteuning[8].

Ten aanzien van de basisondersteuning wordt van alle scholen verwacht dat zij:

- Vroegtijdig onderwijs- en opvoedbehoeften bij jongeren signaleren op het gebied van taal- en rekenvaardigheden, gedrag, gezondheid en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Onderwijsprogramma's bieden die aansluiten op deze onderwijsbehoeften, deze evalueren en waar nodig flexibel bijstellen.
- Preventieve ondersteuning bieden i.s.m. gemeenten/JGZ, die is gericht op inzicht en borging van welbevinden en sociale veiligheid van leerlingen.
- Fysieke toegankelijke schoolgebouwen hebben.

Elk van onze vier samenwerkingsverbanden monitort op eigen wijze of scholen zich houden aan de gemaakte afspraken.

Een passend aanbod van extra ondersteuning VO

Het passend aanbod van extra ondersteuning kan binnen de samenwerkingsverbanden verschillen. Dit hangt samen met de doelgroep jongeren binnen een samenwerkingsverband (bv. grote stede problematiek) en de specifieke groep jongeren die een school in huis heeft.

Individuele scholen en/of met elkaar samenwerkende scholen maken over het aanbod van extra ondersteuning binnen hun school/binnen een onderwijskolom afspraken met hun eigen samenwerkingsverband. Daar waar van toepassing stemt het samenwerkingsverband over dit aanbod van extra ondersteuning af met lokale en/of regionale zorgpartners. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de inzet van iemand vanuit de jeugdhulp binnen de school (gemeentelijk budget) in combinatie met de inzet van een orthopedagoog (samenwerkingsverband budget) wanneer er op een school veel jongeren zijn met zorgwekkend ziekteverzuim en daaruit voortkomende aangepaste onderwijsprogramma's.

In het ondersteuningsprofiel van de school is terug te vinden welke afspraken een school heeft gemaakt met het samenwerkingsverband over het aanbod in de extra ondersteuning. Daarnaast is in het ondersteuningsplan en in de daarbij behorende meerjarenbegroting terug te vinden welke afspraken elk samenwerkingsverband heeft gemaakt per school/schoolbestuur of alle scholen binnen het samenwerkingsverband.

Vormen van extra ondersteuning kunnen dus bijvoorbeeld zijn:

- Speciale klas, begeleiding in kleine groepjes of een maatwerkprogramma voor een enkele leerling
- Een plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs
- De inzet van jeugdhulp en jeugdzorg in de school (gefinancierd door de zorg) in combinatie met een individueel of groepsgewijs onderwijsprogramma

Naast de afspraken die elk van de bestuurders van de vier samenwerkingsverbanden maakt *binnen* het eigen samenwerkingsverband, worden ook *tussen* de vier samenwerkingsverbanden afspraken gemaakt over het organiseren van een ondersteuningsaanbod dat niet binnen elk samenwerkingsverband apart kan worden aangeboden, zoals bijvoorbeeld

[8] De landelijke norm voor basisondersteuning is door de vier samenwerkingsverbanden geïntegreerd in de lokale (per samenwerkingsverband) gemaakte afspraken over wat scholen minimaal moeten bieden aan ondersteuning en welke kennis en beleid aanwezig moet zijn om die ondersteuning te realiseren. Dit is ook vastgelegd in één gemeenschappelijk opgestelde vragenset om het ondersteuningsaanbod in kaart te brengen en te kunnen monitoren.

het hebben van een OPDC als bovenschools ondersteuningsaanbod of een aanbod vanuit een ambulante dienst/team. De afspraken hebben dan betrekking op het gebruik kunnen/mogen maken van elkaars bovenschools georganiseerd aanbod.

Een passend aanbod van extra ondersteuning in het MBO

Voor jongeren in het mbo geldt dat de mbo's zelf verantwoordelijk zijn voor het bieden van passend onderwijs. Zo nodig maken mbo's aanpassingen in de vorm van onderwijs en ondersteuning met behulp van de adviseurs passend onderwijs/boss-adviseurs binnen de eigen instelling.

De scholen werken uiteraard vanuit de landelijke wetgeving en regionale afspraken rondom beroepsonderwijs, passend onderwijs en preventieve begeleiding. Het doel is dat iedere student een startkwalificatie behaalt en zich persoonlijk en maatschappelijk kan ontwikkelen.

Mbo's zorgen voor een brede, samenhangende aanpak voor alle studenten. Opleidingen proberen zoveel mogelijk in te spelen op de diverse achtergronden, talenten en behoeften van studenten. Studenten leren in de praktijk via stages (BPV) en krijgen begeleiding die aansluit bij hun persoonlijke situatie. Binnen de opleidingen wordt veel aandacht besteed aan beroepsvaardigheden, burgerschap en loopbaanbegeleiding. Daarbij worden themaweken, gastlessen en loopbaanactiviteiten georganiseerd om motivatie en betrokkenheid te vergroten.

Een sterke begeleidingsstructuur ondersteunt in dit proces. Pedagogisch conciërges, studieloopbaanbegeleiders, BPV-begeleiders en zorgspecialisten werken samen om problemen vroegtijdig te signaleren en passende hulp te bieden. Daarnaast zijn er school-overstijgende voorzieningen, zoals schoolmaatschappelijk werkers, loopbaanadviseurs en kansenklassen die extra ondersteuning bieden bij persoonlijke of leerproblemen.

Om een kleine indicatie te geven van de uitgaven die mbo's doen, per 1-10 2025 wordt zo'n 36,5 Fte bij ROC Mondriaan ingezet per campus. Extra inzet in de school zelf gericht op extra begeleiding of ondersteuning, zijn hier net als de voorzieningen, projecten die centraal voor het gehele ROC worden aangeboden nog niet in meegenomen.

5.3.2.1 Aanvullende afspraken jongeren met multiproblematiek

Voor jongeren in het vo, waarvoor - naast inzet vanuit het swvvo, bijvoorbeeld het OPDC -, een beroep wordt gedaan op regionale voorzieningen (schoolcoaching) worden afspraken gemaakt over een gezamenlijke werkwijze. Doel is om vanuit het programma regionaal versterkend te werken, maar geen werk over te nemen of dubbel te doen. Denk aan afspraken over wie welke rol heeft wanneer vo-scholen advies vragen of behoefte hebben aan ondersteuning van docenten en klas, in het team (pedagogisch-didactisch handelen, groepsdynamiek en passend onderwijs) of aan individuele begeleiding van leerlingen (motivatie, gedrag, toekomstperspectief en/of problemen buiten school op sociaal/emotioneel gebied).

Gemeenten zorgen vanuit hun wettelijke basisopdracht in vso, pro en mbo voor structurele deelname (afhankelijk van casuïstiek Leerplicht, VSV, JGZ of Jeugdhulp) aan MDO's van ondersteuningsteams.

Daarnaast versterken we regionaal de schoolse ondersteuningsstructuur met professionals vanuit het sociaal domein (zie actielijn 1.1. 'aanvullende ondersteuning voor jongeren met multiproblematiek/behoefte aan meer specialistische aanpak'):

- In het VO: regionaal vangnet waar dit meerwaarde heeft t.o.v. de samenwerkingen die er al zijn tussen vo, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en (gemeentelijke) jeugdhulp, jgz, welzijn, ggz (bij de overgang naar 18 jaar);[9]
- In het mbo: inzet van professionals uit het sociaal domein meer in samenhang en op structurele basis inzetten (conform afspraken 'mbo als werkplaats').

Voor jongeren met specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften óp de V(S)O-scholen die, ondanks alle inzet toch uit het onderwijs zijn gevallen, zorgen swvvo, mbo's en gemeente voor begeleiding naar passend vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. Het gaat hier om jongeren in de leeftijdscategorie 15+, uit de eigen of een heel andere regio (verhuisleerlingen) veelal met een PrO, VMBO, MAVO en HAVO-profiel. Deze categorie jongeren is het extra ondersteuningsaanbod dat de scholen kunnen bieden binnen de gemaakte afspraken in het kader van passend en inclusiever onderwijs, ruim voorbij. Het zijn jongeren die veelal al een langere periode niet naar schoolgaan, veel

[9] Denk aan samenwerkingen met zorginstellingen en residentiele jeugdhulp voor onderwijs aan jongeren die niet naar regulier of speciaal onderwijs kunnen. Of aan de regionale coalities voor thuiszitters.

faalervaringen in het onderwijs hebben opgedaan, gedemotiveerd zijn geraakt voor het onderwijs, te oud zijn om teruggeleid te kunnen worden naar onderwijsprogramma's binnen het voortgezet onderwijs.

Hun begeleiding wordt georganiseerd in de vorm van een regionaal vangnet, waarin een aanbod aan onderwijs en ondersteuning beschikbaar is dat inspeelt op juist de behoeften van deze specifieke (tussen wal en schip vallende) groep. Dit regionaal vangnet is flexibel van aard en aanvullend op dat wat er nu lokaal en regionaal geboden wordt door de scholen, het samenwerkingsverband en de partners. Zie actielijn 4. Maatwerk.

Ook voor jongeren die geen schoolinschrijving hebben en/of niet duurzaam werken en kwetsbaar zijn voor maatschappelijke uitval, versterken we integrale ondersteuning en organiseren we maatwerk. Zie maatregel 1.2. jongeren zonder schoolinschrijving en actielijn 4. maatwerk.

5.3.3 Kwetsbare overstapmomenten[10]

5.3.3.1 Afspraken overstap vo – vso – pro – vervolgonderwijs

In doorstroomregio Haaglanden heeft Spirit4You een belangrijke rol bij het realiseren van soepele overgangen van voorgezet onderwijs naar vervolgonderwijs. Doel van S4Y is om de overstap naar vervolgonderwijs voor jongeren te verbeteren en scholen daarbij te ondersteunen.
S4Y biedt een neutrale aanvulling op lokale of interne initiatieven vanuit scholen, zoals open dagen en voorlichtingen.

De hele doorstroomregio maakt gebruik van S4Y voor:

1. Loopbaanoriëntatie
   - Website bekijkjetoekomst.nu
   - Voorlichtingsgids mbo
   - Beurzen en evenementen

2. Monitoring overstap van vo naar mbo – en hbo
   - Met behulp van het digitale overstapsysteem VOROC wordt relevante informatie over de leerling overgedragen aan de mbo-school van aanmelding en krijgen verantwoordelijken vanuit het vmbo een terugkoppeling van de aanmelding.
     - Waar nodig worden afspraken gemaakt over warme overdrachten
     - VOROC geeft aan scholen en gemeenten inzicht in het aanmeldproces van elke leerling/student.

3. Samenwerken en kennisdelen
   - Professionalisering van decanen en loopbaanbegeleiders, verknopen onderwijskolommen[11]
   - Data-analyse overstap vo-mbo-hbo:
     - Jaarlijks maakt Spirit4You een analyse van de overstap van vo naar mbo en naar hbo.

Voor jongeren die ongediplomeerd dreigen uit te vallen vanuit het VO en overstappen naar mbo of een alternatieve (zorg-, participatie- en/of) onderwijsroute, is behoefte aan aanvullende regionale afspraken over de verantwoordelijkheden van stamschool, gemeente en ontvangende school. Zie bijlage 'aanwezigheidsaanpak inclusief inbreng t.a.v. art. 3b'.

Voor jongeren die staan ingeschreven in vervolgonderwijs mbo, geldt dat een groot deel van hen een of meerdere keren switcht van opleiding. Dat is niet altijd problematisch, het grootste deel lijkt uit te vallen van onderwijs, maar keert binnen een jaar weer terug in een andere opleiding. Voor loopbaan oriëntatie en mogelijkheden voor flexibele instroom kunnen terecht bij de oriëntatieklas of bij BOSS/STIP.

5.3.3.2 Aanvullende afspraken vo – vso – pro – vervolgonderwijs

[10] Zie bijlage 5 stroomschema's

[11] Daarbij is aandacht nodig vooractualisering van het lesaanbod en loopbaan oriëntatie passend bij Gen Z (digitale middelen, praktijkgericht) en inbouwen van meerdere stage- en oriëntatiemomenten.

Hoewel alle aanbod en instrumenten hierboven ook inzetbaar zijn voor jongeren vanuit vso en pro die de overstap maken naar mbo of hbo, blijkt in praktijk dat voor jongeren en scholen voor vso en pro een meer toegespitste aanpak nodig is, zowel vanuit de school van herkomst, als vanuit de ontvangende mbo's en hbo's.
In Voroc zit nog te veel dubbel werk voor aanleverende pro- en vso-scholen. Ook voldoet dit systeem (nog) niet voor jongeren die (zonder uitstroomprofiel onderwijs) zelf melden bij het mbo.

De afspraken zoals die gemaakt zijn over ieders rol bij kwetsbare overstapmomenten, vragen tevens aanpassing/versterking op het punt van reguliere switchers. Door als vo's en mbo's de basisvoorzieningen voor switchers te versterken, kan bij interventies in het regionaal programma meer focus liggen op jongeren die daadwerkelijk problematisch switchgedrag laten zien en dreigen langdurig uit te vallen (zie actielijn kwetsbare overstapmomenten).

Voor schooljaar 2025/2026 houden we voor het gebruik van Voroc de eerder gemaakt afspraken met vso en pro scholen voor het delen van informatie aan. Daarvoor wordt Voroc gebruiksvriendelijker gemaakt gewerkt met een nieuw overgangsdocument [bijlage 4 Overgangsdocument]. Parallel wordt het huidige instrumentarium onder de loep genomen. Scholen (aanleverend en ontvangend) zijn zelf verantwoordelijk voor het opvolgen van de afspraken over gebruik van Voroc: t.a.v. registratie en warme overdracht. Voor jongeren vanuit pro en vso geldt dat er altijd een warme overdracht is.

Voor de groep jongeren die uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding hebben, maar zich ondanks dit toch zelf melden bij mbo's, spreken we af: zodra bij vso's en pro's in het kader van loopbaanbegeleiding/nazorg duidelijk wordt dat de jongere toch de stap naar het mbo heeft genomen, organiseert de vso-school van herkomst alsnog een warme overdracht met de ontvangende school, al dan niet met behulp van de overstapcoach die verbonden is aan de vso-school van herkomst.

Voor niet-problematische switchers werken mbo's, vanuit hun reguliere taken, aan meer mogelijkheden om gaandeweg het jaar gemakkelijk te starten met opleiding(scomponent)en en aan mogelijkheden voor jongeren om mee te lopen op het mbo en op die manier al meer te zien van de studie- en werkpraktijk, zodat zij zich goed kunnen voorbereiden op hun studiekeuze.

5.3.3.3 Van school naar werk en dagbesteding

Scholen en gemeenten zijn verplicht om afspraken te maken over de samenwerking bij de overstap van school naar werk en de manier van overdragen van informatie wanneer jongeren aanvullend gemeentelijke ondersteuning nodig hebben.

De wet schrijft voor dat scholen voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs tot twee jaar na uitschrijving loopbaanbegeleiding bieden aan hun leerlingen of studenten die doorstromen naar werk of dagbesteding.

Voor mbo's geldt dat zij de verplichting hebben om loopbaanbegeleiding aan te bieden aan gediplomeerde studenten tot een jaar na uitschrijving.

Jongeren (tot 23 jaar) die ongediplomeerd uitstromen zonder startkwalificatie vallen onder het begeleidingsaanbod van Doorstroompunten. Dat geldt ook voor jongeren tussen 23 en 27 jaar die geen startkwalificatie hebben en geen uitkering. Als jongeren niet werken en niet naar school gaan, maar wel een uitkering hebben, dan vallen zij onder de Participatiewet (gemeenten) die tot doel heeft om jongeren tot 27 jaar aan duurzaam werk te helpen. Gemeenten hebben een taak bij de ondersteuning van de overgang naar werk voor jongeren waarvoor ondersteuning van de onderwijsinstelling of het doorstroompunt niet voldoende is.

Het UWV is verantwoordelijk voor jongeren met een WW of Wajong uitkering.

5.3.3.4 Afspraken van pro en vso naar werk en dagbesteding

De scholen voor Praktijkonderwijs of Voortgezet Speciaal Onderwijs dragen zelf verantwoordelijkheid voor de voortgang van de leerlingen in de periode van inschrijving op de school. Zij plaatsen zoveel mogelijk zelf hun leerlingen op werk via een plaatsingsstage.
In geval van leerlingen die gaan vallen onder het doelgroepregister en richting beschut werk begeleid moeten worden, neemt de school contact op met het betreffende onderdeel van de gemeente die begeleidt naar beschut werk.

Vanuit de wet van school naar duurzaam werk hebben PRO en VSO scholen een wettelijke taak tot het bieden van verlengde loopbaanbegeleiding (nazorg). Hiertoe behoort het volgen van de leerling, zodanig dat de school weet waar de leerling terecht is gekomen. Deze nazorg duurt 2 jaar voor PRO en VSO scholen. De onderwijsinspectie verstaat onder nazorg dat de school als bemiddelaar optreedt en de contacten legt met instanties die ervoor kunnen zorgen dat een

leerling weer aan de slag komt of in een traject komt dat leidt naar werk of opvang met als doel werk weer mogelijk te maken. Het werkgeversservicepunt (WSP) van de betreffende gemeente wordt hierbij, afhankelijk van de behoefte van de school, betrokken. Door middel van een warme overdracht, zoals bijvoorbeeld de zogenaamde casuïstiek bespreking gaat deze taak over naar de contactpersoon van de gemeente die is verbonden aan de school. Na uitstroom behouden school en gemeente gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de jongere te volgen en zo nodig op te pakken.

De leerlingen vanaf 16 jaar worden multidisciplinair, op ingerichte uitstroomtafels, besproken. Hierin komen de uitstroomprofielen en nodige aanpak per leerling aan bod en wordt afgestemd tussen de scholen en de gemeente (Leerplicht, Doorstroompunt, WSP, Werkbedrijf) om ervoor te zorgen dat er een directe aansluiting is met de dienstverlening gericht op (beschut) werk. Deze gesprekken vinden plaats aan het begin, midden en einde van het schooljaar.

Iedere school en gemeente benoemt hiervoor een contactpersoon, die - op hoofdlijnen - aangesloten is op de regionale werkgeversdienstverlening en op de lokale ontwikkelingen rond WMO en Jeugdzorg. Deze contactpersoon verwijst door of zet in bij vragen rond WMO en Jeugdzorg. De hoofdtaak is het regelen van de doorstroom naar werk.

De school is verantwoordelijk voor het organiseren van de uitstroomtafels. De school houdt overzicht welke leerlingen besproken gaan worden, de behoefte van de school is daarin leidend.

De praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs scholen hebben een nazorgtaak die 2 jaar duurt na doorstroom naar werk. De voortgang van nazorg wordt tijdens de uitstroomtafels besproken om overzicht te behouden en casuïstiek te bespreken.

School en gemeente organiseren een warme overdracht, zodat de leerling zo goed mogelijk begeleid wordt in de overstap naar de arbeidsmarkt. Om dit te faciliteren worden gegevens gedeeld via het overgangsdocument of overgangssysteem (VOROC). Het is wenselijk dat de leerling in het laatste schooljaar al kennis maakt met de contactpersoon van de gemeente, zodat de overstap minder spannend wordt.

Overgangsdocument

Om een soepele overgang van het onderwijs naar de gemeente[12] te realiseren, wordt een overgangsdocument ingezet. Het Overgangsdocument is een instrument uit de wet Van school naar duurzaam werk dat de overdracht van informatie van kwetsbare jongeren van school naar de gemeente moet verbeteren. Het overgangsdocument is een verplicht document dat scholen (voor mbo, pro en vso) met toestemming van betreffende jongere verstrekken aan de gemeente wanneer zij aan de gemeente verzoeken om de begeleiding van een jongere voort te zetten na het verlaten van school. Het doel is een betere en duurzame begeleiding naar werk voor jongeren, met name degenen die moeite hebben met de overgang naar de arbeidsmarkt. In dit document worden de samenwerkingsafspraken vastgelegd tussen de Pro en Vso scholen, en de gemeente binnen de doorstroompunt regio.

Doelgroep

Kwetsbare jongeren van 16 tot 27 jaar, te definiëren als jongeren:

- die onder het doelgroepregister (banenafspraak) vallen of tot de doelgroep beschut werk behoren (dit zijn twee elkaar uitsluitende groepen, beschutte werkplekken tellen immers niet mee voor de banenafspraak)
- in of vanuit het praktijkonderwijs (pro) of Voortgezet Speciaal Onderwijs of MBO Entree;
- oud vsv-ers, jongeren zonder startkwalificatie, die niet-uitkeringsgerechtigd (nug-ers) zijn of de NEET Jongeren (Not in Education, Employment or Training – geen onderwijs, geen werk en geen training hebben en/of volgen) en geen uitkering/voldoende inkomen hebben.

Jongeren van 12 tot 16 jaar vallen onder Leerplicht en de leerlingen met uitstroomprofiel dagbesteding of werk zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht (behalen startkwalificatie).

Taakverdeling tussen school en gemeente

De scholen voor Praktijkonderwijs of Voortgezet Speciaal Onderwijs dragen zelf verantwoordelijkheid voor de voortgang van de leerlingen in de periode van inschrijving op de school. Zij plaatsen zoveel mogelijk zelf hun leerlingen op een werkplek via een plaatsingsstage.

[12] Vanaf schooljaar 2017-2018 heeft de RMC wettelijk de taak om jongeren zonder startkwalificatie en jongeren vanuit het praktijk en speciaal onderwijs langdurig te monitoren. Hierdoor blijven alle jongeren in beeld en kunnen zij ook vroegtijdig ondersteund worden bij uitval werk en/of verlies van inkomen.

In geval van leerlingen die onder het doelgroepregister (banenafspraak) vallen of tot de doelgroep beschut werk behoren, neemt de school contact op met het betreffende onderdeel van de gemeente die begeleidt naar banen bij reguliere werkgevers voor mensen met een arbeidsbeperking (banenafspraak) of beschut werk voor mensen met een arbeidsbeperking.

Vanuit de wet van school naar duurzaam werk hebben PRO en VSO scholen een wettelijke taak tot het bieden van verlengde loopbaanbegeleiding (nazorg). Het volgen van de leerling behoort tot de nazorg, zodanig dat de school weet waar de leerling is terechtgekomen. Deze nazorg duurt 2 jaar voor PRO en VSO scholen en 1 jaar voor MBO (Entree). De onderwijsinspectie verstaat onder nazorg dat de school als bemiddelaar optreedt en de contacten legt met instanties die ervoor kunnen zorgen dat een leerling weer aan de slag komt of in een traject komt dat leidt naar werk of opvang met als doel werk weer mogelijk te maken[13].

Het werkgeversservicepunt (WSP) van de betreffende gemeente wordt hier, afhankelijk van de behoefte van de school, bij betrokken. Door middel van een warme overdracht, zoals bijvoorbeeld de zogenaamde casuïstiek bespreking gaat deze taak over naar de contactpersoon van de gemeente die is verbonden aan de school.

Na uitstroom behouden school en gemeente gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de jongere te volgen en zo nodig op te pakken.

Warme overdracht

School en gemeente organiseren een warme overdracht, zodat de leerling zo goed mogelijk begeleid wordt in de overstap naar de arbeidsmarkt. Om dit te faciliteren worden gegevens gedeeld via het verplichte overgangsdocument. Dit uniforme document is enigszins op de doelgroep pro/vso aangepast. We onderzoeken of dit document gekoppeld kan worden aan het systeem voor De Overstap(VOROC). Het is wenselijk dat de leerling in het laatste schooljaar al kennis maakt met de contactpersoon van de gemeente, zodat de overstap minder spannend wordt.

4 Uitstroomopties

Er kan worden toegeleid:

- naar regulier werk
- naar werk met inzet van gemeentelijke instrumenten en regelingen vanuit de instrumentengidsen Dennis en Eva
- naar toeleidingstrajecten van het werkbedrijf ter overbrugging van school naar betaald werk
- naar beschut werk

Van de leerlingen die naar deze uitstroomopties zijn overgedragen naar de gemeente geeft de gemeente jaarlijks een overzicht van de stand van zaken aan de school.

Instrumentengidsen Dennis en Eva

De regio beschikt over de instrumentengidsen Dennis en Eva. Dennis is de gids voor de werkgeversdienstverlening en Eva voor de werknemersdienstverlening. De gemeente/WSP bepaalt of een voorziening wordt ingezet. De school kan bij een plaatsingsstage de werkgever over deze mogelijkheden informeren. De school legt een lijntje naar de gemeente/het WSP. De accountmanager gaat in gesprek met de werkgever en zet (zo nodig) instrumenten uit de instrumentengidsen Dennis en/of Eva in. Per gemeente zijn er verschillen in het aantal kandidaten dat jaarlijks gebruik kan maken van bepaalde instrumenten. De instrumentengidsen krijgen twee keer per jaar een update, oplevering is in het voorjaar en najaar. Via het overleg Kwetsbare Jongeren kunnen deelnemers signalen over wat wel/niet werkt doorgeven.

Communicatie

Scholen zijn verantwoordelijk om leerlingen en ouders vroegtijdig te informeren over de verschillende uitstroomroutes en de nazorg. Na overdracht naar de gemeente is de gemeente verantwoordelijk voor de ingezette dienstverlening en/of instrumenten. Scholen en gemeenten stemmen de communicatie hierover af.

[13] Samenwerking pro-mbo: entree naar de toekomst. Uitgave van Platform praktijkonderwijs 2016

5.3.3.5 Aanvullende afspraak van pro en vso naar werk en dagbesteding

Voor het schooljaar 2025/2026 vullen vso en pro scholen ook in Voroc in waar leerlingen heen gaan wanneer zij uitstroomprofiel werk of dagbesteding hebben. Het is nog niet mogelijk in Voroc om informatie die nodig is voor de warme overdracht naar werk of dagbesteding te koppelen. In schooljaar 2025/2026 vindt onderzoek plaats hoe de digitale overstapsystemen te actualiseren naar de nieuwe eisen ten aanzien van overdracht, monitoring richting onderwijs, werk, dagbesteding.

Uitstroomtafels PRO, VSO en MBO (Entree)
In de regio Haaglanden op school

De Leerlingen vanaf 16 jaar worden multidisciplinair, op ingerichte uitstroomtafels, besproken. Hierin komen de uitstroomprofielen en nodige aanpak per leerling aan bod en wordt afgestemd tussen de scholen en de gemeente (Leerplicht, Doorstroompunt, WSP, Werkbedrijf) om ervoor te zorgen dat er een directe aansluiting is met de dienstverlening gericht op (beschut) werk. Deze gesprekken vinden plaats aan het begin, midden en einde van het schooljaar.

Iedere school en gemeente benoemt hiervoor een contactpers on, die - op hoofdlijnen - aangesloten is op de regionale werkgeversdienstverlening en op de lokale ontwikkelingen rond WMO en Jeugdzorg. Deze contactpersoon verwijst door of zet in bij voorkomende vragen rond WMO en Jeugdzorg. De hoofdtaak is het regelen van de doorstroom naar werk.

De school is verantwoordelijk voor het organiseren van de uitstroomtafels. De school houdt overzicht welke leerlingen besproken gaan worden, de behoefte van de school is daarin leidend.

Nazorg (verlengde loopbaanbegeleiding)

De praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs scholen hebben een nazorgtaak die 2 jaar duurt na doorstroom naar werk. De voortgang van nazorg wordt tijdens de uitstroomtafels besproken om overzicht te behouden en casuïstiek te bespreken.

5.3.3.5 Samenwerkingsafspraken van mbo naar werk

Doel
Om jongeren in een kwetsbare positie hulp te bieden in de stap van school naar duurzaam werk en op deze manier te zorgen voor gelijke kansen.

Wat betekent dit voor het mbo?

- Mbo-instellingen moeten aanvullende loopbaanbegeleiding aanbieden, niet alleen tijdens de opleiding, maar ook na diplomering. Dit tot 1 jaar na diplomering.
- De focus ligt op studenten tot 27 jaar die gediplomeerd uitstromen vanuit Entree en niveau 2 en op studenten in kwetsbare posities.
- Het wetsvoorstel stimuleert de samenwerking tussen onderwijs, doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en bij een regionaal programma.
- Er wordt structureel budget vrijgemaakt voor deze begeleiding, zodat de mbo-scholen deze taak kunnen uitvoeren.

De mbo-scholen hebben specifiek beleid opgesteld voor **aanvullende loopbaanbegeleiding.** Dit beleid beschrijft hoe scholen jongeren adviseren en ondersteunen bij de overgang naar vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt. De begeleiding richt zich op een **persoonlijke en vraaggerichte ondersteuning**, zodat deze aansluit bij de individuele behoefte van elke jongere.

Het beleid omvat zowel:
- **De benaderingswijze**: de manier waarop het aanbod voor aanvullende loopbaanbegeleiding onder de aandacht wordt gebracht en toegankelijk wordt gemaakt voor jongeren.
- **De inhoud van het aanbod**: de concrete ondersteuning, interventies en instrumenten die worden ingezet om een soepele overgang van school naar werk of vervolgonderwijs te bevorderen.

Samenwerking tussen het MBO met gemeenten en sociale partners
De dienstverlening van het MBO is gericht op het ondersteunen van deze studenten bij de overgang naar werk of een vervolgopleiding. Dit gedurende een maximale periode van een jaar. Het mbo werkt nauw samen met regiogemeenten om

de kans op werk voor de studenten te vergroten. In het bijgevoegde schema zijn de afspraken beschreven over overdrachtsmomenten naar het Doorstroompunt of de gemeente (dienstverlening vanuit de Participatiewet).

Bij ROC Mondriaan is de begeleiding en nazorg van de studenten belegd bij "Op weg naar werk". Bij mboRijnland is deze taak belegd bij de Adviseurs arbeidsmarkt binnen de interne zorgstructuur. Beide organisaties maken nadere werkafspraken met gemeenten over de overdracht van studenten.
Als basis voor deze toelichting gaan we uit van een gediplomeerde student van ROC Mondriaan of mboRijnland, maar het schema kan ook toegepast worden door andere mbo-scholen in de regio.

Overdracht
De overdracht naar de gemeente vindt plaats d.m.v. een overgangsdocument. Dit document bevat informatie over de mogelijke interventies gedurende het traject bij het mbo. Alle relevante informatie m.b.t. de student en de vervolgstappen worden hierin opgenomen.

Toelichting bij schema MBO – nazorg gediplomeerden Algemeen
De schema's zijn bedoeld om ketenpartners in de regio Haaglanden, die betrokken zijn bij de taken in verband met de 'wet van school naar duurzaam werk' inzicht te geven wanneer welke organisatie aan zet is met betrekking tot de loopbaanbegeleiding van de gediplomeerde tot 27 jaar.

De schema's zijn een vertaling van de nazorg- en begeleidingstaken van verschillende organisaties (gemeenten, scholen, Doorstroompunt) die volgen uit de wetgeving en de afspraken die binnen de regio gemaakt zijn. Voor gediplomeerde studenten niveau 2 en overige studenten in een kwetsbare positie is het Doorstroompunt niet relevant voor de beschrijving, er is immers een startkwalificatie. De verantwoordelijkheid voor deze studenten blijft dan bij het MBO.

Loopbaanbegeleiding vanuit het mbo in welke vorm dan ook, is voor jongeren van 18 jaar en ouder altijd vrijwillig. De wet schetst geen resultaatverplichting, maar alleen een inspanningsverplichting waarbij proactief een individueel aanbod voor loopbaanondersteuning of nazorg gedaan moet worden door de organisatie die de regie heeft.

Stap 1: Tijdens school/ voor diplomering

Begeleiding richting duurzaam werk begint al tijdens school. Het mbo biedt studie- en loopbaanbegeleiding. Vanaf de start van de opleiding heeft ook het Doorstroompunt een rol als er sprake is van verzuim óf als er zorg is over deze studenten[14].

Betrekken Doorstroompunt/gemeenten
Bij sommige studenten is al tijdens hun onderwijsproces bekend dat zij structureel begeleiding nodig zullen hebben op de werkplek. In deze gevallen kan school al contact opnemen met het Doorstroompunt nog voor de jongere het diploma heeft gehaald. Het Doorstroompunt blijft de jongere monitoren totdat deze 27 jaar wordt of toch een startkwalificatie behaalt. Wanneer een student onder het doelgroepregister (banenafspraak) valt of tot de doelgroep beschut werk behoort, wordt rechtstreeks contact gezocht met de verantwoordelijke dienstverlening van de gemeente. Dat kan uitgevoerd worden door de gemeente zelf of door het werkbedrijf.

Stap 2: Jongere heeft het MBO-diploma gehaald en gaat de arbeidsmarkt op

Nadat de jongere het MBO-diploma heeft gehaald, ligt de regie over de loopbaanbegeleiding voor de jongere nog steeds bij school. Tenzij er sprake is van een bijzondere situatie, blijft de regie gedurende één jaar na diplomering bij school liggen in de vorm van de nazorgplicht. Die nazorgplicht van scholen betreft vormen van loopbaanondersteuning; cv opstellen, zoeken naar vacatures, beroepskeuzetesten, voorbereiding op een sollicitatiegesprek en het concreet bemiddelen naar een werkplek. Die nazorgplicht kan ook bestaan uit het monitoren en begeleiding bieden bij een jongere of werkgever van een jongere op het moment dat de jongere werk heeft gevonden. tAls de school heeft vastgesteld dat de jongere zwaardere nazorg/loopbaanbegeleiding nodig heeft dan de school kan bieden, kan school het Doorstroompunt of de gemeente vragen de regie over de begeleiding van de jongere op zich te nemen. We denken hierbij aan jongeren die kampen met complexe problematiek op meerdere leefgebieden. De overdracht gebeurt door middel van een overgangsdocument en altijd met toestemming van de jongere zelf. In de ideale situatie is er al voor diplomering contact geweest tussen het Doorstroompunt en de school over het arbeidsperspectief van deze jongere. tJongere komt in beeld bij andere instantie. Het kan zo zijn dat een jongere tot maximaal 1 jaar na diplomering in beeld komt bij een andere instantie. Bijvoorbeeld omdat zij een uitkering hebben aangevraagd en toegekend hebben gekregen bij de gemeente of het UWV. Het valt dan binnen de taken van de uitkerende instantie om de jongere passende ondersteuning te bieden. In het ideale geval neemt de uitkerende instantie,

[14] Zie ook samenwerkingsafspraken Aanwezigheidsaanpak 18-/18+

met toestemming van de jongere, contact op met de school op het moment dat de uitkering op korte termijn gaat stoppen om de begeleiding weer over te dragen.

De jongere is inburgeringsplichtig. Een mbo 1 diploma is onvoldoende om te voldoen aan de inburgeringsplicht. Jongeren die inburgeringsplichtig zijn, worden zo snel mogelijk verwezen naar Inburgering. oJongere wordt 27 binnen 1 jaar na diplomering. Als de jongere 27 jaar is geworden, stopt de nazorgplicht van de Mbo-school. In dat geval wordt de jongere verwezen naar reguliere dienstverlening. Bijvoorbeeld van het werkcentrum of de gemeente.

Stap 3: Een jaar na diplomering geen/weinig werk

Het is gebruikelijk dat jongeren een maand na diplomering nog geen werk hebben gevonden. Dat is ook niet erg. Als jongeren echter negen maanden na diplomering nog steeds niet aan het werk zijn, kan het zijn dat er omstandigheden zijn die hen belemmeren werk te vinden of te houden. De nazorgplicht van de school houdt 1 jaar na diplomering op. In dit geval zoekt de school, enkele maanden eerder, afstemming met het Doorstroompunt/gemeente om een warme overdracht voor te bereiden. Ook hiervoor wordt gebruik gemaakt van het overgangsdocument. Het resultaat hiervan is dat het Doorstroompunt/gemeente de loopbaanbegeleiding overneemt en dat de nazorgplicht voor de school ophoudt.

Vroegtijdige overdracht

Wanneer in het begeleidingstraject blijkt dat aanvullende expertise nodig is, kan een vroegtijdige overdracht plaatsvinden. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer:

- de jongere vóór afloop van het eerste onderwijsjaar aanvullende ondersteuning nodig heeft vanuit de gemeente of het participatiedomein;
- de jongere zich meldt bij de gemeente, bijvoorbeeld voor een uitkering, schuldhulpverlening of re-integratie;
- het Doorstroompunt al betrokken is en gezamenlijke regie wenselijk is; signalen wijzen op risico's die de voortgang of afronding van de opleiding kunnen belemmeren;
- de jongere in afwachting is van de start van een opleiding, bijvoorbeeld bij de BOL-variant met specifieke instroommomenten.

Aanvullende afspraken praktijkleren en mbo-verklaringen

Praktijkleren

Er zijn binnen het mbo drie leerwegen: BOL, BBL en de derde leerweg. Binnen BOL en BBL is het onderwijs leidend. De studenten gaan naar school, lopen stage of hebben een leerbaan bij een erkend leerbedrijf. Bij scholing in de derde leerweg (of: praktijkleren in het mbo) heeft de kandidaat meestal al een inkomen via loon van de werkgever of een uitkering. Daarnaast volgt hij (een deel van) een mbo-opleiding. De scholing wordt op maat gemaakt, zodat het aansluit op de eerdere leer- en werkervaring van de kandidaat.

BOL en BBL worden bekostigd door het ministerie van OCW. De derde leerweg wordt via de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's bekostigd door het ministerie van SZW.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor praktijkleren binnen het mbo. Die zijn gericht op verschillende doelen: het behalen van een diploma, het behalen van een certificaat of het behalen van een praktijkverklaring. Bij de optie die is gericht op het behalen van een diploma wordt de opleiding ingevuld op basis van eerder opgedane werkervaring of afgeronde opleiding. Bij optie diploma is het een reguliere opleiding, dus geen maatwerk zoals in de zin hiervoor staat. Bij het praktijkleren gericht op een certificaat doet de kandidaat een deel van een mbo-opleiding. Daarbij gaat het om het leren van een afgerond takenpakket dat deel uitmaakt van een beroep. Bij het praktijkleren gericht op een praktijkverklaring gaat het ten slotte om maatwerk. Daarbij worden werkprocessen op de werkvloer in het leerbedrijf - passend bij de kandidaat en de werkgever - aangeleerd.

Praktijkleren met de praktijkverklaring is bedoeld voor werkenden die (nog) niet in staat zijn om een volledige opleiding, mbo-diploma of mbo-certificaat te halen. Jongeren die uitstromen uit het praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) vormen een belangrijke doelgroep. Zij zijn zonder startkwalificatie kwetsbaar op de arbeidsmarkt. Via praktijkleren doen ze kennis op in de praktijk, waardoor hun kansen verbeteren. Het behalen van een praktijkverklaring wordt namelijk (h)erkend door bedrijven, brancheorganisaties en mbo-instellingen. Het om- en bijscholen via praktijkleren

in het mbo verbetert de directe en duurzame inzetbaarheid van werkzoekenden en werkenden op de arbeidsmarkt. Werknemers kunnen zich door praktijkleren (een leven lang) ontwikkelen. Daarnaast kan het behalen van een diploma, certificaat of praktijkverklaring zorgen voor erkenning en zelfvertrouwen. Voor praktijkleren met een praktijkverklaring heb je echter een werkgever nodig. In de praktijk zien we dat jongeren vanuit het PRO deze vaak niet hebben, deze instroom is dus minimaal.

Praktijkleren biedt werkgevers de kans om nieuwe werknemers op te leiden of om eigen medewerkers bij te scholen. Werkgevers komen door praktijkleren in contact met doelgroepen die anders niet in beeld zijn. Op die manier trekken ze nieuwe medewerkers aan, of dragen ze bij aan de ontwikkeling van huidige medewerkers. Praktijkleren biedt zo grote groepen deelnemers alsnog een kans om aan te tonen wat ze in huis hebben en om te ontdekken waar zij zich nog in kunnen ontwikkelen. Te veel jongeren haken af in het reguliere onderwijs. Het gevolg is dat we talent onbenut laten, dat kunnen we ons niet veroorloven. Zeker niet in vitale sectoren waar naar de toekomst toe sprake is van een groeiend personeelstekort als gevolg van de vergrijzing. Door de komende vier jaar stevig in te zetten op praktijkleren kunnen we daar verandering in aanbrengen.

Het concept praktijkleren draagt kort gezegd bij aan de volgende maatschappelijke doelen:

- een betere aansluiting van praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs op het mbo;
- het terugdringen van voortijdig schoolverlaten;
- een duurzaam perspectief op de arbeidsmarkt van jongeren in een kwetsbare positie;
- een mogelijkheid voor bedrijven de krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan door actief mee te werken aan Praktijkleren in de breedste zin van te woord

Mbo-verklaringen

De MBO verklaring omhelst:

- De verklaring geeft een overzicht van de examenresultaten en onderdelen die de student wel heeft behaald.
- Ook resultaten van de beroepspraktijkvorming kunnen hierin worden opgenomen, eventueel aangevuld met een praktijkverklaring van het leerbedrijf.
- De verklaring kan helpen bij het vinden van werk of bij het voortzetten van een andere opleiding.

We zorgen ervoor dat alle mbo-instellingen standaard een mbo-verklaring afgeven. Dit geldt ook voor studenten die uitvallen en geen volledig diploma weten te behalen. Dit is een wettelijke verplichting van de mbo-instelling. Bovendien is het in het bezit zijn van een MBO verklaring voor (oud-)studenten van meerwaarde om aan te tonen welke competenties zij verworven hebben, ook als zij de opleiding slechts ten dele hebben afgerond.

We moeten toewerken naar een systeem waarbij leerlingen die binnen het pro en vso in de derde leerweg onderwijs volgen, beter in beeld blijven. Alle behaalde verklaringen en certificaten moeten net als behaalde diploma's, geregistreerd worden bij/door DUO. Jongeren die niet op een pro of vso-school zitten worden ingeschreven bij een instelling die gespecialiseerd is in het verzorgen van maatwerk praktijkleren. Op dit moment is er een samenwerking met de Marlijn Academie.

5.3.3.6 Samenwerkingsafspraken Doorstroompunten en gemeenten (terugkeer) naar school en/of werk

De wet van school naar duurzaam werk, vraagt nauwe samenwerking tussen het Doorstroompunt en de gemeente (participatie). De afspraken en werkwijzen die hier zijn vastgelegd, zorgen ervoor dat jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning krijgen – zowel bij de stap van school naar werk- als bij het behouden van werk wanneer (dreigende) werkloosheid aan de orde is.

Doelgroep en bereikbaarheid

Het Doorstroompunt richt zich op jongeren van 16 tot 27 jaar zonder startkwalificatie, die vragen hebben of ondersteuning nodig hebben op het gebied van onderwijs, werk, participatie, schulden en andere leefdomeinen. Het gaat daarbij niet alleen om jongeren die al zijn uitgevallen of problemen ervaren, maar het Doorstroompunt zet vanuit het regionaal programma ook preventief in: jongeren worden bereikt via scholen, ROC's en in de wijk, zodat ondersteuning kan worden geboden voordat situaties escaleren en jongeren uitvallen.

Jongeren komen via verschillende routes in beeld bij het Doorstroompunt. Jongeren kunnen zelf contact opnemen, er kunnen meldingen worden gedaan vanuit het onderwijs, en daarnaast monitort het Doorstroompunt proactief de jongeren zonder startkwalificatie in de gemeentelijke systemen om tijdig contact te leggen wanneer zij uitvallen, hun werk stopt of er geen inkomen bekend is.

Het doel is om jongeren te motiveren een opleiding te volgen, al dan niet gecombineerd met werk, zodat zij een startkwalificatie behalen en een duurzame plek op de arbeidsmarkt krijgen. Wanneer scholing niet mogelijk of gewenst is, dan is begeleiding naar werk ook een optie. Wanneer meer begeleiding nodig is, kan het re-integratieaanbod vanuit de Participatiewet ingezet worden. Afhankelijk van de inrichting van de lokale dienstverlening kan dit vanuit het Doorstroompunt plaatsvinden of er vindt een warme overdracht plaats naar participatie. Omgekeerd is het van belang dat jongeren die bij participatie in beeld komen -bijvoorbeeld via een uitkeringsaanvraag of een inlooppunt- er contact gelegd wordt met het Doorstroompunt om de ondersteuning af te stemmen. Binnen deze brede doelgroep is er specifieke aandacht voor kwetsbare jongeren die het onderwijs verlaten, met of zonder diploma en een hogere kans hebben op maatschappelijk uitval. Extra focus ligt daarbij op nieuwkomers, leerlingen uit het praktijkonderwijs (pro) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso), Studenten Mbo Entree en jongeren met risico op afglijden richting criminaliteit.

Integraal en multidisciplinair

Het Doorstroompunt onderhoudt het netwerk en het vangnet voor (dreigende) schoolverlaters en werkt vanuit een brede domeinaanpak waarin diverse expertises samenkomen. Medewerkers van het Doorstroompunt werken intensief samen met externe partners, zoals onderwijsinstellingen, maatschappelijke- en hulpverleningsorganisaties, werkgevers en het Werkbedrijf als uitvoerder van de Participatiewet.kk

Werkwijze in de praktijk

Jongeren krijgen één vaste contactpersoon binnen het Doorstroompunt of participatie, in de vorm van een casemanager of coach, die hen vanaf het begin begeleidt. Tijdens de intake wordt samen met de jongere het traject besproken en worden waar nodig de beschikbare gemeentelijke instrumenten ingezet, zoals sollicitatietrainingen, jobcoaching, inkomensondersteuning, kinderopvang, schulddienstverlening en begeleiding op maat. Daarbij is er ook aandacht voor de maatschappelijke context van de jongere, waaronder de gezinssituatie, financiële problemen, het sociale netwerk, eventuele schulden, verzuim of andere obstakels buiten school en werk.

Warme overdracht

Bij de uitstroom uit het onderwijs, of bij plaatsing in werk, vindt altijd een warme overdracht plaats tussen de school, het Doorstroompunt en de gemeente. Tijdens dit proces wordt direct afgesproken wie het aanspreekpunt voor de jongere is of blijft. Ook wordt vastgesteld wie samen met de jongere de regie voert in het afgesproken traject, waarbij ook de wettelijke monitoringstaak van het Doorstroompunt wordt meegenomen.

Actief volgen & signaleren

Jongeren worden gedurende de nazorgperiode actief gevolgd, zodat tijdig kan worden ingegrepen wanneer zich knelpunten voordoen. Bij signalen van risico's, zoals uitval, verzuim of het verlies van een werkplek, wordt direct contact opgenomen met de jongere om te bepalen welke vervolgstappen nodig zijn. Het initiatief hiervoor ligt bij de afgesproken regiehouder, die indien nodig kan opschalen via een multidisciplinair overleg. Het Doorstroompunt kan vanuit de wettelijke taak ook het initiatief nemen om een dergelijk overleg te organiseren. De behoefte en het welbevinden van de jongere staan hierbij steeds centraal.

Monitoring vindt plaats door middel van gegevensdeling zoals het verplichte overgangsdocument, de gegevens vanuit DUO en BIDN (voorheen inlichtingenbureau) en de registratie van voortgang, uitstroom, uitval en het gebruik van voorzieningen. De inzet van een gezamenlijke monitoringstool kan dit proces verder ondersteunen. Daarnaast wordt periodiek geëvalueerd (frequentie nader te bepalen), waarbij in multidisciplinair verband de resultaten en knelpunten van de aanpak worden besproken. Tot slot wordt er geleerd door trends te identificeren, trajecten te verbeteren en afspraken waar nodig bij te sturen, inclusief het aanpassen van beleid.

Multidisciplinair casuïstiekoverleg

Het Doorstroompunt en de gemeente organiseren periodiek casuïstiekbesprekingen, waarbij de benodigde samenwerkingspartners worden betrokken. Het doel van deze overleggen is te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen en ervoor te zorgen dat er snel passende ondersteuning wordt ingezet. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen intern overleg binnen het Doorstroompunt en extern overleg met partners zoals jeugdhulp, Wmo, sociale zaken en onderwijs. Op deze manier wordt de samenwerking gemonitord en geborgd.

Ondersteuning op maat/regie bij de jongeren

De jongere wordt actief betrokken bij het opstellen van het begeleidingsplan, zodat de ondersteuning goed aansluit bij de persoonlijke situatie en behoeften. Er wordt maatwerk geboden, bijvoorbeeld in de vorm van extra coaching, scholing, werkplekbegeleiding of financiële ondersteuning. De continuïteit van het traject wordt daarbij zorgvuldig bewaakt; ook bij een wisseling van casemanager loopt het plan ononderbroken door en vindt een zorgvuldige overdracht plaats. De casemanager ziet erop toe dat de trajecten in lijn blijven met de duurzame werkdoelen zoals vastgelegd in de nieuwe wet.

Rollen en verantwoordelijkheden

De Doorstroompunten dragen verantwoordelijkheid voor een aantal kerntaken. Zij registeren nieuwe voortijdig schoolverlaters, benaderen en begeleiden jongeren zonder startkwalificatie naar onderwijs, werk of zorg. Ze plaatsen jongeren op leer(werk)trajecten of dragen ze warm over naar een passende dienstverlening of zorg. De taak omvat het actief in beeld houden van voortijdig schoolverlaters (nieuw en oud) en kwetsbare jongeren pro/vso/Entree en het coördineren van de hulp door samenwerking met scholen en gemeenten, inclusief het faciliteren van gegevensuitwisseling.

Gemeenten hebben daarnaast hun eigen verantwoordelijkheden. Zij dragen zorg voor de begeleiding binnen het nazorgtraject en zetten werkgeversarrangementen in, met name voor jongeren die (nog) niet direct geplaatst kunnen worden bij een reguliere werkgever. Bij het signaleren van risico's nemen gemeenten het initiatief om integrale en multidisciplinaire samenwerking op te starten. Bovendien zijn zij verantwoordelijk voor de begeleiding van specifieke doelgroepen.

6 Actielijnen en aanvullende maatregelen vanuit het Regionaal programma

Op basis van de zeven inhoudelijk hoofdlijnen uit de contourennota[15], zijn vier actielijnen opgesteld:

1. Aanvullende ondersteuning voor jongeren die behoefte hebben aan gerichte begeleiding of een gespecialiseerde aanpak op het snijvlak van zorg, welzijn en multiproblematiek
2. Borgen en versterking kwetsbare overstapmomenten
3. Professionalisering en kennisdeling integraal werken
4. Maatwerkonderwijs op het snijvlak school, arbeidsparticipatie, praktijkleren en eventueel zorg.

Voor de maatregelen die onder deze actielijnen vallen en bekostigd worden (of cofinanciering krijgen) vanuit het regionaal programma, gelden de volgende uitgangspunten:

- Bouw vooral voort op wat er al is en wat goed werkt:
- Streef naar eenvoud: liever geen nieuwe interventies, maar goed werkende aanpakken versterken en opschalen;
- Maatregelen zijn tenminste toegankelijk voor alle jongeren die schoolgaand en/of woonachtig zijn in de doorstroomregio, ongeacht in welke gemeente zij wonen, zodat elke jongere gelijke toegang heeft tot ondersteuning en ontwikkelkansen[16]
- Door het 'wat' en het 'hoe' te scheiden behouden we ruimte voor lokale context, locatie gebonden invulling en differentiatie.

Verantwoordelijkheden en reikwijdte van ondersteuning

De ondersteuning die vanuit de reguliere taken van scholen wordt aangeboden — zoals eerste- en tweedelijnsondersteuning — wordt altijd uitgevoerd, ongeacht de woonplaats of leeftijd van de jongere.
Voor de uitvoering van wettelijke taken van het Doorstroompunt en de gemeenten (zoals participatie, jeugdhulp, wmo-ondersteuning) is de geldende wetgeving leidend. In deze wetgeving zijn taken vastgelegd die woonplaatsafhankelijk zijn, zoals de handhaving van de leerplicht voor jongeren onder de 18 jaar, het aanvragen van een uitkering en het verstrekken van jeugdhulp.
Voor gemeentelijke taken die door of op een onderwijsinstelling worden uitgevoerd vanuit een gezamenlijk regionaal budget, geldt dat de (toekomstige) interventies beschikbaar zijn voor alle jongeren in onze regio die naar school gaan, werken of werk zoeken — ongeacht de woonplaats, de omvang van de gemeente of het type school/mbo, en ongeacht of de jongere 18- of 18+ is.

[15] Inhoudelijke hoofdlijnen contourenmemo oktober 2024: 1. Bevorderen schoolaanwezigheid; 2. Borgen en versterken kwetsbare overstapmomenten - pro, vso, vo, mbo - onderwijs en werk; 3. Aanbieden van onderwijs en werk op maat: pro, vso, vo, mbo, sociaal domein, werkgevers; 4. Inregelen van hulp op school/(beschermde/beschutte) stage/ werkplek; 5. Ondersteuning voor jongeren die momenteel niet naar school of werk gaan en/of kunnen; 6. Integrale begeleiding en ondersteuning (met in achtneming van de BIG 5, Support, School en werk, Inkomen, Wonen, Welzijn (The Big Five – JONG doet mee!); 7. Professionalisering school- en sociaal domein breed samen organiseren.

6.1 Actielijn 1: Aanvullende ondersteuning voor jongeren die behoefte hebben aan meer gespecialiseerde kennis, aanpak of begeleiding op het snijvlak van zorg, welzijn en multiproblematiek

Gewenste beweging

Van		***Naar***
Initiatieven om preventiever samen te werken dicht bij jongeren;	→	Gezamenlijke proactieve aanpak (jongeren tot 27 jaar in beeld): samenhang tussen interventies van scholen, doorstroompunten, arbeidsmarkt en zorg (in samenhang met hoofdlijn 'aanbieden onderwijs en werk op maat');
Voorbereidingen om een omslag te kunnen maken *van* individuele/kortdurende hulp aan leerlingen/studenten *naar* het structureel inregelen van collectieve hulp op school/stage/werkplek (proeftuinen, pilots, startfoto's 'mbo als werkplaats', maatschappelijke kosten baten analyses, berekeningen grensverkeer);	→	Dit voorwerk benutten voor het structureel inregelen van doorlopende en passende - waar mogelijk collectieve/groepsgerichte - integrale ondersteuning op pro, v(s)o, mbo, stage, werkplek, los van woonplaats: regionaal dichten van gaten in ondersteuning school en sociaal domein, 18-/18+, grensverkeer;
Ingewikkelde ondersteuningsstructuren met veel professionals met ieder een aparte focus, aparte methoden en aparte werkwijzen per domein (gericht op diplomering/vsv, werkloosheid of zorg);	→	Eenvoudiger ondersteuningsstructuren van professionals met verschillende expertises die multidisciplinair samenwerken met jongeren, ouders en werkgevers; Vanuit een gedeelde generalistische (aangetoonde/onderzochte) (basis)methodiek en breed kijkend (vanuit perspectief jongere, ouders, school, werk, zorg, leerplicht, wmo, jeugdbescherming) naar het best passende aanbod voor jongeren, doelgericht en op basis van werkzame factoren (en niet doen wat anderen/specialisten - elders- beter kunnen).
Regionale coachvoorziening ('schoolcoaching') als plek voor aanvraag van preventieve individuele coaching en tegelijkertijd plek voor onderwijsprofessionals voor onafhankelijk advies, consultatie;	→	Behouden van individuele coaching als regionaal vangnet - waar collectieve inzet van hulp op school niet afdoende is. Tegelijkertijd: verder versterken van de mogelijkheid voor onafhankelijk advies en consultatie met vertegenwoordigers van (vo passend) onderwijs en gemeentelijk professionals sociaal domein (multidisciplinair);

Gewenst maatschappelijk effect

Organiseren van extra ondersteuning voor jongeren (en onderwijsprofessionals) met behoefte aan meer gespecialiseerde kennis, aanpak of begeleiding moet zorgen dat alle jongeren op een passend niveau gediplomeerd en/of aan het werk komen. Ook als zij gemakkelijk een startkwalificatie halen, maar als gevolg van meerdere problematieken toch dreigen maatschappelijk uit te vallen.

Door gerichte interventies op maatschappelijke problematiek wordt het maatschappelijk perspectief van jongeren vergroot. De extra ondersteuning richt zich op meerdere leef- en ontwikkelgebieden, waardoor jongeren belemmeringen in onderwijs en persoonlijke ontwikkeling beter kunnen hanteren of belemmeringen kunnen worden verminderd.
Het integraal ondersteunen van jongeren en het vergroten van veerkracht betekent voor een deel van de jongeren dat ongekwalificeerde schooluitval of werkloosheid wordt voorkomen. Voor andere jongeren is het beoogd effect het behalen van een bij hun capaciteiten passend diploma. Bijvoorbeeld voor vroegtijdig doorstromers havo/vwo of vavo-studenten. Goed om voor ogen te houden dat de meeste jongeren met meervoudige problematiek wel een startkwalificatie halen maar toch maatschappelijk kunnen uitvallen. Voor hen is het doel het realiseren van veiligheid (tegengaan thuisloosheid of detentie), zorg of welzijn. Dit past bij de ambitie om (scholen te helpen om) maatschappelijke uitval (breder dan ongekwalificeerde uitval en jeugdwerkloosheid) te voorkomen.

Connectie regioanalyse

Deze actielijn past bij de voor regio Haaglanden kenmerkende lage sociaal economische status en grootstedelijke problematiek waardoor jongeren (naast de tienerproblematiek en prestatiedruk) relatief vaak te maken hebben met, armoede- en gezinsproblematiek, financiële stress fysieke of mentale beperkingen. Hierdoor is het extra belangrijk dat aandacht en begeleiding in onderwijs en op/naar de werkplek ook oog heeft voor de complexe omstandigheden waar sommige jongeren zich in bevinden.

6.1.1 Aanpak voor jongeren met schoolinschrijving: hulp op of rondom school/BPV

De omstandigheden waarin jongeren met multiproblematiek verkeren maken het lastiger om een startkwalificatie te halen en/of te diplomeren en duurzaam aan het werk te komen op een passend niveau. Onderwijsprofessionals maken zich zorgen over de omstandigheden waarin studenten opgroeien en proberen hen te ondersteunen waar mogelijk, maar kunnen niet dat bieden wat studenten naast onderwijs aan ondersteuning nodig hebben. Ook schoolmaatschappelijk werkers kunnen maar tot op zekere hoogte het verschil maken.

Wat we al doen vanuit het huidige regionaal programma voortijdig schoolverlaten

In het huidige regionaal programma voortijdig schoolverlaten (2021-20025) wordt gewerkt met schoolcoaches (voormalige pluscoaches en moa-coaches). Dit zijn hulpverleners, welzijnsprofessionals en/of mbo-docenten met specifieke expertises die (op basis van regionale afspraken) op en rondom school (outreachend) kunnen worden ingezet.
Schoolcoaches worden door scholen (zowel vo als mbo) aangevraagd bij de regionale coachvoorziening. Van hieruit wordt gekeken of alle voorliggende voorzieningen, zoals schoolmaatschappelijk werk, of JES-overleggen, al zijn benut en wordt eventueel de samenwerking met leerplicht/VSV-casemanagement opgezocht (uitgangspunt is geen dubbel werk/werk overnemen van elkaar).
Een jongere die gebaat is bij de inzet van een schoolcoach, krijgt een schoolcoach aangeboden. Als de inzet van een schoolcoach niet het best passend is, wordt meegedacht en een passend advies voor de jongere gegeven aan de betrokken zorgprofessional. Als jongeren tussen wal en schip dreigen te raken wordt in overleg met de regionaal programmaregisseur onderbouwd een uitzondering gemaakt. Als voor meerdere studenten of jongeren van een school(locatie) hulpvragen binnenkomen, wordt (in het vo samen met swvvo eo andere betrokkenen) meegedacht, geadviseerd en wanneer helpend expertise/uren (aanvullend op/ism swvvo) gebundeld op schoollocaties.
Deze werkwijze sluit aan bij de ambitie die tevens in het huidige programma is gesteld om de aansluiting onderwijs-zorg te verbeteren:

Inzet (boven)regionale opgaven

Naast de maatregelen zetten we in op de volgende (boven)regionale opgaven. Het budget voor (uitwerking) van deze opgaven wordt zo nodig binnen bovenstaande maatregelen vrijgemaakt.

Opgave 1: Bovenregionale aanpak om de aansluiting onderwijs – zorg te realiseren

In de praktijk zien we dat steeds meer jongeren een zorgvraag hebben. Op lokaal niveau is het al een uitdaging om jongeren snel en adequaat te verbinden aan een hulpverlener/ zorgaanbieder. Regionaal en bovenregionaal is het voor met name de mbo's nog complexer om de jongeren goed door te verwijzen. Mbo's hebben te maken met een veelheid aan gemeenten en nog meer aanbieders. Gezamenlijk gaan we deze problematiek verder verkennen en de inzet is om knelpunten in de zorgstructuur te ondervangen met concrete afspraken met alle gemeenten in de regio. Het realiseren van een goede verbinding met de regionale inkoop jeugdhulp en Wmo is noodzakelijk om de studenten mbo van passende ondersteuning te voorzien ongeacht hun woonplaats of leeftijd. Op basis van de analyse komen we tot een verdeelsleutel van de inzet zorg op het mbo. Daarbij is het essentieel om dit niet als een losse opgaaf te zien, maar vanuit een integrale blik en samenwerking te organiseren, waarbij de ondersteuning waar mogelijk zo dichtbij of binnen de opleiding geboden wordt. Hierbij oog hebbend voor de verantwoordelijkheden en rollen van eenieder. De maatregelen Pluscoach en MOA worden hierbij meegenomen, evenals de overstap vo-mbo voor de kwetsbare doelgroepen.

Deze opgave moet actief bijdragen aan het Voorkomen van vsv en Succesvol terug naar school. De eerste verkenning is reeds gestart, waarbij NJI ondersteuning heeft geboden. De verdere planvorming en monitoring wordt in de werkgroep en conform overlegcyclus vormgegeven.

Bron: Regionaal programma voortijdig schoolverlaten 2020-2024 (in 2024 verlengd t/m 2025)

Deze opgave is gedurende de programmaperiode 2020-2024 verder uitwerkt. Dit heeft geresulteerd in het voorstel ‘mbo als werkplaats voor professionals in het sociaal domein’ (bestuurlijk geaccordeerd oktober 2023): Door extra expertise de scholen in te brengen, meer aandacht te organiseren voor studenten, sneller passende ondersteuning in te zetten, wordt gewerkt aan het voorkomen van maatschappelijke uitval. In dit voorstel was ‘met gesloten knip’ inzetten wat mogelijk is vanuit de vestigingsgemeente van mbo-locaties en ‘starten met laaghangend fruit’ het uitgangspunt voor financiering.

Vanuit dat kader is afgelopen jaren gefaseerd toegewerkt naar (onderbouwing voor) regionale afspraken over bekostiging van ondersteuning voor mbo-studenten met multiproblematiek, ongeacht waar zij wonen en hoe oud zij zijn. Op mbo-locaties is gestart met professionals uit het sociaal domein (uit vestigingsgemeenten van de mbo-locaties) naar scholen te bewegen (met behulp van de plus/ moa/ schoolcoachvoorziening, schoolformaat/smw/eropaf, gemeentelijke vsv-casemanagers/leerwerkmakelaars en verschillende vormen van inkoop bij zorg- en welzijnsinstellingen).
Dat geldt ook voor enkele vo-scholen, maar omdat vo-scholen meer subregionaal georiënteerd en georganiseerd zijn (minder regionaal grensverkeer, vanzelfsprekender verbindingen met jeugdhulp), lag de focus bij het inregelen van ‘hulp op school’ afgelopen jaren op het mbo.
In het nieuwe programma zal ook ingezet worden op pro/v(s)o-locaties met veel jongeren met verhoogd risico op uitval. Op die locaties wordt door de school, het swvvo, gemeente (leerplicht, vsv, participatie, jgz) en (waar relevant) de schoolcoachvoorziening gekeken hoe, door betere samenwerking regionaal, de jongeren gemakkelijker uitstromen met diploma en/of werk.

6.1.1.1 Aanvullende acties en maatregelen

De specifieke opgave per 2026 om ondersteuning voor jongeren met specialistische en meervoudige problematiek via het regionaal programma te organiseren, geeft de kans om de ondersteuningsstructuur op scholen duurzaam te versterken door het grensverkeervraagstuk rondom de bekostiging van ondersteuning van kwetsbare jongeren in het mbo te slechten.

Uitgangspunten bij de keuzes voor inzet van professionals en expertise vanuit sociaal domein op mbo-locaties:

- Informele ondersteuning waar mogelijk, bijvoorbeeld inzet van stagiairs of duo-studenten;
- Niet ad hoc (tenzij afgebakende opdracht of kunnen borgen continuïteit), maar duurzaam versterken ondersteuningsstructuren;
- Op basis van (startfoto) analyse van studentpopulatie, -kracht en –behoeftes (analyseren data op niveau locatie, school, opleiding, leerjaar, klas (ontdekken van patronen);
- In samenhang met (i.p.v. allemaal elkaar opvolgende interventies) aanpak sociale veiligheid/sfeer, aanwezigheidsaanpak en ondersteunings- en begeleidingsstructuur op locatie (smw, lp-/vsv), ook als dat de BPV (-begeleiding) is;
- Externe professionals sluiten aan bij de interne zorg-overleggen/zorgstructuur.Individuele coaching waar nodig (integraal en outreachend – ‘Erop af’, huisbezoeken, leefomgeving);
- Collectieve inzet waar mogelijk: dat kan zijn in de vorm van ‘klas als werkplaats’, ‘team als werkplaats’ (professionaliseringafhankelijk van wat past bij de lokale behoefte;
- Methodisch werken en evalueren;
- Multidisciplinair overleggen (intervisie/casuïstiek);
- Professionalisering sociaal domein breed.

6.1.2 Maatregel 1.1. Borging regionale coachvoorziening en aanpak hulp op/rondom school voor jongeren met schoolinschrijving

Binnen actielijn 1, zorgen we dat:

- Het aanbod van individuele coaching via de regionale coachvoorziening beschikbaar blijft als vangnet en als plek voor professionele consultatie en advies.
- In het kader van normaliseren zal ook weer ingezet worden op het organiseren van informele coaching (bijv. student-mentoren, stagiairs, LOVE YourMINDers).
- Ook voor het inregelen van hulp op/rondom schoollocaties (of zo nodig BPV) voor jongeren met behoefte aan meer specialistische kennis/ aanpak/ ondersteuning (snijvlak zorg/welzijn/multiproblematiek) maken we gebruik van de opgedane kennis en ervaring bij de regionale coachvoorziening.
- Omdat de basismethodiek ‘schoolcoaching’ (outreachend werken - school, leefomgevingen) en de daaraan gekoppelde monitoringsapplicatie (Tuula) zich ervoor lenen om breder ingezet te worden dan voor schoolcoaching alleen, gebruiken we deze ook in bij inzet van expertises/aanpakken op school.

De wens is om met een aanpak 'hulp op/rondom school' (beperkte) overlap te organiseren tussen de wettelijke taken van scholen en de wettelijke taken van doorstroompunten, gemeenten en breder sociaal domein (zorg en welzijn), zonder wettelijke taken over te nemen:

- Niet wachten totdat een jongere voldoet aan de wettelijke afwezigheids- en uitschrijf-criteria om als DSP's in actie te komen of een beroep moeten doen op een uitkering, maar eerder in contact zijn met scholen als jongeren dreigen uit te vallen of in financiële problemen zitten, aansluiten bij zorgstructuren van scholen.
- En andersom, wanneer jongeren zich elders bevinden dan op school: er als DSP's en gemeenten er actief op uitgaan om op te trekken met scholen (outreachend werken) ook als jongeren wel een schoolinschrijving hebben.

Hetzelfde geldt voor kennis en expertise vanuit zorg- en welzijnsorganisaties:

- Niet wachten tot jongeren uitvallen van school en problematieken verergeren, maar kennis en expertise vanuit zorg- en hulpverlening inzetten op scholen om gezamenlijk de omstandigheden en veerkracht van leerlingen en studenten te versterken (collectief en preventief waar mogelijk, individueel en curatief waar nodig).
- En wanneer jongeren (buiten school) bij zorg- en hulpverleningstrajecten bekend zijn: gezamenlijk met jongere en scholen afspraken maken hoe deze jongeren samen te ondersteunen en versterken.

Daarom zorgen we op mbo- en vo-(aandachts)locaties voor beschikbaarheid van professionals vanuit het sociaal domein[17]:

- Jongerenwerk/jongerencoach (incl LVB)
- JGZ 18+ (M@ZL)
- GGZ (18+)
- DSP 18+ eerder (dan vanaf wettelijke taak – ongeoorloofd verzuim 16 uur in 4 weken) en zo nodig buiten school inzetten
- Stage-/BBL/duurzaam werkbegeleiding (buiten wettelijke taak scholen en gemeenten, bij school overstijgende problematiek), bijv. Leerwerkmakelaar[18]
- Experts op het gebied van nieuwkomers en statushouders.

De keuze voor het type expertise/professionals wordt bepaald op basis van analyse van student- en schoolbehoeftes op de betreffende locaties ('startfoto's mbo als werkplaats'). Dat geldt ook voor de keuze over de aanpak/vorm waarin expertise wordt ingezet. Bijvoorbeeld in de klas, in het team of evt. op een stageplek wanneer er expertise nodig is die de wettelijke taak van scholen ten aanzien van stagebegeleiding overstijgt. In de implementatiefase wordt een stappenplan opgenomen voor inzet van hulp op/rondom school.

Expliciet wordt in het kader van 'hulp op school' samenwerking en expertisedeling gezocht tussen mbo-instellingen, ISK's, COA, VluchtelingenWerk en gemeentelijke inburgeringsteams, om de begeleiding van nieuwkomers en statushouders te versterken. Door kennis en ervaringen te bundelen, kunnen deze jongeren beter worden ondersteund in hun onderwijsloopbaan en aansluiting op vervolgonderwijs of werk.

Triage

Het voordeel van zorg- en welzijnsprofessionals op locatie is dat jongeren snel in hun eigen leefomgeving (en eventueel samen met anderen) ondersteuning kunnen krijgen en scholen en sociaal domein onderling kennis kunnen delen. Echter, de beweging van individuele coaching naar 'hulp op/rondom werk- en vindplekken' brengt ook nieuwe dilemma's met zich mee.

Juist afgelopen jaren werd regionaal een kwaliteitsslag gemaakt om de individuele hulpvragen enerzijds en de matching

[17] Daarnaast wordt ingezet op een aanpak hulp op werk/vindplekken voor jongeren zonder schoolinschrijving (zie maatregel 1.2). Wanneer een aanpak (vanuit dsp, werk, zorg, welzijn, nieuwkomers) past bij de behoeftes/analyse van schoollocaties en/of andere werk- en vindplaatsen (en geen wettelijke taak betreft), dan kunnen professionals vanuit gemeentekant dus onder verschillende budgetten worden ingezet.

[18] Leerwerkmakelaars vervullen een centrale rol in de arbeidsmarktgerichte begeleiding van jongeren door hen te helpen aan erkende leerwerk- en stageplekken en nazorg te bieden voor duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt. Voor jongeren voor wie regulier onderwijs niet passend is, organiseren zij maatwerktrajecten, verbinden met werkgevers en bieden ondersteuning op verschillende leefgebieden. Daarnaast dragen zij bij aan bewustwording en voorlichting bij jongeren en werkgevers en nemen zij deel aan regionale samenwerkingsverbanden.

met coaches anderzijds te verbeteren: goed doorvragen wanneer een jongere /school hulp vraagt, zorgt voor betere inschattingen van hetgeen jongeren met een hulpvraag op lange termijn helpt, zorgt dat coaching geen onnodige tussenoplossing is en de best passende expertise wordt ingezet om jongeren voor de lange termijn te versterken.

In de situatie dat professionals (uit onderwijs en sociaal domein) op locatie rondlopen, is de uitdaging om balans te houden tussen de voordelen hiervan (snel kunnen schakelen binnen de zorgstructuur) en tegelijkertijd de expertise van externe professionals optimaal in te blijven zetten op het terrein waar zij (aanvullend) het verschil kunnen maken. Als externe professionals aansluiten bij de interne zorgstructuur, is het risico dat deze professionals snel taken overnemen van scholen, worden ingezet voor lichte problematiek en/of voor hulpvragen waarvoor hun expertise onvoldoende helpend is.

Het inzetten van professionals voor de juiste doeleinden, vraagt kennis van problematieken, van de sociale kaart en een kritische en brede blik hierop. Deze expertise is niet standaard op alle scholen aanwezig. In de implementatiefase wordt met scholen - passend bij hun interne ondersteuningsstructuur - afspraken gemaakt over hetgeen nodig is om te zorgen dat snelle inzet en (regionaal zicht op) doelmatigheid hand in hand blijven gaan.

Uitvoerder: Onderwijsinstellingen, in samenwerking met het sociaal domein

- MBO als werkplaats: versterking van de verbinding tussen onderwijs en professionals uit het sociaal domein. Doel is om vroegtijdige signalering en begeleiding van jongeren met ondersteuningsbehoefte te verbeteren.
- Schoolcoaching: inzet van coaches op school om leerlingen te ondersteunen bij persoonlijke ontwikkeling, motivatie en het omgaan met schooldruk.
- Schoolmaatschappelijk werk of hulp in de klas: aanwezigheid binnen de school of klas ter ondersteuning bij psychosociale en thuissituatie-gerelateerde problematiek.
- Aandachtlocaties VO als werkplaats: versterking van de verbinding tussen onderwijs en professionals uit het sociaal domein

Op MBO locaties wordt gezorgd voor de inzet van professionals vanuit het sociaal domein, waaronder JGZ 18+, GGZ 18+ en experts op het gebied van nieuwkomers en statushouders.

Doelgroep

Jongeren met een verhoogd risico op het niet volgen van onderwijs, het niet hebben van duurzaam werk of verhoogd risico op maatschappelijke uitval (op andere gebieden). Zowel jongeren op het vo als het mbo. Deze maatregel biedt laagdrempelig ondersteuning op verschillende leefgebieden via outreachende coaching en hulp op school en werkplekken, ook voor jongeren die eerder een interventie nodig hebben, dan de wettelijke kaders bieden. Hierdoor worden jongeren actief begeleid om te voorkomen dat zij uitvallen en/of problematieken verergeren die hun loopbaan in de weg blijven zitten.

Relatie regioanalyse

Deze maatregel anticipeert op de uitkomsten van de regio-analyse, dat de meeste schooluitval vanuit mbo komt: bijna de helft van de uitval is afkomstig van ROC Mondriaan en 17% van mbo Rijnland. Deze maatregel richt zich op mbo-locaties en biedt structurele, integrale ondersteuning voor jongeren met een hoog risico op uitval. Door de nadruk op vroegsignalering, schoolcoaching, schoolmaatschappelijk werk en samenwerking tussen onderwijs en het sociaal domein, worden juist de grote mbo-instellingen zoals ROC Mondriaan en mbo Rijnland bereikt. Hierdoor kan een aanzienlijk deel van de regionale uitval direct worden aangepakt. De maatregel is daarmee afgestemd op de specifieke mbo-instellingen waar de uitval het hoogst is en zorgt voor ondersteuning op maat om schooluitval te voorkomen en duurzame aansluiting bij onderwijs of werk te bevorderen.

Door de nadruk op samenwerking tussen onderwijs en het sociaal domein, zorgt deze maatregel er ook voor dat er meer aandacht is voor de omstandigheden waarin jongeren in Haaglanden opgroeien en die maken dat het een extra uitdaging is om hen te begeleiden en te behouden behouden binnen het onderwijs.

Tegelijkertijd toont de regio analyse dat er sprake is van toenemende uitval op vo (specifiek havo en vwo niveau), wat maakt dat er meer samenhang nodig is tussen de (lokale en sub-regionale) thuiszittersaanpakken vo en de regionale aanpak van school naar duurzaam werk. Dit doen we door de regionale schoolcoachvoorziening nauwer samen te laten werken met swvvo en gemeentelijke dienstverlening. Zowel door een integrale aanpak op individueel niveau als op locatie-niveau (vo-aandachtslocaties).

De regionale analyse toont ook aan dat Den Haag, gevolgd door Delft en Zoetermeer, de grootste opgave kent. Dit zijn tevens de gemeenten waar de grote mbo's en de aandachtslocaties vo staan en veel jongeren uit betreffende gemeenten naar school gaan. Door coaches en professionals op scholen en mbo-locaties in te zetten, worden jongeren in deze gemeenten begeleid voordat zij uitvallen, waardoor de maatregel aansluit bij de regionale spreiding van de problematiek.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat kwetsbare jongeren eerder en effectiever ondersteuning krijgen, waardoor schooluitval en maatschappelijke uitval worden verminderd. Door integrale inzet van expertise vanuit onderwijs, zorg, welzijn en gemeenten vergroten jongeren hun **veerkracht** – het vermogen om bij tegenslag of verandering het functioneren en welzijn te behouden of snel te herstellen – evenals hun motivatie en toekomstperspectief, zowel individueel als collectief.

De maatregel versterkt de samenwerking tussen domeinen en zorgt ervoor dat problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt. Hierdoor behouden jongeren een betere aansluiting bij onderwijs, werk en sociale structuren, en nemen hun kansen op duurzame maatschappelijke participatie toe.

Indicator[19]

Het aantal beschikbare professionals op de MBO locaties, het aantal jongeren die contact hebben met deze professionals, doorlooptijd van de begeleiding, het aantal contacten.

Aanvulling op reguliere taken

Deze maatregel versterkt de ondersteuning voor jongeren met complexe problematiek door de regionale coachvoorziening te behouden als vangnet én als plek voor professionele consultatie en advies. Naast formele coaching wordt ingezet op informele vormen, zoals studentmentoren en stagiairs, om normalisering te bevorderen. De aanpak 'hulp op en rondom school' zorgt ervoor dat expertise vanuit zorg, welzijn en gemeenten eerder en laagdrempeliger wordt ingezet — nog vóórdat jongeren uitvallen of aan wettelijke criteria voldoen. Samenwerking tussen bestaande taken en verantwoordelijkheden van scholen en gemeenten is op zichzelf geen uitbreiding, maar de ontwikkeling van deze nieuwe werkwijze voegt wél iets toe: door professionals uit het sociaal domein (zoals jongerenwerk, JGZ, GGZ, DSP en leerwerkmakelaars) structureel aanwezig te laten zijn op mbo-locaties, ontstaat een vernieuwende en versterkende vorm van ondersteuning die verder reikt dan de reguliere wettelijke kaders.

6.1.3 Aanpak voor jongeren zonder schoolinschrijving: hulp rondom werk- en vindplekken

De wet verplicht ondersteuning aan jongeren die niet naar school of werk gaan. Jongeren met een uitkering of die vallen onder het doelgroepenregister en de banenafspraak worden ondersteund naar werk of opleiding via de Participatiewet. Jongeren zonder uitkering en zonder startkwalificatie[20] vallen onder verantwoordelijkheid van de doorstroompunten (SPUK regulier).

Waar ondersteuning nodig en gewenst is, kan onderscheid worden gemaakt tussen:

- Zorgmijders: jongeren die bewust hulp vermijden door wantrouwen, schaamte, negatieve ervaringen of gebrek aan perspectief. Afspraken richten zich op het herstellen van vertrouwen en het herkennen van verborgen hulpvragen.
- Zorgmissers: jongeren die hulp willen maar niet bereikt worden door systeemfouten, woonproblemen, administratieve barrières of leeftijdsovergangen. Afspraken gaan over betere samenwerking tussen instanties, het verkorten van wachtlijsten en het bieden van passend aanbod.

Wat we al doen

In de regio Haaglanden is sprake van een breed en gedifferentieerd aanbod aan voorzieningen en interventies voor jongeren die niet naar school of werk gaan. De aanpak is gericht op maatwerk, preventie en samenwerking:

Preventieve en outreachende aanpak

- Jongerenwerkers en professionals zoals bij Jongerenpunt070 benaderen jongeren actief in hun leefomgeving.
- Doel: jongeren vroegtijdig in beeld krijgen en problemen tijdig signaleren.

[19] De indicatoren zoals opgesteld per maatregel worden voor de subsidieaanvraag bij het ministerie nog verder uitgewerkt (SMART) en in lijn gebracht met het hoofdstuk monitoring ('tellen en vertellen'). Denk aan mate van problematiek, ervaren steun).

Mensgerichte begeleiding

- Contextgedreven werkmethoden en maatwerkbudgetten zorgen voor individuele ondersteuning die aansluit bij de situatie van de jongere.

Samenwerking tussen partijen

- Gemeenten, onderwijsinstellingen en-voorzieningen en zorgaanbieders werken samen via casuïstiek-overleggen en netwerkbijeenkomsten.
- Gemeenten zijn wettelijk verplicht jongeren in beeld te brengen en te begeleiden naar duurzame uitstroom via onderwijs, werk of een combinatie daarvan.

Specifieke interventies voor kwetsbare jongeren

- IPS: voor jongeren met ernstige psychische aandoeningen.
- IPTA: voorkomt criminaliteit bij jongeren zonder dagbesteding.
- RIO: voorkomt recidive bij (ex-)gedetineerde jongeren.
- Preventie met Gezag: voorkomt doorgroei in criminaliteit door kansen te bieden en grenzen te stellen.
- Financiële hulpverlening: laagdrempelige ondersteuning via podcasts, checklists en schuldhulp (zoals de Jongeren Perspectief Aanpak).

Ketenaanpak bij multiproblematiek

- Gemeenten maken afspraken over regievoering tussen zorg, inkomen en veiligheid.

Ondersteuning voor werkende jongeren

- Uniform aanbod voor alle jongeren, ongeacht uitkeringsstatus.
- Onderwijs heeft prioriteit boven werk, werk boven inkomensondersteuning.
- Re-integratieaanbod via onder meer regionale werkcentra, met het principe “geld volgt jongere”.

Instrumenten voor duurzame arbeidsparticipatie

- Loonkostensubsidie (LKS): voor jongeren met arbeidsbeperking.
- Beschut werk: voor jongeren die alleen in aangepaste omgeving kunnen werken.
- Leerwerkmakelaar: biedt nazorg voor duurzame arbeidsdeelname.
- Jobcarving en functiecreatie: creëren van passende functies op basis van individuele kwaliteiten.
- Proefplaatsing: jongeren werken tijdelijk met behoud van uitkering, met uitzicht op dienstverband.
- Jobcoaching: begeleiding op de werkplek door een interne of externe coach, gefinancierd door UWV of gemeente.

6.1.3.1 Aanvullende acties en maatregelen

In de regionale aanpak voor jongeren die niet naar school gaan en/of werken, zit een aantal aandachtspunten en verbeterkansen:

→ Beter integraal casemanagement: werken met integraal casusregie, waar één jongerenregisseur de regie voert over de gehele aanpak:
  - Koppeling tussen onderwijs, werk, inkomen en jeugdhulp, integraal monitoren.
  - Jongeren met complexe problematiek moeten nu te vaak schakelen tussen instanties.

→ Meer outreachend samenwerken in de wijken
  - Verder versterken van de samenwerking tussen leerwerkmakelaars, jobcoaches en casemanagers vanuit gemeenten met wijkpartners, jongerenwerk en informele netwerken die in contact staan met jongeren die niet meer ingeschreven staan bij onderwijs of uitkering: meer outreachend kunnen begeleiden naar werk en/of terugkeer naar school/maatwerk.

→ Continuïteit in begeleiding/langere nazorg na plaatsing door leerwerkmakelaar, jobcoach of jongerenregisseur in werk of opleiding:
  - Zo nodig als doorlopende lijn in plaats van tijdelijke interventie.

Beschut werk is bedoeld voor mensen met een arbeidsbeperking die alleen in een aangepaste werkomgeving, onder

begeleiding, kunnen werken. Voor jongeren met een LVB (lichte verstandelijke beperking), psychische aandoeningen of ernstige gedragsproblematiek biedt beschut werk een veilige, stabiele omgeving om arbeidsvaardigheden te ontwikkelen.

In de regio is sprake van een grotere vraag naar beschut werk dan het beschikbare aanbod. Jongeren die hierop zijn aangewezen, komen vaak op wachtlijsten terecht of verdwijnen uit beeld. Het gevolg is een verhoogd risico op langdurige uitval, inactiviteit of schuldenproblematiek. Gemeenten bieden in ieder geval het wettelijk minimum aantal beschutte werkplekken en zorgen voor passende beschutte werkplekken voor jongeren.

Sommige jongeren verlaten het onderwijs om aan het werk te gaan. Hierbij kunnen praktische, financiële of persoonlijke overwegingen een rol spelen. Om de kans op duurzaam werk te verhogen, is het zinvol om specifiek in te zetten op:

- *Inzet van de Leerwerkmakelaar:* helpt jongeren aan erkende leerwerkplekken (BBL), zodat alsnog een diploma behaald kan worden en biedt nazorg zodat jongeren duurzaam op de arbeidsmarkt terecht komen.
- *Voorlichting aan jongeren:* over de risico's van werken zonder diploma en het belang van kwalificaties voor duurzame arbeidsdeelname.
- *Bewustwording bij jongeren:* nadruk op empowerment en het verhogen van hun marktwaarde met een diploma.
- *Motiveren van werkgevers:* om erkend leerbedrijf te worden (via SBB), ondersteund met instrumenten zoals loonkostensubsidie (LKS) en stagebegeleiding.
- *Bewustwording bij werkgevers:* voorkomen dat groenpluk leidt tot stagnatie in ontwikkeling van jongeren en personeel.

6.1.4 Maatregel 1.2. Aanpak hulp op/rondom werk- en vindplekken voor jongeren zonder schoolinschrijving

Als zich bij gemeenten (werk en inkomen), scholen (en hun voorzieningen) of doorstroompunten jongeren melden die (niet ingeschreven staan op school, geen uitkering hebben en onder het doelgroepenregister/banenafspraak vallen) wel werken of een startkwalificatie hebben, maar toch een verhoogd risico om maatschappelijk uit te vallen, dan vallen zij niet onder hun wettelijke taken (of die van scholen, tenzij minder dan een jaar geleden gediplomeerd zijn op niveau 2). Deze jongeren kunnen wel degelijk ook baat hebben bij kennis/ondersteuning (snijvlak onderwijs/werk/zorg/welzijn/ multiproblematiek) om een passende onderwijsplek of duurzame werkplek te vinden.

Voor deze jongeren maken we het mogelijk om gebruik te maken van ondersteuning of interventies die door scholen, gemeenten en doorstroompunten worden ingezet voor jongeren die wel onder hun wettelijke verantwoordelijkheid vallen. Denk aan begeleiding naar passende (leer)baan, hulp op een werkplek of maatwerk - zie actielijn 4 maatwerk).

Uitvoerder: Gemeenten, in samenwerking met scholen en sociaal domein

- Verzuim 18+: vroegsignalering en aanpak van schoolverzuim bij jongvolwassenen.
- Deelname aan zorgstructuren: versterken van de verbinding tussen gemeenten, zorgstructuren en mbo's binnen de zorgstructuren.
- Outreachende aanpak richting leefomgeving/wijk: directe ondersteuning aan jongeren in hun leefomgeving om uitval te voorkomen.

Doelgroep

Jongeren met een groot risico op het niet volgen van onderwijs of het niet hebben van werk. Omdat deze maatregel ondersteuning biedt aan jongeren die buiten de reguliere wettelijke kaders vallen maar toch risico lopen op maatschappelijke uitval. Zo krijgen zij toegang tot begeleiding, maatwerk en professionele expertise om een passende onderwijs- of werkplek te vinden.

Relatie regionale analyse

De regionale analyse toont ook aan dat Den Haag, gevolgd door Delft en Zoetermeer, de grootste opgave kent. Dit zijn tevens de gemeenten waar de grote mbo's en de aandachtslocaties vo staan en veel jongeren uit betreffende gemeenten naar school gaan. In deze gemeenten wordt tevens extra inzet gepleegd op vind- en werkplekken waar veel jongeren zijn die extra ondersteuning op weg naar duurzaam werk of een startkwalificatie kunnen gebruiken

ingezet op extra Door coaches en professionals op scholen en mbo-locaties in te zetten, worden jongeren in deze gemeenten begeleid voordat zij uitvallen, waardoor de maatregel aansluit bij de regionale spreiding van de

problematiek. De lacune uit de regionale analyse — het ontbreken van inzicht in jongeren van 23–27 jaar die nergens geregistreerd zijn — wordt aangepakt binnen Maatregel 1.2, omdat deze expliciet inzet op outreachend werken, vroegsignalering en hercontact met jongeren buiten bestaande structuren.

Belangrijke kenmerken van de maatregel die aansluiten op de regio analyse

- Gerichte doelgroep: jongeren met verhoogd risico op schooluitval of geen werk, met name mbo-studenten 18+, zoals geïdentificeerd in de regio-analyse.
- Vroegsignalering en verzuimaanpak: sluit aan bij de regionale behoefte om schooluitval tijdig te signaleren en preventief te begeleiden.
- Versterking samenwerking onderwijs–gemeenten: via MBO als werkplaats en deelname aan zorgstructuren wordt de verbinding tussen onderwijs en sociaal domein verbeterd.
- Outreachend werken: richt zich op jongeren in hun eigen leefomgeving, waardoor ook buiten de school ondersteuning geboden wordt.
- Doel: voorkomen dat kwetsbare jongeren uit beeld raken en duurzame aansluiting bij onderwijs of werk realiseren.

Deze maatregel vertaalt de regionale analyse naar praktijk door ~~preventieve,~~ integrale ondersteuning ~~en samenwerking~~ te bieden aan ~~mbo~~ jongeren met een hoog uitvalrisico.

Het geografisch geconcentreerde NEET-probleem zoals in de regio analyse beschreven, wordt in de praktijk aangepakt via maatregel 1.2. Deze werkt preventief en laagdrempelig met jongeren die buiten de reguliere kaders van onderwijs en werk vallen. Deze maatregel richt zich op jongvolwassenen die risico lopen op langdurige uitval, met speciale aandacht voor de gemeenten waar de grootste aantallen jongeren zonder onderwijs of werk zijn, zoals Den Haag, Delft, Zoetermeer en Westland. Door een combinatie van outreachende begeleiding in de leefomgeving, maatwerk en samenwerking tussen gemeenten, mbo-instellingen en het sociaal domein, krijgen deze jongeren toegang tot passende onderwijs- of werktrajecten die anders niet beschikbaar zouden zijn. Zo wordt voorkomen dat zij langdurig buiten het systeem blijven en wordt hun duurzame aansluiting bij onderwijs of werk bevorderd.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat ook jongeren die buiten de wettelijke kaders vallen, maar een hoog risico hebben op uitval, tijdig en effectief worden ondersteund. Hierdoor wordt voorkomen dat zij tussen wal en schip raken, neemt hun kans op duurzame deelname aan onderwijs of werk toe en wordt maatschappelijke uitval beperkt. Door maatwerkbegeleiding en inzet van professionals vanuit onderwijs, werk, zorg en welzijn krijgen deze jongeren een betere aansluiting bij passende leer- of werkplekken, wat hun toekomstperspectief en maatschappelijke participatie vergroot.

Indicator

Het aantal beschikbare professionals, het aantal jongeren die contact hebben met deze professionals, doorlooptijd van de begeleiding, het aantal contacten.

Indicator overige maatregelen

- **Inzet van de Leerwerkmakelaar**: Het aantal plaatsingen bij erkende leerwerkplekken afgezet tegen het aantal aanvragen.
- **Voorlichting** : Het aantal malen per jaar dat voorlichting wordt gegeven aan de kwetsbare doelgroep.
- **Bewustwording bij jongeren:** Het aantal jongeren uit de kwetsbare doelgroep dat via verschillende bewustwordingscampagnes bereikt is.
- **Motiveren van werkgevers**: Het aantal werkgevers dat als gevolg van de inspanningen van het programma een erkend leerbedrijf is geworden.
- **Bewustwording bij werkgevers**: Het aantal werkgevers dat via verschillende bewustwordingscampagnes bereikt is.

Aanvulling op reguliere taken

Deze maatregel richt zich op jongeren die buiten de reguliere wettelijke kaders van onderwijs en gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen – bijvoorbeeld omdat zij werken, een startkwalificatie hebben of geen uitkering ontvangen – maar wel risico lopen op maatschappelijke uitval. Voor deze groep wordt het mogelijk gemaakt om gebruik te maken van bestaande vormen van ondersteuning en begeleiding op het snijvlak van onderwijs, werk, zorg en welzijn. Daarmee wordt voorkomen dat zij tussen wal en schip raken. Deze aanpak gaat verder dan de reguliere taken van scholen en gemeenten, doordat zij ook niet-ingeschreven jongeren structureel toegang biedt tot passende begeleiding en maatwerk.

6.2 Actielijn 2: Borgen en versterken kwetsbare overstapmomenten

Gewenste beweging

Van		***Naar***
De overstap tussen vo en mbo is in de basis goed georganiseerd, maar kent nog te vaak hiaten (o.a. oriëntatie-mogelijkheden) en/of ad hoc oplossingen voor kwetsbare jongeren	→	Verbeteren oriëntatie-mogelijkheden en versterken warme overdrachten en preventief handelen voor leerlingen met verhoogd risico op uitval. En daarnaast borgen van afspraken over rollen en activiteiten/interventies van mbo's, vo's, vso's en pro's t.a.v. loopbaanbegeleiding in samenhang en samenwerking met rol en activiteiten/interventies van gemeenten en werkgevers

De afspraken zoals die gemaakt zijn over ieders rol en interventies bij kwetsbare overstapmomenten (paragraaf 3.2.4) behoeven op een aantal punten aanpassing/versterking.

Gewenst maatschappelijk effect
Door via Spirit4You de basisvoorzieningen voor soepele overstappen (ook naar werk en dagbesteding vanuit pro en vso) op orde te brengen, kunnen we in het regionaal programma aandacht besteden aan jongeren waarvan we weten dat het overstappen binnen onderwijs en van onderwijs naar werk (of een combinatie hiervan) kan leiden tot problematische uitval. Door jongeren met verhoogd risico op uitval (ook binnen regulier vo en isk bijvoorbeeld) stapsgewijs voor te bereiden op het vervolgonderwijs en de eerste (en tweede) stappen op de arbeidsmarkt, wordt de kans op diplomering en duurzaam werk vergroot.
Door deze integrale aanpak neemt de kans op succesvolle doorstroom naar mbo of arbeidsmarkt significant toe.

Connectie regioanalyse
Deze actielijn sluit aan bij de regioanalyse waaruit blijkt dat op het snijvlak van (onderwijs naar) onderwijs, arbeidsmarkt, dagbesteding, zorg en werkloosheid, aandacht nodig is voor zowel het monitoren als begeleiden van jongeren.

6.2.1 Maatregel 2.1: Actualisering/herziening overstapmodule Voroc, zie ook 'monitoring'

In schooljaar 2025/2026 vindt onderzoek plaats naar de actualisatie van het digitale overstapsysteem Voroc, zodat het beter aansluit op de nieuwe eisen rondom overdracht en monitoring richting onderwijs, werk en dagbesteding. Daarbij wordt breder gekeken dan alleen naar Voroc: we houden de mogelijkheid open om over te stappen naar een veiliger, actueler of andersoortig volgsysteem wanneer dit bijdraagt aan het beter inzetten van gerichte interventies en/of het waarborgen van een warme overdracht. Zo voorkomen we dat jongeren tussen wal en schip belanden of uit beeld raken.

Uit de regioanalyse blijkt vooral dat de uitval onder havo- en vwo-leerlingen toeneemt; de overgangsfase rond de leeftijd van 17 tot 18 jaar vormt een risicovolle periode waarin veel uitval plaatsvindt. De module maakt het mogelijk dat kwetsbare VO-leerlingen niet tussen wal en schip vallen, en dat scholen, gemeenten en ondersteunende partners gerichte interventies kunnen inzetten om hun onderwijsloopbaan te ondersteunen.

Daarnaast draagt een eenduidige manier van monitoring bij aan het regionaal betrouwbaarder en integraler genereren van data. Op basis hiervan kunnen programmaonderdelen tijdig worden aangepast of aangescherpt. In het hoofdstuk *Monitoring* wordt verder ingegaan op de mogelijkheid om de data van s4y te verrijken, ten behoeve van een meer integrale monitoring van de onderwijs- en arbeidsmarktloopbaan van jongeren.

Doelgroep
Alle jongeren die de overstap maken van het vo (inclusief pro en vso) naar vervolgonderwijs, werk of dagbesteding . Het vernieuwen van het digitale overstapsysteem zorgt ervoor dat jongeren worden gevolgd en warme overdrachten kunnen worden georganiseerd,, zodat zij niet uit beeld raken of tussen wal en schip vallen. Hierdoor kunnen gerichte interventies worden ingezet om hun onderwijs- en arbeidsmarktloopbaan te ondersteunen.

Relatie regioanalyse
Uit de regioanalyse blijkt vooral dat de uitval onder havo- en vwo-leerlingen toeneemt; de overgangsfase rond de leeftijd van 17 tot 18 jaar vormt een risicovolle periode waarin veel uitval plaatsvindt. Ook blijkt uit de regio-analyse dat de loopbaan van jongeren vanuit pro, vso, entree en mbo 2 onvoldoende in beeld is. Dit zijn juist jongeren met een verhoogd risico op uitval. Door de digitale overstapmodule VOROC te actualiseren, vernieuwen, onderhouden en zo nodig te herzien,

kunnen we onze dienstverlening beter inzetten voor het groeiend groeiende aandeel voortijdige schoolverlaters uit het voortgezet onderwijs en de kwetsbare doelgroepen. De module maakt het mogelijk dat kwetsbare VO-leerlingen die tussen wal en schip dreigen vallen in beeld zijn en dat scholen, gemeenten en ondersteunende partners gericht interventies kunnen inzetten om hun onderwijsloopbaan te ondersteunen. Door verbeterde monitoring en regionale afstemming via Spirit4U wordt de zichtbaarheid van deze leerlingen verhoogd, zodat vroegtijdige begeleiding op maat geboden kan worden.

Belangrijke kenmerken van de maatregel die aansluiten op de regio analyse:

- Gerichte doelgroep: jongeren met verhoogd risico bij overgangen tussen schooltypen (PRO, VSO, ISK, MBO), zoals benoemd in de regio-analyse.
- Begeleiding bij cruciale overstappen: ondersteunt jongeren in kwetsbare overgangsfases waar uitval vaak voorkomt, bijvoorbeeld bij de stap van praktijk- of voortgezet speciaal onderwijs naar mbo.
- Voorkomen van uitval en waterbedeffect: door de overstapmodule te actualiseren en regionaal af te stemmen, wordt voorkomen dat jongeren ongediplomeerd uitvallen of uit beeld raken. De structurele borging van vroegsignalering, warme overdracht en monitoring zorgt dat de bestaande aandacht voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten behouden blijft en niet verslapt.
- Samenwerking onderwijs–gemeenten: sluit aan bij de regionale opgave om sluitende ketens tussen onderwijs, gemeenten en werk te realiseren.
- Regionale afstemming via Spirit4U: versterkt de monitoring, kennisdeling en zichtbaarheid van de overstapaanpak binnen de regio.
- Doel: het creëren van een soepele, goed begeleide overgang naar vervolgonderwijs of werk, zodat jongeren duurzaam blijven deelnemen aan onderwijs of arbeidsmarkt.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat jongeren bij kwetsbare overstapmomenten beter gevolgd en begeleid kunnen worden, waardoor uitval en het verdwijnen uit beeld wordt voorkomen. Door een actueel en eventueel veiliger volgsysteem ontstaat een betrouwbaardere en integrale monitoring van de onderwijs- en arbeidsmarktloopbaan van jongeren. Dit maakt het mogelijk om tijdig gerichte interventies in te zetten en het regionale aanbod van ondersteuning en begeleiding continu te verbeteren, wat bijdraagt aan een grotere kans op succesvolle doorstroom naar onderwijs, werk of dagbesteding en daarmee aan een sterker maatschappelijk perspectief voor deze jongeren.

Indicator

De mate van actualisering en herziening van doelgroepen in VOROC ten opzichte van 2025 (nul-meting).

Aanvulling op reguliere taken

Deze maatregel gaat verder dan de reguliere taken van onderwijsinstellingen en gemeenten omdat zij niet alleen inzet op overdracht en verzuimregistratie, maar op een integrale en toekomstbestendige aanpak van monitoring en samenwerking tussen onderwijs, zorg, werk en dagbesteding. Door het huidige systeem (Voroc) te vernieuwen of te vervangen, wordt het mogelijk om veiliger en effectiever gegevens uit te wisselen, jongeren warm over te dragen en gerichte interventies te plegen. Bovendien levert een eenduidige regionale monitoring betrouwbaardere data op, waarmee beleid en programma's beter kunnen worden afgestemd. Daarmee versterkt deze maatregel de gehele keten, voorbij de reguliere verantwoordelijkheden van afzonderlijke partijen.

6.2.2 Maatregel 2.2: Regionaal uitrollen 'overstapcoaching' naar mbo voor jongeren met verhoogd risico op maatschappelijke uitval

Voor jongeren met een verhoogde kans op maatschappelijke uitval wordt overstapcoaching ingezet. De afgelopen jaren bleek dat er een gat bestond tussen de meer laagdrempelige ondersteuning bij de overstap via S4Y en de meer gespecialiseerde begeleiding vanuit de regionale coachvoorzieningen (MOA en Pluscoaching, inmiddels de *schoolcoachvoorziening*). Om dit hiaat te overbruggen, is vanuit het mbo de aanpak overstapcoaching ontwikkeld.

Overstapcoaches worden ingezet op en rondom aanleverende scholen en werken nauw samen met de tweede lijn binnen het mbo (adviseurs passend onderwijs) en met de regionale schoolcoachvoorziening, wanneer langdurigere ondersteuning nodig is. Vanuit de arbeidsmarktregio's wordt daarnaast gewerkt met leerwerkmakelaars die jongeren ondersteunen bij het vinden van leerwerkbanen en de overstap van vo en bol naar bbl. Binnen de maatregel *overstapcoaching* streven we naar een gezamenlijke doorontwikkeling van de kennis en methodieken die aan beide kanten zijn opgedaan.

Het doel is een dekkend en samenhangend aanbod van ondersteuning bij oriëntatie en overstap naar het mbo, voor leerlingen vanuit het vso, pro en vo, inclusief jongeren met multiproblematiek (zoals via het opdc of de isk's). Daarbij is specifieke aandacht voor jongeren die doorstromen vanuit ISK naar het mbo, omdat deze groep vaak extra begeleiding nodig heeft bij taal, sociaal-emotionele ontwikkeling en studievaardigheden.

De nieuwkomersexpertise die binnen ISK's aanwezig is, wordt daarom breder gedeeld met mbo-scholen, zodat in alle mbo-niveaus beter kan worden aangesloten bij de ondersteuningsbehoeften van deze jongeren en de doorstroom soepeler verloopt. Ook voor jongeren die vanuit entreeopleidingen of praktijkonderwijs doorstromen naar het mbo blijft maatwerkondersteuning een belangrijk uitgangspunt.

Voor jongeren die vallen onder bovenstaande doelgroepen, maar waarvoor overstapcoaching *alleen* niet de oplossing is, zetten we tevens in op hybride leerlijnen. Zie actielijn 4.

Uitvoerder: Onderwijsinstellingen (PRO, VSO, ISK, MBO) samen met gemeenten en leerwerkbedrijven

- Coaching van kwetsbare jongeren bij overstap PRO/VSO/ISK → MBO: individuele begeleiding om de overgang tussen schooltypen soepel te laten verlopen.
- Spirit4U regionaal: versterking van samenwerking via Sprit4U door gezamenlijke analyse, afstemming binnen VOROC en verbetering van zichtbaarheid (o.a. via website).

Doelgroep

Jongeren met een groot risico op het niet volgen van onderwijs of het niet hebben van werk. Omdat overstapcoaching jongeren begeleidt die anders tussen reguliere ondersteuning en gespecialiseerde voorzieningen in vallen, en hen ondersteunt bij de overgang van vso, pro of vo naar mbo en passende leer- of werktrajecten.

Relatie regionale analyse

Overstapcoaching versterkt de ondersteuning van VO-leerlingen met een hoog uitvalrisico bij de overgang naar het mbo. De maatregel richt zich op jongeren uit PRO, VSO, ISK en VO die anders tussen reguliere ondersteuning en gespecialiseerde voorzieningen vallen. Door individuele coaching, afstemming tussen scholen en regionaal overleg via Spirit4U, krijgen deze jongeren gerichte begeleiding bij motivatie, studievaardigheden en oriëntatie op vervolgonderwijs. Zo wordt het groeiende aandeel vsv uit het voortgezet onderwijs actief bereikt, begeleid en behouden binnen het onderwijs, waardoor hun kans op succesvolle doorstroom naar het mbo en duurzame participatie in onderwijs en arbeidsmarkt wordt vergroot.
Belangrijke kenmerken van de maatregel die aansluiten op de regio analyse:

- Gerichte doelgroep: jongeren met verhoogd risico bij overgangen tussen schooltypen (PRO, VSO, ISK, MBO), zoals benoemd in de regio-analyse.
- Begeleiding bij cruciale overstappen: ondersteunt jongeren in kwetsbare overgangsfases waar uitval vaak voorkomt, zoals de stap van praktijk- of voortgezet speciaal onderwijs naar mbo.
- Samenwerking onderwijs–gemeenten: sluit aan bij de regionale opgave om sluitende ketens tussen onderwijs en werk te realiseren.
- Regionale afstemming via Spirit4U: versterkt de monitoring, kennisdeling en zichtbaarheid van de overstapaanpak binnen de regio.
- Doel: voorkomen dat jongeren uit beeld raken en zorgen voor een soepele overgang naar vervolgonderwijs of werk.

Deze maatregel versterkt de regionale keten van onderwijs naar werk door persoonlijke begeleiding en samenwerking tussen onderwijs en gemeenten, gericht op jongeren die risico lopen vast te lopen bij de overstap naar mbo of arbeidsmarkt.

Maatschappelijk effect
Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat jongeren met een verhoogd risico op uitval een continuüm van ondersteuning krijgen bij cruciale overstapmomenten van vo, pro, vso of entree naar mbo. Door overstapcoaching en samenwerking met schoolcoachvoorzieningen en leerwerkmakelaars worden jongeren beter begeleid bij onderwijs- en werkkeuzes, wordt uitval voorkomen en wordt de kans op succesvolle doorstroom naar onderwijs, dagbesteding of een duurzame werkplek vergroot. Dit versterkt het maatschappelijk perspectief van kwetsbare jongeren en bevordert hun duurzame participatie in onderwijs en arbeidsmarkt.

Indicator
Het aantal malen dat overstapcoaching wordt ingezet voor jongeren met een verhoogd risico op uitval.

Aanvulling op reguliere taken
Met overstapcoaching wordt een structurele voorziening geboden voor jongeren met een verhoogde kans op maatschappelijke uitval, juist in het gat tussen de reguliere ondersteuning van S4Y en de gespecialiseerde begeleiding binnen de schoolcoachvoorziening. De overstapcoach werkt schooloverstijgend, in nauwe samenwerking met mbo-adviseurs en regionale voorzieningen, en biedt maatwerk bij de overgang van vo, pro, vso en entree naar het mbo. Deze aanpak gaat verder dan de reguliere taken van onderwijsinstellingen, doordat zij domein- en sectoroverstijgend werkt, kennis bundelt met arbeidsmarktpartijen (zoals leerwerkmakelaars) en zich richt op duurzame ondersteuning bij oriëntatie, instroom en doorstroom voor kwetsbare jongeren.

6.2.3 Maatregel 2.3: Regionaal ontwikkelen begeleidingslijn van vso en pro naar werk of dagbesteding

Voor de relatief kleine (zie regio-analyse), maar wel kwetsbare groepen jongeren met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding vanuit pro en vso, wordt in samenwerking met werkgeversdienstverlening een doorlopende begeleidingslijn naar werk en dagbesteding gerealiseerd voor jongeren. Aanvullend op de nazorg van pro/vso (wanneer deze niet toereikend is): begeleiding van naar dagbesteding of werk.
Vroegtijdige begeleiding van jongeren op pro en vso (evt. op stageplek bij school overstijgende problematiek) richting dagbesteding en werk door professionals met specialistische kennis van beperkingen en mogelijkheden van deze jongeren op de arbeidsmarkt (zoals in Den Haag bijvoorbeeld geboden wordt door het pro/vso team van Den Haag Werkt).

Naast het versterken van doorlopende begeleidingslijnen om de overstap voor specifieke doelgroepen te vergemakkelijken, is er (vanuit (swv)vo-scholen, vavo, mbo, leerplicht, dsp, werk en zorg) behoefte om gezamenlijk passender onderwijsaanbod te ontwikkelen. Zie maatregel 4.1.

Het gaat om:

- Onderwijs voor jongeren die ondanks alle overstapinterventies en voldoende leercapaciteit toch ongediplomeerd dreigen uit te vallen vanuit het VO. Ze zijn nog te jong of kunnen om andere redenen nog niet of moeizaam doorstromen naar het reguliere mbo.
    - Afgelopen jaren is geëxperimenteerd met alternatieve routes (opdc, pro, mbo). De wens is om die (werkzame factoren) regionaal dekkend in te kunnen zetten (zie afspraken art. 3b).
- Uitstroomtrainingscentrum naar voorbeeld van Rotterdam (samenwerking scholen vo, mbo, gemeenten, zorgpartners, werkgevers).
- Leerwerktrajecten voor nieuwkomers, met specifieke taalcomponent en/of opleidingsmogelijkheden bij AZC's.
- Stimuleren van hybride leer- en werktrajecten voor jongeren in pro, vso en entree waarbij jongeren intensieve begeleiding krijgen op stage of werkplek, en WSP en SBB kunnen fungeren als schakel tussen scholen en bedrijven.

Voor niet problematische uitvallers bij Leerplicht/Doorstroompunt (switchers) is de wens om het aanbod voor heroriëntatie binnen de mbo's te ontsluiten (oriëntatieklas, BOSS/S|TIP voor loopbaanoriëntatie en mogelijkheden voor meelopen in studie- en werkpraktijk, flexibele instroom).[21]

Uitvoerder: Onderwijsinstellingen (PRO, VSO, ISK, VO Samenwerkingsverbanden, MBO) samen met gemeenten (onderwijs, zorg, welzijn, werk en inkomen) en leerwerkbedrijven

- Doorlopende begeleidingslijn naar werk en dagbesteding voor kwetsbare jongeren vanuit pro en vso, aanvullend op reguliere nazorg.
- Vroegtijdige en intensieve begeleiding door professionals met specialistische kennis van beperkingen en mogelijkheden op de arbeidsmarkt, ook op stageplekken.
- Regionale samenwerking tussen scholen, gemeenten, zorgpartners en werkgevers om overstappen en doorstroom naar onderwijs of werk te vergemakkelijken.
- Ontwikkeling van passend onderwijsaanbod en alternatieve routes (uitstroomtrainingscentra, hybride leer-werktrajecten) om uitval te voorkomen. Ook leerwerktrajecten voor nieuwkomers, met specifieke taalcomponent en/of opleidingsmogelijkheden bij AZC's (actielijn 4.1.).

Doelgroep

Jongeren met een verhoogd risico op het niet volgen van onderwijs of het ontbreken van werk of dagbesteding. Omdat deze maatregel kwetsbare jongeren vanuit pro en vso vroegtijdig begeleidt naar passende dagbesteding, werk of onderwijs, inclusief intensieve ondersteuning bij overstap en hybride leer-werktrajecten. Hierdoor wordt voorkomen dat zij ongediplomeerd uitvallen of uit beeld raken.

Relatie regionale analyse

Belangrijke kenmerken van de maatregel die aansluiten op de regio analyse:

- Gerichte doelgroep: jongeren met verhoogd risico bij overgangen tussen schooltypen (PRO, VSO, ISK, MBO), zoals benoemd in de regio-analyse.
- Begeleiding bij cruciale overstappen: ondersteunt jongeren in kwetsbare overgangsfases waar uitval vaak voorkomt, zoals de stap van praktijk- of voortgezet speciaal onderwijs naar mbo.
- Samenwerking onderwijs–gemeenten: sluit aan bij de regionale opgave om sluitende ketens tussen onderwijs en werk te realiseren.
- Regionale afstemming via Spirit4U: versterkt de monitoring, kennisdeling en zichtbaarheid van de overstapaanpak binnen de regio.
- Doel: voorkomen dat jongeren uit beeld raken en zorgen voor een soepele overgang naar vervolgonderwijs of werk.

Deze maatregel versterkt de regionale keten van onderwijs naar werk door persoonlijke begeleiding en samenwerking tussen onderwijs en gemeenten, gericht op jongeren die risico lopen vast te lopen bij de overstap naar mbo of arbeidsmarkt.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat kwetsbare jongeren vanuit pro en vso een doorlopende begeleiding krijgen richting werk of dagbesteding, waardoor uitval en sociaal isolement worden voorkomen. Door vroege en specialistische ondersteuning op school, stage of werkplek vergroten zij hun kansen op een succesvolle overgang naar passende leer- en werktrajecten. Tegelijkertijd bevordert het gezamenlijke ontwikkeling van passend onderwijsaanbod en hybride leer-werktrajecten de maatschappelijke participatie van deze jongeren en versterkt het hun toekomstperspectief op onderwijs, werk en zelfstandigheid.

[21] Zie Actielijn 4: '*Maatwerk(onderwijs) op het snijvlak school, arbeidsparticipatie, praktijkleren en eventueel zorg'.*

Indicator
Het aantal begeleidingslijnen en aantal jongeren die gebruik maken van deze begeleidingslijnen.

Aanvulling op reguliere taken
Voor de relatief kleine maar kwetsbare groep jongeren uit het praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding wordt een doorlopende begeleidingslijn naar werk en dagbesteding ontwikkeld, in samenwerking met de werkgeversdienstverlening. Deze maatregel gaat verder dan de reguliere nazorg van scholen, doordat zij voorziet in gespecialiseerde begeleiding door professionals met kennis van beperkingen en mogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Het doel is om duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt te realiseren — werk dat minimaal twaalf maanden wordt behouden, met passende nazorg en vroegtijdige signalering van mogelijke uitval. Door structureel contact te onderhouden met zowel jongeren als werkgevers, kan tijdig worden ingegrepen wanneer de continuïteit van werk of dagbesteding in het gedrang komt.

Daarnaast wordt gewerkt aan regionaal passend onderwijsaanbod voor jongeren die anders ongediplomeerd zouden uitvallen, onder meer via uitstroomtrainingscentra, hybride leer-werktrajecten en leerwerkroutes voor nieuwkomers. Zo wordt de overgang van onderwijs naar werk of dagbesteding structureel versterkt — een opgave die de reguliere taken van onderwijsinstellingen en gemeenten overstijgt en vraagt om nauwe samenwerking binnen de regio.

6.3 Actielijn 3: Professionalisering en kennisdeling op integraal werken

Gewenste beweging

Van		***Naar***
Aparte professionalisering per interventie (case management, coachvoorzieningen, begeleiding naar werk)	→	Gezamenlijke multidisciplinaire professionalisering op basis van evaluaties en monitoringsgegevens (zie ‘integrale begeleiding’ en ‘uitgangspunten monitoring’) en met inbreng van ervaringsdeskundige jongeren.

In lijn met het principe ‘niets over jongeren, zonder jongeren’ worden jongeren betrokken bij het professionaliseringsplan.

Gewenst maatschappelijk effect
Door de expertise en professionaliteit van zowel onderwijsprofessionals als professionals vanuit het sociaal domein te versterken, kennis uit te wisselen en te leren met elkaar en jongeren samen, kunnen jongeren beter worden begrepen, ondersteund en versterkt.

Connectie regioanalyse
Bij het uitvoeren van de regio-analyse bleek hoe moeilijk het was om informatie over jongeren te bundelen om een integraal beeld te krijgen van de ontwikkeling van jongeren. Data over jongeren worden opgesneden langs wetgevingen en domeinen. Het bij elkaar brengen van de verschillende perspectieven en die perspectieven duiden is eveneens lastig voor de professionals vanuit die verschillende domeinen. De regio-analyse onderstreept het belang om integraal samen te werken rondom en met jongeren.

Om jongeren effectief te begeleiden richting onderwijs, werk en maatschappelijke participatie, zetten gemeenten en onderwijsinstellingen de komende vier jaar stevig in op gezamenlijke, multidisciplinaire professionalisering van betrokken medewerkers. De focus ligt op integraal werken, leren van elkaar en verbeteren op basis van monitoring en evaluatie. We ontwikkelen een regionaal professionaliseringsplan ‘integraal werken’, dat we als gemeenten en scholen samen met jongeren inhoudelijk voorbereiden en organiseren.

Doel: met (ervaringsdeskundige) jongeren samen leren van elkaars expertises, op elkaars expertises leren vertrouwen en effectiever samenwerken (elkaars taal leren verstaan). Zowel als uitvoerders onderling, als uitvoering en beleid.

6.3.1 Van versnipperd naar gezamenlijk leren

De regionale professionaliseringsaanpak verschuift van aparte professionalisering per interventie (zoals casemanagement, coaching, begeleiding naar werk) naar gezamenlijke professionalisering op basis van:

- Evaluaties en monitoringsgegevens.
- Inbreng van ervaringsdeskundige jongeren.
- Praktijkervaringen en casuïstiek.

Door als gemeenten, onderwijs, zorg en welzijn gezamenlijk te investeren in deskundigheid en onderling kennis te delen, moet de begeleiding van jongeren versterkt en beter afgestemd gaan worden op hun behoeften.

6.3.2 Maatregel 3.1 regionale professionaliseringsaanpak

Met de regionale professionaliseringsaanpak versterken we de verschillende vormen van professionalisering zoals die op dit moment bestaan:

- Decanennetwerk van Spirit4You
- Vsv-casemanagers-bijeenkomsten
- Bijscholing en intervisie van schoolcoaches
- Netwerkbijeenkomsten pro vso entree
- Uitstroomtafels/netwerkbijeenkomsten werkgevers

We sluiten aan, maken combinaties of organiseren nieuwe/andere vormen van kennisdeling ter bevordering van integraal werken. Denk aan thematische bijeenkomsten (praktijkleren, methodiekuitwisseling, beroepspraktijkvorming), multidisciplinaire casuïstiekbesprekingen, gezamenlijke bespreking beleidsevaluaties.
Wanneer helpend en wenselijk, wordt aangesloten bij lokale en interne professionalisering (bijv. bij scholenkoepels, samenwerkingsverbanden, gemeenten).

We borgen de verantwoordelijkheid voor de professionaliseringsaanpak zowel per actielijn/maatregel, als door, net als bij de andere actielijnen, een aanjaag/coördinatierol te beleggen voor:

- Faciliteren en organiseren professionaliseringsaanpak
- Aansluiting bij casuïstiekbesprekingen
- Verbinding met Expertiseteam Jeugd

Naast deze aanpak, borgen we (zowel onder actielijn 1. als in de besluitvormingsstructuur), de functie voor professionele consultatie en advies en multidisciplinaire samenwerking hierbinnen. Dat geldt ook voor de wijze van agenderen van waargenomen patronen op beleidsniveau en voor opschalingsmogelijkheden wanneer professionals vastlopen bij individuele casuïstiek.

Uitvoerder: Regioteam / Onderwijsbesturen

- Coördinatie, monitoring en bijsturing: structureel volgen van voortgang en effecten van de onderwijsmaatregelen.
- Advisering: input leveren voor beleidsontwikkeling en het bijstellen van de maatregelen waar nodig.

Doelgroep

De directe doelgroep zijn alle professionals binnen de keten regionaalplan. Indirect is de doelgroep jongeren met een groot risico op het niet volgen van onderwijs of het niet hebben van werk. De regionale professionaliseringsaanpak professionals in onderwijs, zorg, welzijn en werkgevers verbindt en hen beter toerust om integraal samen te werken en jongeren tijdig en effectief te ondersteunen. Hierdoor kunnen risicojongeren eerder passende begeleiding en interventies krijgen voordat ze uitvallen.

Relatie regionale analyse

Belangrijke kenmerken van de maatregel die aansluiten op de regio analyse:

- Gerichte inzet op kwaliteit en samenhang: ondersteunt de noodzaak uit de regio-analyse voor betere afstemming en monitoring van onderwijsmaatregelen.
- Coördinatie en overzicht: zorgt voor een integrale aanpak tussen onderwijs, gemeenten en partners, waardoor overlap wordt voorkomen en resultaten beter zichtbaar worden.

- Beleidsadvisering: levert onderbouwde input voor het aanpassen van beleid en uitvoering op basis van regionale trends en resultaten.
- Doel: continu verbeteren van de effectiviteit van maatregelen en waarborgen van een dekkend regionaal aanbod.

Deze maatregel zorgt voor sturingskracht, samenhang en kwaliteitsbewaking binnen het regionale programma, zodat onderwijs- en ondersteuningsmaatregelen beter aansluiten op de behoeften van jongeren in de regio.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat professionals binnen onderwijs, zorg, welzijn en werkgevers beter toegerust worden om integraal samen te werken en jongeren met een verhoogd risico op uitval tijdig en effectief te ondersteunen. Door gezamenlijke kennisdeling, multidisciplinaire casuïstiekbesprekingen en thematische bijeenkomsten worden expertise en ervaringen regionaal geborgd, waardoor interventies voor jongeren consistenter, effectiever en eerder ingezet kunnen worden. Dit versterkt de kwaliteit van de begeleiding en draagt bij aan duurzame participatie van jongeren in onderwijs, werk en samenleving.

Indicator

Het aantal thematische bijeenkomsten (praktijkleren, methodiekuitwisseling, beroepspraktijkvorming), multidisciplinaire casuïstiekbesprekingen, gezamenlijke bespreking beleidsevaluaties. En de tevredenheid over deze bijeenkomsten gemeten in de monitoring en evaluatie.

Aanvulling op reguliere taken

De regionale professionaliseringsaanpak versterkt en verbindt bestaande initiatieven, zoals het decanennetwerk, bijeenkomsten van vsv-casemanagers, bijscholing van schoolcoaches en netwerktafels van pro, vso en entree. Door deze activiteiten te combineren en aan te vullen met nieuwe vormen van kennisdeling – zoals themabijeenkomsten, casuïstiekbesprekingen en gezamenlijke beleidsevaluaties – wordt integraal samenwerken structureel bevorderd. Deze maatregel gaat verder dan reguliere professionalisering binnen afzonderlijke organisaties, doordat zij regionaal wordt gecoördineerd en gericht is op gezamenlijke leerprocessen over domeinen heen (onderwijs, werk, zorg, welzijn). De aanjaag- en coördinatierol zorgt voor duurzame samenwerking, kennisborging en professionele consultatie, waardoor signalen en knelpunten ook op beleidsniveau kunnen worden geadresseerd.

6.4 Actielijn 4: Maatwerk(onderwijs) op het snijvlak school, arbeidsparticipatie, praktijkleren en eventueel zorg

Gewenste beweging

Van		***Naar***
Jongeren die niet passen in het systeem (heen en weer schuiven tussen scholen en andere voorzieningen)	→	Het systeem - waar dit nog niet het geval is - werkend maken voor jongeren, door gezamenlijk (vso, pro, vo, mbo, gemeentelijk sociaal domein, werkgevers) onderwijs en werk op maat te organiseren (gezamenlijk belang). Om te zorgen dat jongeren die toch (dreigen of daadwerkelijk) uitvallen en/of niet duurzaam werken, terugkeren naar school, werk of dagbesteding, biedt de wet en het nieuwe regionale programma de mogelijkheid voor een beweging.

Voor jongeren waarvoor het onderwijssysteem niet passend is (heen en weer schuiven tussen scholen en andere voorzieningen), zijn er mogelijkheden om het systeem werkend en/of dekkend te maken. Dit vraagt wel om gezamenlijk optrekken om onderwijs en werk op maat te organiseren. Denk aan invalshoeken vanuit v(s)o, pro, vavo, mbo, gemeente, sociaal domein, onderwijs, zorg, huisvesting, welzijn, participatie en werkgevers.

Gewenst maatschappelijk effect

Door financiële ruimte te creëren voor trajecten die op maat kunnen worden gemaakt voor (groepjes) jongeren, kan beter worden ingespeeld op de specifieke behoeften van jongeren die buiten de boot dreigen te vallen, Hiermee wordt de kloof tussen jongeren en onderwijs of arbeidsmarkt verkleind en worden de kansen op duurzame participatie van kwetsbare jongeren.

Connectie regioanalyse

Uit de regio-analyse blijkt dat wij als regio winst kunnen boeken door meer voortijdig schoolverlaters aan het werk te helpen, eventueel in combinatie met een opleiding of opleiding(scomponent). Op dit moment blijft het aantal voortijdig schoolverlaters dat na een jaar doorgestroomd is naar werk relatief laag. Een specifieke aanpak voor jongeren waarvoor het reguliere onderwijs- en arbeidsmarktaanbod niet volstaat, moet bijdragen aan duurzame arbeidsparticipatie.

Wat we al doen

In onze regio bestaan meer op maat gemaakte trajecten en vormen van/combinaties met onderwijs voor jongeren waarop de systeemwereld van scholen en gemeenten nog onvoldoende toegesneden is. Deze jongeren hebben meer of andere ondersteuning nodig dan vanuit alleen het oogpunt van passend onderwijs, werkgeversbenadering of hulpverlening te realiseren is. Het gaat om scholing op het snijvlak van deze domeinen: voortgezet (al dan niet speciaal) onderwijs, mbo, werk/praktijkleren en/of zorg.
Veelal zijn deze initiatieven tijdelijk bekostigd vanuit een combinatie van subsidies. De ene keer vanuit de doelstelling werk de andere keer vanuit de doelstelling kwalificeren of participeren. Voorbeelden zijn:

- Sleutelen met jongeren
- Leren doen
- EWA Haaglanden
- TOP Academies
- Hybride leerlijnen
- Leven lang flex
- Coalitie wonen, onderwijs, werk (Regiodeal Den Haag Zuidwest)
- Leerwerkcentrum/Activering mbo Rijnland
- InGang Roc Mondriaan
- New LIFE (Rijnmond)
- REAO
- DigiBende

De behoefte is om dergelijke fluïde vormen van onderwijs, werk, zorg, activering en participatie op regelmatige basis te kunnen blijven realiseren.

Dit vraagt om een boost bovenop reguliere bekostiging vanuit de verschillende domeinen en geldstromen die daaraan gekoppeld zijn. Denk aan cofinanciering voor het aanjagen, opstarten of bijdragen voor kleinere groepsgroottes, flexibele instroommomenten en deelname van jongeren die buiten reguliere regelingen vallen.

6.4.1 Maatregel 4.1. Onderwijstrajecten op maat

De ambitie in dit programma is om de verschillende werkzame factoren op het snijvlak van onderwijs, werk en maatschappelijke zorg te verduurzamen en regionaal te ontsluiten. Jongeren met een verhoogde kans op maatschappelijke uitval, maar die niet automatisch binnen het reguliere of wettelijke aanbod van gemeenten en scholen vallen (bijvoorbeeld omdat zij al een startkwalificatie hebben, geen uitkering ontvangen of werken), moeten eveneens een beroep kunnen doen op passende trajecten.

Binnen deze brede doelgroep is ook aandacht voor havo- en vwo-leerlingen die voortijdig uitvallen en niet zonder meer kunnen terugkeren naar het reguliere onderwijsaanbod. Deze jongeren vallen vaak buiten bestaande ondersteuningsstructuren, terwijl zij baat hebben bij maatwerktrajecten die gericht zijn op heroriëntatie, doorstroom of aansluiting op vervolgonderwijs, werk of andere vormen van participatie.

Omdat dit aanpassingen vraagt van scholen en gemeenten - bijvoorbeeld op het gebied van groepsgrootte, werkwijze en faciliteiten - wordt binnen het regionale programma voorzien in een budget en verdeelsleutel voor cofinanciering, aanvullend op lumpsums en wettelijke middelen vanuit participatie, werk, inkomen en onderwijs (zie bekostigingssystematiek).

In plaats van het verschuiven van jongeren tussen domeinen, maken we het eenvoudiger om hybride en samenhangende trajecten te organiseren die aansluiten bij de verschillende uitstroomperspectieven van jongeren. Daarbij is bijzondere aandacht voor nieuwkomers en statushouders, zodat ook zij kunnen aansluiten bij bestaande en nieuw te ontwikkelen trajecten.

Concreet betekent dit:

- Flexibele combinaties van pro, vso, (va)vo, mbo, NT1, NT2, alternatieve dagbesteding (zoals in azc's), (beschermde) stage, ondernemerschap, leren en begeleiding op de werkvloer, betaald werk, zorg, participatie (tijds-/dagbesteding) en sport blijven aanbieden binnen de regio;
- Via praktijkleren in het mbo en non-formele scholing met branchewaardering, zoals opgenomen in erkende sectorale ontwikkelpaden;
- Met extra aandacht voor praktijkleren en branchegerichte scholing in vitale sectoren;
- Met specifieke inzet op samenwerking en ondersteuning voor nieuwkomers en statushouders, om hun aansluiting op onderwijs, werk en samenleving te versterken;
- Met oog voor havo- en vwo-leerlingen die uitvallen en niet direct kunnen terugkeren naar het reguliere aanbod, door hen passende trajecten te bieden die aansluiten bij hun ontwikkelbehoeften en toekomstperspectief.

Bij de uitvoering van deze actielijn worden slimme verbindingen gelegd met de inzet van leerwerkmakelaars, casemanagers en andere professionals in het kader van maatregel 1.1. en 1.2.

Uitvoerder: Gemeenten, Onderwijsinstellingen en werkgevers trekken hierin samen op

- Bevorderen van samenwerking (aanjaagfunctie) tussen onderwijs en bedrijfsleven, met het WSP als schakel.
- Ondersteuning op stage of werkplek: extra begeleiding bij school overstijgende problematiek van jongeren (overlap met actielijn 1).
- Kennismaking in laatste schooljaar: leerlingen worden vroegtijdig gekoppeld aan begeleiding vanuit het werkbedrijf om de overgang naar werk te versterken (overlap met actielijn 2).

Doelgroep

Jongeren zonder werk of onderwijs en jongeren met een groot risico op het niet volgen of het niet hebben van werk. Omdat deze maatregel hen hybride, op maat gemaakte trajecten biedt die onderwijs, werk en maatschappelijke zorg combineren, zodat zij ook buiten het reguliere aanbod begeleiding en kansen krijgen. Zo kunnen ze via flexibele combinaties van leren, werk en zorg een passende uitstroom realiseren. Met bijzondere aandacht voor nieuwkomers en statushouders, zodat zij kunnen aansluiten bij bestaande en nieuwe trajecten.

Relatie regionale analyse

Deze maatregel sluit direct aan bij de bevindingen uit de regionale analyse dat de grootste winst te boeken is bij het zorgen dat meer voortijdig schoolverlaters (sneller) aan het werk komen – al dan niet in combinatie met een opleiding(scomponent). In onze regio zijn nu relatief veel voortijdig schoolverlaters na een jaar nog steeds schoolverlater. Dit is vertaalt naar actie door hybride leer- en werktrajecten te stimuleren voor jongeren die risico lopen uit te vallen of zonder werk zitten.
Belangrijke kenmerken van de maatregel die aansluiten op de regio analyse:

- Gerichte doelgroep: jongeren in een kwetsbare positie, waaronder voortijdig schoolverlaters en jongeren zonder werk of onderwijs. Met
- Doel: meer jongeren sneller toeleiden naar werk of leer-werktrajecten, al dan niet gecombineerd met scholing, om duurzame participatie te bevorderen.
- Hybride trajecten: bieden flexibele combinaties van leren, werken, praktijkleren, zorg en participatie, zodat ook jongeren buiten het reguliere onderwijsaanbod perspectief krijgen.
- Samenwerking onderwijs–arbeidsmarkt: het Werkgeversservicepunt (WSP), SBB en onderwijsinstellingen fungeren als schakel tussen scholen en bedrijven, wat de domein-overstijgende samenwerking versterkt.
- Vroegtijdige koppeling: in het laatste schooljaar worden leerlingen gekoppeld aan begeleiding vanuit het werkbedrijf, waardoor de overgang naar werk of vervolgopleiding soepeler en duurzamer verloopt.
- Cofinanciering: maakt het mogelijk om maatwerktrajecten te realiseren die buiten de reguliere taken en bekostiging van scholen of gemeenten vallen, zodat ook niet-reguliere routes voor jongeren beschikbaar worden.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk effect van deze maatregel is dat kwetsbare jongeren duurzaam toegang krijgen tot flexibele, op maat gemaakte trajecten op het snijvlak van onderwijs, werk, praktijkleren en zorg. Door cofinanciering kunnen succesvolle tijdelijke initiatieven structureel worden geborgd, waardoor jongeren die buiten reguliere regelingen vallen toch begeleiding, leer-werkervaring en activering krijgen. Dit vergroot hun kansen op kwalificatie, werkparticipatie en maatschappelijke integratie, en voorkomt dat zij tussen wal en schip raken.

Indicator
Het aantal keren dat praktijkleren, sectorale ontwikkelpaden alsmede andere hybride vormen succesvol worden ingezet.

Aanvulling op reguliere taken
Deze maatregel richt zich op het verduurzamen en regionaal beschikbaar maken van werkzame factoren op het snijvlak van onderwijs, werk en maatschappelijke zorg. Zij gaat verder dan de reguliere taken van scholen en gemeenten, omdat ook jongeren buiten het formele aanbod – bijvoorbeeld zonder uitkering of met een startkwalificatie – toegang krijgen tot passende trajecten. Dit vraagt om aanpassingen in werkwijze, organisatie en financiering. Het programma voorziet daarom in een regionaal budget voor cofinanciering, waarmee hybride leer- en werkopties mogelijk worden gemaakt, zoals combinaties van onderwijs, zorg, werk en participatie. Zo ontstaat meer ruimte voor maatwerk en duurzame ondersteuning, voorbij de grenzen van bestaande wettelijke kaders.

7 Randvoorwaarden

Om de vier actielijnen en bijbehorende maatregelen succesvol uit te voeren, zorgen we regionaal voor:

1. Jongerenparticipatie
2. Monitoring en evaluatie
3. Besluitvormings-, aansturings- en uitvoeringsstructuur
4. Begroting

Ook hier gelden de uitgangspunten:

- Bouw vooral voort op wat er al is en wat goed werkt:
- Streef naar eenvoud: liever geen nieuwe interventies, maar goed werkende aanpakken versterken en opschalen;
- Interventies zijn tenminste toegankelijk voor alle jongeren schoolgaand en/of woonachtig in de doorstroomregio:
- Door het ‘wat’ en het ‘hoe’ te scheiden behouden we ruimte voor lokale context, locatie gebonden invulling en differentiatie.

7.1 Jongerenparticipatie

7.1.2 Uitgangspunten

7.1.2.1 Algemeen

- Participatie is veilig, betekenisvol en aantrekkelijk (incentives, certificaten, invloed).
- Het proces wordt professioneel en onafhankelijk gefaciliteerd.
- Doelen en verwachtingen worden vooraf helder gemaakt.
- Resultaten worden zichtbaar gemaakt en teruggekoppeld aan deelnemers via toegankelijke communicatie (visuals, infographics, video’s).

7.1.2.2 Rol van bestuurders en stakeholders

- Bestuurders fungeren als katalysator en promotor van jongerenparticipatie.
- Actieve betrokkenheid van bestuurders vergroot legitimiteit en draagvlak.
- Andere stakeholders (scholen, werkgevers, hulpverlening) worden gefaseerd betrokken, met jongeren als gelijkwaardige gesprekspartners.

7.1.2.3 Effectiviteit

Er wordt gewerkt met de volgende van indicatoren om effect en kwaliteit van jongerenparticipatie te meten:

- Aantal en diversiteit deelnemers.
- Mate van betrokkenheid en tevredenheid.
- Zichtbaarheid en impact van jongereninput op beleid. Evaluatie vindt (half)jaarlijks plaats via de PDCA-cyclus.

Jongerenparticipatie is een cruciale bouwsteen in het regionaal programma 'Van school naar duurzaam werk'. Jongeren betrekken bij ideevorming, toetsing en uitvoering van het programma, verbetert de samenhang van interventies met de leefwereld van jongeren. Dit is essentieel om impact te maken en resultaten te boeken.
In lijn met het principe 'niets over jongeren, zonder jongeren', verwerken we de behoeftes van jongeren en hun ideeën over wat helpt en wat beslist niet in de voorbereiding op diplomering en duurzaam werk, zowel in het gehele programma als per actielijn/maatregel.
Dit doen we door gebruik te maken van onderzoeken, evaluaties en enquêtes waarin niet alleen de stem van professionals, ouders zijn opgetekend, maar ook jongeren hun stem hebben laten horen. Daarnaast laten we jongeren als volwaardige gesprekspartners actief bijdragen aan de inhoud en uitvoering van het programma. Daarbij opmerkend dat, waar jongeren naar school gaan, stage lopen, een bijbaan hebben, meehelpen binnen het gezin en (deels online) een sociaal leven hebben, het actief betrekken jongeren een uitdaging is voor zowel jongeren als professionals.

7.1.1 Doelgroep en benadering

Binnen het regionaal programma zijn verschillende doelgroepen te onderscheiden: praktisch en theoretisch opgeleiden in vo, vavo en vervolgonderwijs, jongeren met roots in Nederland of nieuwkomers, jogneren die wel of niet werken, wel of geen diploma hebben, in zorg of in detentie zitten en/of toereikende financiële omstandigheden kennen etc.
Dit betekent dat niet één manier van benaderen passend is voor alle jongeren. Differentiatie is noodzakelijk, zowel voor participatie in ideevorming en -toetsing, als in uitvoering van het programma.
De ervaring met bestaande formele en informele wijzen van jongerenparticipatie leert dat specifieke kennis en expertise nodig is om dit goed te organiseren: doelen te stellen die aansluiten bij de doelgroep en bij de doelgroep en doelstelling passende communicatiemiddelen en -skills in te zetten.
Bij de samenwerkingspartners in het regionaal programma bestaan al structuren voor jongerenparticipatie. Denk aan jongerenplatforms, ervaringsdeskundigheid, student-, client of leerlingraden. Daar is deze expertise aanwezig. Die vormt de basis voor het betrekken van jongeren bij het regionaal programma.
We benutten deze structuren en zetten alleen iets losstaand op als er hiaten zijn. Om goed te kunnen aansluiten op bestaande structuren en deze te benutten voor het regionaal programma, zorgen we voor een 'aanjager jongerenparticipatie' en borgen die rol in de governance.

Voor het uitgebreide plan van aanpak Jongerenparticipatie verwijzen we naar bijlage 6.

7.2 Monitoring en evaluatie

Evaluatie en monitoring is niet enkel bedoeld als verantwoordingsinstrument, maar als middel om te leren en verbeteren. Door inzicht te krijgen in de effecten van maatregelen, de kwaliteit van de samenwerking en de ontwikkeling van jongeren, kunnen partners gezamenlijk gericht bijsturen. Zo ontstaat een lerend regionaal netwerk waarin beleid en praktijk elkaar versterken.

7.2.1 Uitgangspunten

- We monitoren het hele programma op uniforme wijze, met eenduidige uitgangspunten en definities
- Effectmeting sociaal domein breed;
- Combinatie van data en duiding ('tellen en vertellen' zie bijlage 7);
- We formuleren:
    - Indicatoren die regionaal inzicht geven in effect van het hele programma;
    - Indicatoren per maatregel (t.b.v. cyclisch evalueren, door ontwikkelen en aantoonbaar effectief werken);
- Jongeren hebben een terugkomende rol bij evaluaties, reflecties en doorontwikkeling;
- We koppelen de monitoring van interventies aan professionalisering;
- We nemen afspraken (AVG) op over uitwisseling van data.

Voor het bepalen van indicatoren, verbreden we de opdracht aan de bestaande regionale begeleidingsgroep 'mbo als werkplaats': formuleren van indicatoren voor het gehele regionaal programma (sociaal domein breed, inclusief indicatoren gericht op duurzaam werk).

7.2.2 Werkwijze: cyclische en gestructureerde evaluatie

Uitgangspunten bij het monitoren van maatregelen zijn:

- Meer eenduidigheid door middel van 'tellen en vertellen' (kwantitatieve en kwalitatieve data)
- De relatie leggen met aanverwante beleidsterreinen, door:
  - Naast het monitoren op effecten ten aanzien van (streefcijfers) voortijdig schoolverlaten en duurzaam werk, bredere graadmeters voor succes te formuleren;
  - Eenduidigheid te brengen in termen (denk bijv. aan 'preventie': concreet maken).
- Integraal te kijken naar jongeren, voor alle leefgebieden verantwoordelijkheid te nemen, betekent niet dat iedereen voor alle doelen verantwoordelijk is en/of op alle terreinen expertise heeft. Het betekent wel dat we:
- (Onbedoelde) effecten op andere beleidsterreinen inzichtelijk kunnen maken;
- Met elkaar verantwoordelijk zijn en haakjes kunnen maken naar/tussen andere beleidsterreinen/expertises;
- Met elkaar leren en reflecteren mogelijk maken.

De opbrengsten van de maatregelen binnen het programma worden op alle niveaus regelmatig en gestructureerd besproken in de daarvoor bestemde overlegvormen (zie besluitvormingsstructuur, paragraaf 7.1). Tijdens deze momenten wordt niet alleen gekeken naar resultaten, maar ook gereflecteerd op de gemaakte samenwerkingsafspraken tussen scholen, doorstroompunten, hulpverlening en de domeinen participatie, werk en inkomen. Belangrijke vragen zijn daarbij: wie is waarvoor aan zet, hoe verloopt de samenwerking en waar dreigen jongeren buiten de boot te vallen?
Deze reflectieve werkwijze maakt het mogelijk om tijdig bij te sturen en te zorgen dat maatregelen blijvend aansluiten bij de behoeften van jongeren.

7.2.3 Evaluatiemethoden en instrumentarium

Het effect van de maatregelen wordt cyclisch en gestructureerd geëvalueerd binnen de regionale overlegstructuur. De regio-analyse en een nulmeting (op het moment van start van het regionaal programma) met actuele regionale data over voortijdig schoolverlaten, uitstroom naar werk en participatie, aangevuld met beschikbare kwalitatieve gegevens over de ervaringen van jongeren en professionals vormt de basis voor de evaluaties. Resultaten, samenwerking en jongerenervaringen worden regelmatig besproken om tijdig bij te sturen. Jongeren hebben een terugkerende rol in de evaluatie en reflectie. Digitale instrumenten zoals Voroc en Tuula ondersteunen deze monitoring, terwijl regionale data-analyses via het nieuwe regionale dashboard (Ecbo) inzicht geven in doorstroom, ontwikkeling en succes van jongeren.

Succescriteria

Een maatregel is succesvol wanneer jongeren met een groot risico op uitval beter worden bereikt, begeleid en duurzaam doorstromen naar onderwijs, werk of participatie. Succes wordt ook afgemeten aan de kwaliteit van de samenwerking tussen scholen, gemeenten en zorgpartners, én aan de mate waarin jongeren de begeleiding als helpend en passend ervaren.

Monitoring door 'Tellen en Vertellen'

Voor elke maatregel worden de doelstellingen vastgesteld met behulp van het format *Tellen en Vertellen*. Dit instrument, gebaseerd op de principes van *Rijker Verantwoorden*, combineert kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. Op die manier worden zowel cijfers als verhalen benut om inzicht te krijgen in de effecten van maatregelen. Dit vormt de basis voor de monitoring van resultaten en voor het signaleren van verbetermogelijkheden.

Het effect van de maatregel bij jongeren wordt gemeten door een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve methoden volgens het principe van 'Tellen en Vertellen'. Enerzijds worden gegevens verzameld over doorstroom, schooluitval en duurzaam werk (*tellen*), anderzijds worden ervaringen, beleving en tevredenheid van jongeren actief opgehaald via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en evaluaties (*vertellen*). Jongeren spelen daarbij een structurele en terugkerende rol in de evaluatie: zij geven feedback op begeleiding, samenwerking en resultaten, en denken mee over wat wel en niet werkt in hun traject. Hun input wordt verwerkt in de cyclische evaluaties en teruggekoppeld aan partners binnen het programma.

Een belangrijk onderdeel van deze werkwijze is het zichtbaar maken van zowel eindresultaten als tussentijdse mijlpalen. Voor kwetsbare jongeren zijn juist deze tussentijdse stappen — zoals groei in motivatie, deelname of de eerste oriëntatie op school of werk — waardevolle resultaten op zich. Door structureel contact en begeleiding wordt niet alleen het einddoel (bijvoorbeeld werk of opleiding) gemonitord, maar ook de voortgang en ontwikkeling onderweg. Dit betekent dat zowel de

behaalde resultaten als de stappen die jongeren zetten om deze te bereiken systematisch worden geregistreerd en inzichtelijk gemaakt.

Door de combinatie van data, verhalen en jongerenparticipatie ontstaat zo een compleet beeld van de resultaten — niet alleen in cijfers, maar ook vanuit het perspectief en de ontwikkeling van jongeren zelf.

Regionaal instrumentarium voor monitoring en evaluatie

De regio maakt gebruik van digitale middelen die zijn ontwikkeld in het kader van de overstap (*Voroc*) en de regionale coachvoorziening (*Tuula*). Deze systemen ondersteunen de uitvoering, monitoring en evaluatie van interventies. Ze bieden actuele sturingsinformatie en maken het mogelijk om ontwikkelingen op individueel en regionaal niveau te volgen.
In verwerkingsovereenkomsten zijn verantwoordelijkheden en de grondslag voor verwerking van gegevens opgenomen. Om aparte, tijdrovende werkwijzen te voorkomen maken we in het regionaal programma centraal afspraken over gegevensverwerking.
Voor Tuula is ROC Mondriaan (vanuit haar rol als contactschool) de verwerkingsverantwoordelijke. De DPIA wordt uitgevoerd binnen de wettelijke kaders en onder toezicht van ROC Mondriaan. De juridische afspraken over verwerking van gegevens via Voroc lopen via de Spirit4You.
Ook wordt onderzocht hoe ICT-toepassingen - zoals Voroc, Tuula en leerlingvolgsystemen - beter in samenhang kunnen worden ingezet voor afstemming, overdracht, monitoring en evaluatie. Bij dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van en voortgebouwd op de actuele regionale ICT-onderzoeken en DPIA's.

Integrale regionale data-analyse
Een belangrijke stap in het versterken van de evaluatie is de gezamenlijke regionale data-analyse. Momenteel vinden analyses nog parallel plaats via verschillende partijen, wat de vergelijkbaarheid bemoeilijkt. In het nieuwe programma wordt gewerkt aan één gezamenlijke en integrale dataverzameling, zodat de onderwijs- en arbeidsloopbaan van jongeren consistent kan worden gevolgd.
Hiervoor wordt gebruikgemaakt van het regionaal dashboard dat in ontwikkeling is door Ecbo (in opdracht van het ministerie, oplevering verwacht in het najaar van 2025). Dit dashboard maakt het mogelijk om tendensen in de doorstroom van jongeren te volgen, inclusief specifieke groepen zoals nieuwkomers, en om ook de ontwikkeling van jongeren uit pro-, vso- en entreeonderwijs duurzaam te monitoren. Het dashboard ondersteunt zo de toetsing van effectiviteit van maatregelen en helpt om een completer beeld te krijgen van de doorstroom, ontwikkeling en het succes van jongeren op zowel individueel als regionaal niveau.

7.3 Structuren voor besluitvorming, sturing en uitvoering regionaal programma

7.3.1 Totstandkoming

Een sterke governance-structuur vormt de ruggengraat van een effectief regionaal programma. Heldere afspraken over besluitvorming, sturing en uitvoering zorgen voor samenhang en slagkracht. Deze paragraaf beschrijft hoe casuïstiek en waargenomen patronen worden opgeschaald, hoe besluitvormingsstructuren zijn ingericht, en op welke wijze doorzettingsmacht wordt geborgd om de vertaling van de praktijk van jongeren naar beleid te versterken.

De overlegstructuur voor het regionaal programma bouwt voort op de huidige besluitvormingsstructuur van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten. Deze wordt aangepast op de nieuwe wetgeving met inachtneming van voortschrijdende inzichten vanuit de werkwijzen die in de verschillende regio's nu gebruikelijk zijn.
Daarbij zijn de contouren voor de governance, zoals bestuurlijk meegegeven, als uitgangspunt genomen.

7.3.1.1 Uitgangspunten contourenmemo
We organiseren regionaal een efficiënte, integrale (sociaal domein brede) (bestuurlijke) besluitvorming, opdrachtgeverschap en aansturing van het regionaal programma.

Efficiënt en integraal

- We weten wie waarover in gesprek is met welk mandaat;
- We regelen bestuurlijk de relatie tussen overleggen in: lokaal-regionaal, arbeidsmarktregio-doorstroompuntregio, zorgdomein (wettelijke plicht);
- We sluiten dubbelingen in voorbereidende overleggen zoveel mogelijk uit;
- We borgen de samenwerking tussen regionaal coördinatoren vsv/doorstroom, vso-pro, werk/participatie, jeugdhulp/Wmo/zorg;
- We zorgen voor actieve informatievoorziening, consultatie en betrokkenheid tussen lokale/interne en regionale functionarissen;
- We zijn ons ervan bewust dat integraal werken iets vraagt op alle niveaus: uitvoering, beleid, management, bestuur.

Besluitvorming, opdrachtgeverschap en aansturing

- We regelen jongerenparticipatie (doe je er niet even bij) in relatie tot uitvoering van interventies, management, beleid en bestuur;
- We trekken verantwoordelijkheden en belangen uit elkaar en zorgen voor - bij het gevraagde besluitvormingsniveau - passende vertegenwoordiging;
- We weten wie waarvoor aanspreekbaar is: voor inhoud van het programma, voor realisatie van de doelen en beleidsafspraken uit het programma, voor aansturing van interventies en voor uitvoering van interventies;
- We borgen de mogelijkheid (voor ouders, jongeren en professionals) voor onafhankelijke consultatie en advies (op casusniveau) t.a.v. jongeren die dreigen maatschappelijk uit te vallen;
- We zorgen (op casusniveau) voor een heldere lijn om aantoonbare hiaten in het regionaal vangnet en behoeftes t.b.v. een dekkend aanbod te kunnen opschalen naar besluitvormende overleggen; we praten op basis van feiten en voorbeelden, niet op basis van aannames.

Verbinding samenwerkingsregio's passend onderwijs en doorstroomregio

- We maken verschil in governance voor enerzijds pro, vso, vo en anderzijds mbo:
  - Pro, vso, vo-leerlingen: interventies/afspraken sub-regionaal inregelen waar mogelijk;
  - Vraagstukken voor pro, vso, vo-leerlingen die vragen om samenwerking met mbo's en/of werk: interventies/afspraken regionaal inregelen.

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs vo en (adviserend) Spirit4You, sluiten aan bij de regionale overlegstructuur, zodat zij interventies/afspraken die worden gemaakt in de sub-regio's (voor vo, vso, pro) en interventies/afspraken die worden gemaakt in de doorstroomregio met mbo's en arbeidsmarkt, kunnen verbinden.
Bijv. vraagstuk grensverkeer:

- Grensverkeer vo op sub-regionaal niveau inregelen > vsv-programma als vangnet;
- Grensverkeer mbo op regionaal niveau > inregelen in vsv-programma;
- Grensverkeer bovenregionaal > dubbelingen/dilemma's bespreken op casusniveau > bij patronen: agenderen in bovenregionaal overleg.

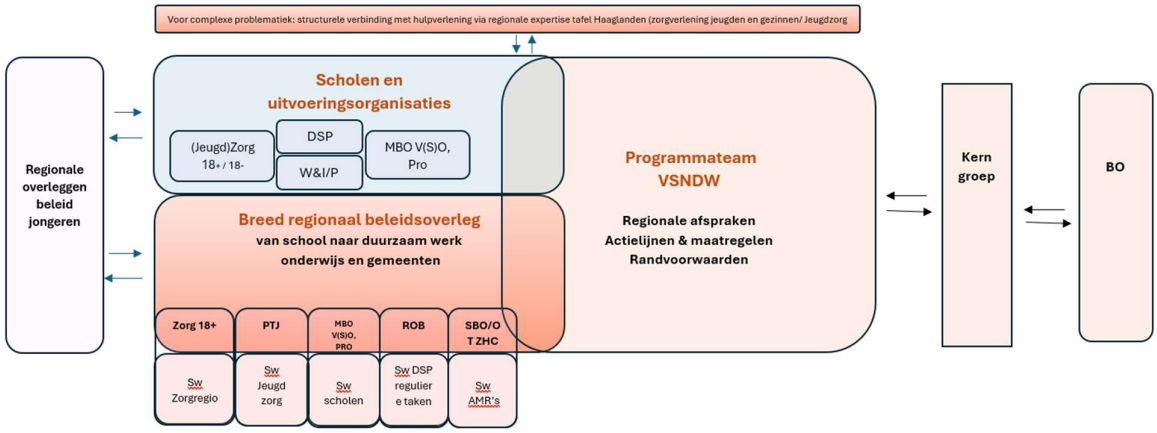
7.3.2 Sterke governance

In de governance wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de overlegstructuur t.a.v. de lokale/reguliere/wettelijke taken van gemeenten en scholen en anderzijds de overlegstructuur t.a.v. de afspraken en interventies in het regionaal programma.
Om goed te kunnen sturen op opvolging van afspraken, resultaten, capaciteiten en middelen om de complexiteit bij integraal werken te kunnen doorbreken, en daarmee ook verbindend samen te werken, wordt gewerkt met de volgende gremia:

- **Regionaal breed beleidsoverleg:** *signalerend, adviserend, formuleren beleidsmatige verbetervoorstellen op basis van evaluaties waargenomen patronen*
- **Programmateam:** *operationeel aanjagend, monitorend, signalerend en adviserend*
- **Kerngroep:** *strategisch adviserend en besluitvormend binnen de vastgestelde bestuurlijke kaders*

- **Bestuurlijk Overleg (BO):** *strategisch, kader stellen en toezicht houdend (stond in plaatje) besluitvormend*

Deze gremia worden hieronder verder worden toegelicht. Dit gebeurt in samenhang met de lokale/voorliggende overlegstructuren en de integrale advies- en consultatiefunctie die moet fungeren als regionaal vangnet bij complexe problematiek.

Zie overzichtsplaat. NB De formele uitwisselingen zijn weergegeven m.b.v. pijlen. Alle andere uitwisselingen, die wel plaatsvinden, worden niet weergegeven in de overzichtsplaat.

7.3.2.1 Optimale doorzettingsmacht

In ieder gremium nemen de mensen met het juiste mandaat zitting:

- Deelnemers zijn door hun organisatie aangewezen en dragen de verantwoordelijkheid om de inbreng uit het overleg terug te koppelen, een vertaalslag te maken naar de eigen praktijk, binnen hun organisatie uitvoering te (laten) geven aan de gemaakte afspraken en daar terugkoppeling van te geven in opvolgende overleggen.
- Iedere gemandateerde neemt zitting in maximaal één gremium[22], tenzij diegene een regionaal functionaris is binnen het programma[23].
- Bij afwezigheid laten leden zich vertegenwoordigen door een collega die dezelfde rol op zich kan nemen, of geeft inbreng mee aan een van de leden vanuit collega-organisaties of -school.

Voor alle gremia geldt tevens dat ontwikkeling en bijsturing onderdeel is van de monitoring van de samenwerkingsafspraken in het regionaal programma. Daarbij is specifiek aandacht voor het nieuwe gremium (programmateam) en (in relatie tot de actielijn professionalisering) de voorliggende integrale advies- en consultatiefunctie.

7.3.2.2 Specifieke regionale rollen

De verantwoordelijkheden voor regionale samenwerking zijn belegd op verschillende niveaus, bij verschillende organisaties en functionarissen. Zowel de verantwoordelijkheden voor samenwerking binnen het regionaal programma, als de verantwoordelijkheden voor de bredere, sub regionale en/of onderlinge samenwerking tussen scholen of gemeenten. De doorstroompuntcoördinator en regionaal programmaregisseur hebben een coördinerende en verbindende rol en faciliteren

[22] Regionaal breed beleidsoverleg, programmateam, kerngroep, bestuurlijk overleg.
[23] Regionale functionarissen: doorstroompuntcoördinator, programmaregisseur, verbinders arbeidsmarktregio's, coördinator vso en pro, programmamanager spirit4you, aanjagers van specifieke actielijnen, maatregelen of afspraken.

daarmee een effectieve samenwerking. Zij zorgen samen met de verschillende gremia dat gezamenlijke inzichten en initiatieven uitmonden in breed gedragen keuzes en concrete vervolgstappen.

Doorstroompuntcoördinator
Namens de contactgemeente budgetverantwoordelijke voor de middelen die voor het regionale programma aan de gemeente zijn toegekend.

Regionaal programmaregisseur
Namens de contactschool budgetverantwoordelijk voor de middelen die aan de school zijn toegewezen.

Regiocoördinatoren Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en Haaglanden
Namens de contactgemeenten budgetverantwoordelijk voor de middelen die binnen hun arbeidsmarktregio voor het regionale programma beschikbaar zijn gesteld.

Programmamanager Spirit4You
Verantwoordelijk voor het bevorderen regionale samenwerking tussen vo (incl. vso/pro) en vervolgonderwijs op het gebied van loopbaanoriëntatie en -begeleiding en een soepele overstap van school naar vervolgonderwijs of werk.

Netwerkcoördinator Pro/vso
Verantwoordelijk voor het bevorderen samenwerking tussen het VSO, praktijkonderwijs, gemeenten, mbo, werkgevers en andere ketenpartners om te zorgen voor een sluitende route van school naar werk/onderwijs/dagbesteding voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

Regionaal verantwoordelijken actielijnen/maatregelen
Per actielijn/maatregel/samenwerkingsafspraak (afhankelijk van omvang van) zijn één of meerdere functionarissen (vanuit dsp/gemeenten, scholen) verantwoordelijk voor aanjagen, monitoring en/of evaluatie. Zij hebben de focus op de implementatie en realisatie van de afspraken en maatregelen en trekken nauw op met intern/lokaal verantwoordelijken voor wettelijke taken. Binnen een actielijn of maatregel kunnen deze functionarissen financieel mandaat hebben (onder verantwoordelijkheid van budget verantwoordelijken).

De mandaten en rollen van bovenstaande functionarissen lopen uiteen. Dat maakt dat er verschil zit in de mate waarin zij een specifieke rol en focus kunnen hebben in (relatie tot) de implementatie, monitoring, evaluatie en/of aansturing van specifieke afspraken en/of actielijnen/maatregelen uit het regionaal programma. In de implementatiefase worden de verantwoordelijkheden van bovenstaande rollen daarom nader gespecificeerd.

7.3.3 Vaststelling en mandatering

7.3.3.1 Doorzettingsmacht bij complexe casuïstiek

Basisinfrastructuur bij scholen en gemeenten (intern/lokaal)

Jongeren en hun ouders hebben voor vragen of ondersteuning in eerste instantie contact met school (mentor, ib-er, smw-er, SWVVO, BOSS, STIP), doen een beroep op het eigen netwerk, huisartszorg of gemeente via (al dan niet digitale) inlooppunten (JIP, Jongerenwerk).

Binnen scholen en (bij gemeenten) lokaal en wijkgericht werken professionals zo goed mogelijk samen om de jongeren te ondersteunen waar nodig. Om te zorgen dat jongeren niet tussen wal en schip belanden, bestaan er verschillende multidisciplinaire overlegtafels, casuïstiekbesprekingen en signaleringsnetwerken.

Wanneer op uitvoeringsniveau patronen worden waargenomen, wordt (al dan niet via leidinggevenden) contact gelegd met beleidsafdelingen voor mogelijke aanpassingen van of oplossingen van beleid.

Ook op sub-regionale tafels zoeken professionals elkaar op wanneer zij elkaars expertise nodig hebben om een jongere daadwerkelijk verder op weg te kunnen helpen.
Wanneer professionals vastlopen in hun werk rondom individuele jongeren, verloopt consultatie en opschaling aan

gemeentekant via de vaste contactpersonen/adressen van de gemeenten (regionaal protocol en loketten voor Jeugdhulp en Wmo).

Aan scholenkant (VO) wordt opgeschaald naar Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en/of Jeugdgezondheidszorg. Bij mbo's zijn er interne informatie- en adviespunten voor passend onderwijs en school maatschappelijk werk en wordt steeds vaker multidisciplinair overlegd, conform werkwijzen zoals gebruikelijk in het VO.

Regionaal vangnet: integrale advies- en consultatiefunctie

Wanneer scholen, ondanks alle voorliggende voorzieningen op en rondom school, niet verder komen met het organiseren van ondersteuning en zich zorgen maken over uitval van een leerling of student, doen zij via de website van het regionaal programma een beroep op de regionale schoolcoachvoorziening (zie maatregel 1.1). Zowel voor het aanvragen van coaching als voor advies en consultatie[24].

Vanuit de coachvoorziening wordt vanuit verschillende invalshoeken (jongere, ouders, professionals) onafhankelijk meegedacht met scholen. Er wordt advies gegeven, kennis gedeeld en - wanneer dit bij kan dragen aan een duurzame oplossing voor een jongere - extra coaching (vanuit domein onderwijs, swvvo, zorg en welzijn) ingezet voor de jongere. In dienst van de beste oplossing voor jongeren, zoekt de coachvoorziening ten alle tijden verbinding met de voorliggende voorzieningen van scholen (swvvo, mbo's), gemeenten en het bredere sociaal domein. De inzet van een schoolcoach gebeurt dus altijd pas na een bewuste afweging of voorliggende voorzieningen, zoals SMW of JES-overleggen, zijn benut. Alleen zo nodig wordt aanvullend coaching ingezet, eventueel ter overbrugging naar de meest passende ondersteuning.

In het nieuwe programma gaat de regionale coachvoorziening voor casuïstiekbespreking en -opvolging nauwer samenwerken met collega's vanuit het gemeentelijk sociaal domein. Voor complexe problematiek wordt aangesloten bij de (bestaande) expertise tafel Haaglanden[25]. Deze samenwerking moet de kwaliteit en integraliteit van de regionale advies- en consultatiefunctie ten goede komen.

Verantwoordelijkheden / mandaat

1. Centraal optrekken als vangnet wanneer de weg naar voorzieningen (echt) niet wordt gevonden;
2. Onafhankelijk meedenken met duurzame oplossing voor jongere (en ouders) - zonder af te drijven van de scholen of gemeenten van waaruit zij die verantwoordelijkheid krijgen;
3. Voor complexe casuïstiek (jongeren die lokaal en regionaal tussen wal en schip vallen): aansluiten op regionale Experttafel van het Expertiseteam Complexe Zorg Haaglanden. Casusinbrenger monitort het nakomen van afspraken ten aanzien van de besproken (door doorstroomregio ingebrachte) jongere (ook als de regie bij jongere en/of hulpverlener ligt);
4. Bij hiaten in onderwijs-/werk-/ondersteuningsaanbod: onderbouwd (criteria) beroep kunnen doen op frictiebudget om direct passend aanbod in te kunnen zetten in dienst van de jongere (zie actielijn maatwerk).

Samenstelling

Om de integraliteit van deze regionale advies- en consultatierol in het nieuwe programma beter te borgen, gaat de coachvoorziening nauwer samenwerken met regionaal verantwoordelijken vanuit doorstroompunten, zorg, participatie/werk en inkomen:

Regie, coördinatie en verbinding

- Procesmanagers regionale coachvoorziening vo en mbo (jongeren die staan ingeschreven in onderwijs)
- Regionaal verantwoordelijke (uitvoeringsniveau) doorstroompunten/gemeenten (jongeren die niet staan ingeschreven in onderwijs)

[24] Naarmate de vraag naar individuele coaching terugloopt als gevolg van het beter inregelen van hulp op scholen, is de verwachting dat de vangnetfunctie van schoolcoaching kleiner wordt (bijvoorbeeld alleen coaching voor jongeren op niet-aandachtslocaties vo) en het zwaartepunt binnen het werk (zo nodig) verder verschuift naar professionalisering en advisering.

[25] Regionale Experttafel - Expertiseteam complexe zorg; RET Haaglanden – Regionaal Expertteam Jeugdhulp | BREN ZH. In de huidige programmaperiode werd voor jongeren in het mbo (18-/18+) incidenteel aangesloten bij de regionale casuïstiek-overleggen vanuit het domein (Jeugd)zorg. De behoefte is om de samenwerking/kennisuitwisseling tussen scholen (met name mbo) en domein zorg structureler in te regelen en hiervoor door te bouwen op bestaande structuren vanuit Jeugdhulp. In de implementatiefase worden de afspraken hierover verder geconcretiseerd, bijvoorbeeld t.a.v. leeftijdsgrenzen.

De versterking van de regionale advies- en consultatierol (o.a. de samenwerking met de SWVVO), wordt in de implementatiefase verder uitgewerkt.

Escalatieladder casuïstiek

Stap	Niveau	Verantwoordelijke / Regiehouder	Termijn	Escalatievoorwaarden opschalen
0	Interne/lokale aanpak school (incl SWV/BOSS/Campus/StiP /dsp/gemeente	Mentor/ Zorgcoördinator/ SLB'er /casemanager/participatie?	Binnen 2–4 weken	Geen voortgang, geen passend aanbod, dreigend thuiszitten
1	School/dsp/gemeente + ketenpartners via multidisciplinair overleg	Zorgcoördinator/casemanager/ participatie?	Binnen 2 weken na stagnatie	Geen regie, geen gezamenlijk plan, geen voortgang
2	Opschaling VO / MBO / dsp / gemeente	SWV-coördinator voor VO en voor MBO onafhankelijke functionaris van het regionale consultatie- en adviesfunctie.	Binnen 2 weken na eerste opschaling	Geen consensus of verantwoordelijkheid, jongere >6 weken zonder onderwijs of dagbesteding
3	Expertiseoverleg (multidisciplinair)	Regisseur doorzettingsmacht (RMC of regionale casusregisseur)	Binnen week na tweede opschaling	Casus te complex, geen besluit binnen mandaat, beleids- of budgetknelpunt

7.3.3.2 Opschaling waargenomen patronen

Soms zien professionals meerdere casussen met vergelijkbare complexiteit. Wanneer professionals patronen signaleren, wordt beleidsmatig opgeschaald. Allereerst via eigen gemeente of school en zo nodig regionaal.

Escalatieladder waargenomen patronen

Stap	Niveau	Verantwoordelijke / Regiehouder	Termijn	Escalatievoorwaarden opschalen
1	Lokale /interne beleidsoverleggen	Verantwoordelijke voor betreffende overleggen	Eerstvolgend	Meerdere signalen lijken een patroon, toetsen herkenbaarheid, uitvraag (elkaar uitsluitende) cijfers en casussen, oplossingrichtingen lokaal/intern in gang zetten
2	Regionale overleggen (zie hieronder:) wettelijke taken en/of regionaal breed overleg	Verantwoordelijken voor betreffende overleggen	Eerstvolgend	Meerdere signalen lijken een patroon, toetsen herkenbaarheid, uitvraag (elkaar uitsluitende) cijfers en casussen, oplossingsrichting in gang zetten
3	Kerngroep (beleidsmatig overleg)		Eerst volgend	Structureel of beleidsmatig knelpunt, noodzaak aanpassing beleid of budget

4	Bestuurlijk overleg (doorzettingsmacht)	Wethouder onderwijs/jeugd + Voorzitter SWV	Eerst volgend	Systeemdoorbraak nodig, structurele beleidsbeslissing vereist

7.3.3.3 Regionale overleggen op deelterreinen gemeenten en scholen

In de volgende regionale overleggen vindt afstemming plaats t.a.v. wettelijke taken voortijdig schoolverlaten, werk en inkomen/participatie, Jeugdhulp (breder sociaal domein):

- Doorstroomregio (via beleidsoverleg ROB)
- Arbeidsmarktregio's ZHC en Haaglanden (via Ontwikkelteam en SBO)
- Jeugdhulpregio H9 (via Programmateam Jeugd)

Ook is er (sub-/) regionaal afstemming tussen scholen:

- Voor Vo-scholen in Zuid-Holland West:
  - Overleggen en besluitvormingsstructuren van Spirit4You.
- 'Regionale coalitie po-vo ondersteuning en preventie thuiszittende jeugdigen':
  - SWVZHW, SPPOH, SWV's PPO Delflanden, VO Delflanden, SPOW, SWV VO Westland en SWV Zoetermeer (PO en VO).
- VSO-PRO:
  - Stuurgroep VSO-PRO (afvaardiging van directeuren), 2 keer per jaar
  - Stage coördinatoren overleg PRO (6 keer per jaar)
  - Stage coördinatoren overleg VSO (6 keer per jaar)
- Mbo's:
  - Bovenregionale overleggen (o.a. ViaDelta)[26]

Specifieke over de voortgang van de samenwerking en maatregelen uit het regionaal programma worden (maximaal 4) keer per jaar overleggen tussen scholen georganiseerd.
In deze overleggen kan afstemming plaatsvinden tussen de verschillende intern verantwoordelijken voor programmalijnen en/of samenwerkingsafspraken bij scholen.
Afhankelijk van de inhoud van de overleggen, zullen deze plaatsvinden met zowel vo als mbo of als vo's of mbo's onderling.
Waar nodig en mogelijk, wordt, voor opschaling en afstemming tussen scholen, bestaande overleggen benut.

7.3.3.4 Breed beleidsoverleg regionaal programma

Om in het nieuwe programma de integraliteit in afstemming op alle niveaus te bevorderen, wordt, naast de regionale overleggen hierboven, gewerkt met een gecombineerd beleidsoverleg.
In dit beleidsoverleg worden domein overstijgende thema's, evaluaties en oplossingen voor knelpunten in de samenwerkingsafspraken en maatregelen van het regionaal programma besproken.

Verantwoordelijkheden / mandaat

Het breed beleidsoverleg lost vraagstukken op waar mogelijk. Ze adviseert, doet voorstellen aan en escaleert wanneer nodig naar de kerngroep - met behulp van het programmateam.
Wanneer vraagstukken om *boven*regionale afstemming vragen, wordt dit door de DSP-coördinator, programmaregisseur en regionale verbinders arbeidsmarkt geïnitieerd.

[26] Het samenwerkingsverband van de ROC's Albeda, mboRijnland, Mondriaan en Zadkine. Sinds 2023 bundelen zij hun krachten om activiteiten op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen (LLO) uit te voeren (zie www.viadelta.org/over/).

Samenstelling

Regie, coördinatie en verbinding

- DSP-coördinator (contactgemeente)
- Programmaregisseur
- Regionale verbinders

Deelnemers

- Beleidsadviseurs onderwijs/VSV vanuit ROB.
- Beleidsadviseurs Werk vanuit SBO (Haaglanden) en/of Ontwikkelteam (ZHC).
- Beleidsverantwoordelijken mbo en vo (samenwerkingsverbanden passend onderwijs).

Procesafspraken

- Vergaderfrequentie vier keer per jaar, voorafgaand aan de Kerngroep voor het bestuurlijk overleg.

7.3.3.5 Het Programmateam

Nieuw in de regionale 'governance' is het Programmateam. Het programmateam is verantwoordelijk voor en heeft de focus op het aanjagen, monitoren en evalueren van de samenwerkingsafspraken, de programmalijnen en maatregelen en bijbehorende randvoorwaarden. Het team bespreekt de voortgang, signaleert knelpunten, bespreekt deze zonodig in beleidsoverleggen en adviseert de Kerngroep over bijsturing.

Verantwoordelijkheden/ mandaat team:

- Aanjagen van maatregelen en interventies uit het regionaal programma
- Monitoring en evaluatie van resultaten en samenwerkingsafspraken
- Zorg dragen voor in- en overzicht in stand van programmalijnen
- Signaleren van knelpunten en inbrengen prioriteiten vanuit actielijnen
- Bespreken van knelpunten in beleidsoverleggen en doen van verbetervoorstellen
- Adviseren en escaleren (zowel casuïstiek als regionale patronen) richting de Kerngroep
- Faciliteren van samenwerking, verbinding, afstemming, communicatie, bijeenkomsten en kennisdeling

Wanneer er (op uitvoeringsniveau), buiten het mandaat van deze professionals iets aangepast moet worden (afwijkend van de afgesproken programmalijn/maatregel), wordt dit overlegd in het programmateam. Besluiten worden in gezamenlijkheid genomen.

Indien geen overeenstemming wordt bereikt wordt dit zo nodig aan de Kerngroep en zo nodig aan het BO voorgelegd (escalatiemechanisme).
Indien aanpassingen nodig zijn in gemaakte afspraken uit het regionaal programma, wordt dit besproken en geformaliseerd via de kerngroep (escalatiemechanisme).

Samenstelling

Regie, coördinatie en verbinding (inhoudelijk en procesmatig)

- Doorstroompuntcoördinator en
- Programmaregisseur
- Regionaal verbinder Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC);
- Regionaal verbinder Arbeidsmarktregio Haaglanden.

Samen met iig:

- Aanjager jongerenparticipatie
- Programmamanager Spirit4You
- Netwerkcoördinator Pro/Vso
- Consultatie-en adviesrol
- Functionaris monitoring en evaluatie (ict, regioanalyse)

- Financiële, juridische, administratieve en communicatieve ondersteuning

Afhankelijk van de rol die bovenstaande functionarissen kunnen oppakken ten aanzien van aanjagen en monitoren van de actielijnen sluiten aan:

- Functionarissen (aanjagers, coördinatoren, procesmanagers, procesbegeleiders) die vanuit school- en gemeentelijk sociaal domein een specifieke rol en focus hebben in (relatie tot) de implementatie, monitoring, evaluatie en/of aansturing van de afspraken en/of actielijnen/maatregelen uit het regionaal programma:
    - Actielijn 1: Hulp/aanpak/expertises voor jongeren met specialistische ondersteuningsbehoefte.
    - Actielijn 2: Versterken van kwetsbare overstapmomenten.
    - Actielijn 3: Professionalisering en kennisdeling over integraal werken.
    - Actielijn 4: Maatwerkonderwijs op het snijvlak van school, arbeid en zorg.

Procesafspraken

Vergaderfrequentie: 1 keer per maand (in de startfase 2 keer per maand)

7.3.3.6 De kerngroep

De Kerngroep fungeert op managementniveau en vormt de schakel tussen beleid/uitvoering en bestuur van het regionaal programma. De kerngroep geeft strategische (bij)sturing aan het programma en heeft beslissingsbevoegdheid binnen de bestuurlijk kaders van het programma. De Kerngroep bewaakt de voortgang- en zorgt voor opvolging van de gemaakte afspraken, (strategische) doelen en beoogde resultaten en streefcijfers/ambities. De Kerngroep handelt n.a.v. escalaties vanuit het programmateam en draagt zorg voor de voorbereiding en afstemming van de agenda, vraagstukken en besluitvorming voor het BO - inclusief afstemming met beleidsadviseurs en directie-/MT-niveau binnen de eigen organisatie

Verantwoordelijkheden / mandaat

- Bewaken van voortgang, resultaten en bestuurlijke kaders.
- Voorbereiden van agenda's, vraagstukken en besluiten voor het BO.
- Besluiten nemen binnen vastgestelde bestuurlijke kaders[27].
- Rapporteren en adviseren richting het BO.
- Behandelen van escalaties vanuit het Programmateam.

Samenstelling

Kerngroepleden hebben namens hun organisatie beslissingsbevoegdheid, doorzettingsmacht (kunnen binnen hun organisatie uitvoering - laten - geven aan gemaakte afspraken) en zijn procesmatig en inhoudelijk ingevoerd in de regionale samenwerking.
Bij afwezigheid laten leden zich vertegenwoordigen door een collega die dezelfde rol op zich kan nemen, of geven zij inbreng mee aan een van de leden vanuit collega-organisaties of -scholen.

Vanuit gemeenten

- Managers met mandaat
    - Onderwijs/DSP – contactgemeente Den Haag
    - Werk – centrumgemeente Den Haag (Haaglanden)
    - Werk – centrumgemeente Zoetermeer (Zuid-Holland Centraal)
    - Zorg (vertegenwoordiging afhankelijk van thema)
    - Onderwijs/DSP – vertegenwoordiger namens middelgrote gemeenten (bijv. Delft, Zoetermeer of Westland)
    - Onderwijs/DSP – vertegenwoordiger namens kleine gemeenten (bijv. Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland of Wassenaar)
    - Werk - middelgrote gemeente (nader te bepalen)
    - Werk - kleine gemeente (nader te bepalen)

[27] Dat betekent dat de kerngroep beslissingen mag nemen binnen de door het BO vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders. Bijvoorbeeld het verschuiven van budgetten tussen actielijnen binnen de vastgestelde begroting (uiteraard mits in lijn met de doelstellingen van het programma zoals bestuurlijk vastgelegd in het regionaal programma).

Vanuit onderwijs

- Managers met mandaat:
  - ROC Mondriaan – contactschool (namens Yuverta, Albeda, Lentiz)
  - Mbo Rijnland
  - SWVVO Delflanden (namens alle samenwerkingsverbanden vo - Zoetermeer, Zuid-Holland-West en Westland)
  - Praktijkschool en school voor VSO (namens de vo-scholen in de Doorstroomregio)

Procesafspraken

- Alle gemeenten, mbo's en SWVVO's ontvangen de agenda en stukken en zijn verantwoordelijk voor hun eigen inbreng via hun vertegenwoordigers.
- Bij afwezigheid vindt onderlinge vervanging plaats.
- Niet deelnemende managers aan de kerngroep zorgen dat hun inbreng vooraf wordt afgestemd met de hen vertegenwoordigende manager. Iedereen krijgt vooraf de stukken. Als er geen input wordt meegegeven bij afwezigheid, gaan we uit van instemming.
- Uitgangspunt voor de besluitvorming in de kerngroep is het consensusmodel. Besluitvorming vindt bij voorkeur plaats op basis van consensus. Indien consensus niet haalbaar blijkt vindt besluitvorming plaats op basis van meerderheid van stemmen (50% +1).
  Mede in samenhang met het gegeven dat er nieuwe partijen deelnemen aan de kerngroep moet de wegingsfactor van stemmen per deelnemende partij nog worden vastgesteld voor de looptijd van het nieuwe programma. Een voorstel daartoe wordt voorbereid in het implementatieplan en zal nog worden voorgelegd. Waarbij mogelijk ook rekening gehouden kan worden met de omvang van zowel de betreffende vertegenwoordigende partij/organisatie als de omvang van de problematiek van die organisatie/partij in relatie tot het regionaal programma
- Als de samenstelling van de kerngroep verandert, verandert ook de stemverhouding van de leden.
- Vergaderfrequentie is 6x per jaar
- Voorzitterschap roulerend:
  - Contactgemeente
  - Contactschool
- Voorbereiding door doorstroom coördinator en programmaregisseur, in samenwerking met programmateam en breed beleidsoverleg..

7.3.3.7 Het Bestuurlijk Overleg van School naar Duurzaam Werk (BO)

De eindverantwoordelijkheid voor de samenwerking in het regionaal programma ligt bij de wethouder Onderwijs van de contactgemeente en de voorzitter CvB van de contactschool en de wethouders Werk van de twee centrumgemeenten. Het BO stelt de kaders en houdt toezicht. Op basis van adviezen/vraagstukken en verantwoording/evaluatie vanuit de Kerngroep neemt het BO zo nodig besluiten over aanpassingen van het regionaal programma.

Via het bestuurlijk overleg van school naar duurzaam werk, stemmen de wethouder van de contactgemeente en voorzitter CvB van de contactschool af met de gemeenten en scholen die zij vertegenwoordigen en tevens met de wethouders Werk van de twee centrumgemeenten.

Verantwoordelijkheden / mandaat

- Bepaalt de visie en lange termijndoelen voor het programma;
- Besluitvorming over beleid, interventies, middelen en prioriteiten;
- Eindverantwoordelijk voor de samenwerking binnen het regionaal programma;
- Afstemming in doorstroompuntregio tussen en binnen gemeenten (wethouder onderwijs), scholen (bestuurder school) en arbeidsmarktregio's (wethouder werk);

Samenstelling

Aan het bestuurlijk overleg nemen uitsluitend bestuurders en wethouders deel.

• Contactgemeente:	Wethouder Onderwijs
• Contactschool:	Voorzitter College van Bestuur
• Centrumgemeenten:	Wethouders Participatie / Werk en Inkomen
• Gemeenten DSP-regio:	Wethouders Onderwijs
• Mbo Rijnland:	Lid College van Bestuur
• Samenwerkingsverband VO Zuid Holland West	Directeur-bestuurder
• VO-Platform Haaglanden	Voorzitter (Directeur bestuurder VO-Haaglanden)

Procesafspraken

- Voorzitter zijn afwisselend de bestuurder contact gemeente en contact school.
- De centrumgemeenten vertegenwoordigen de gemeenten in hun arbeidsmarktregio
- Onderwijsbestuurders werken met een afvaardiging en stemmen vooraf met elkaar hun inbreng af
    - De contactschool vertegenwoordigt mbo's Albeda, Yuverta en Lentiz
    - Het SWVVO Zuid-Holland West vertegenwoordigt de samenwerkingsverbanden Zoetermeer, Delflanden en Westland
    - Het VO-Platform vertegenwoordigt alle VO-scholen inclusief de pro- en vso-scholen in de Doorstroomregio
- De bestuurlijke stukken worden naar alle bestuurders verzonden
- Niet deelnemende bestuurders aan het regionaal overleg zorgen dat hun inbreng vooraf wordt afgestemd met de hen vertegenwoordigende bestuurder
    - Uitgangspunt voor de besluitvorming in het bestuurlijk overleg is het consensusmodel. Besluitvorming vindt bij voorkeur plaats op basis van consensus. Indien consensus niet haalbaar blijkt vindt besluitvorming plaats op basis van meerderheid van stemmen (50% +1).
      Mede in samenhang met het gegeven dat er nieuwe partijen deelnemen aan het bestuurlijk moet de wegingsfactor van stemmen per deelnemende partij nog worden vastgesteld voor de looptijd van het nieuwe programma. Een voorstel daartoe wordt voorbereid in het implementatieplan en zal nog worden voorgelegd. Waarbij mogelijk ook rekening gehouden kan worden met de omvang van zowel de betreffende vertegenwoordigende partij/organisatie als de omvang van de problematiek van die organisatie/partij in relatie tot het regionaal programma.
- In het jaar voorafgaand aan besluitvorming over de nieuwe programmaperiode, worden alle bestuurders uitgenodigd om deel te nemen aan de bestuurlijke overleggen.
    - Bij afwezigheid van een wethouder wordt deze vervangen een collega-wethouder met aanverwante portefeuille.
    - Bestuurders van scholen laten zich bij afwezigheid vertegenwoordigen door elkaar.
    - Vergaderfrequentie twee keer per jaar, of vaker indien nodig.
    - Het BO wordt voorbereid (agenda en stukken) door de programmaregisseur en regio-coördinator.

Zij zorgen er, samen met de kerngroep voor dat bestuurlijke afspraken worden vertaald naar gezamenlijke concrete acties (onderwijs, dsp/gemeenten), Daarbij bewaken zij de verbinding tussen beleid en praktijk en de samenhang tussen initiatieven en besluiten.

7.3.3.8 Op alle niveaus: evalueren, reflecteren en verbeteren

De inbreng van jongeren en de opbrengsten en observaties van de maatregelen binnen de actielijnen uit het programma worden op alle niveaus gestructureerd en periodiek geëvalueerd in de achterban, beleidsbreed-overleg, het programmateam, de Kerngroep en het BO. Daarbij wordt tegelijkertijd gereflecteerd op de onderlinge samenwerking en de gemaakte samenwerkingsafspraken (scholen, doorstroompunten, hulpverlening, participatie/werk) over wat we van elkaar mogen verwachten. Het doel is om van de uitkomsten te leren, te verbeteren en door te ontwikkelen. Zie ook actielijn professionalisering en paragraaf monitoring.

7.3.3.9 Verantwoordelijkheden ten aanzien van informatie- en gegevensverwerking

Gemeenten en scholen maken voor uitvoering, monitoring en evaluatie van maatregelen en samenwerkingsafspraken gebruik van digitale middelen die zijn ontwikkeld. Om in het nieuwe programma pragmatisch te kunnen (door)starten met het volgen van ontwikkelingen op individueel en regionaal niveau, blijven we gebruik maken van de bestaande ict-toepassingen Voroc en Tuula (de opvolger van de voormalige Plusapplicatie). Deze instrumenten bieden actuele sturingsinformatie.
Parallel onderzoeken we komende periode hoe Voroc, Tuula, leerlingvolgsystemen en/of andere ict-toepassingen beter in samenhang kunnen worden ingezet voor afstemming, overdracht, monitoring en evaluatie[28].

Voroc blijven we regionaal gebruiken in het kader van 'de overstap': de juridische afspraken over verwerking van gegevens in Voroc lopen via Spirit4You.

Tuula gebruiken we specifiek voor het monitoren van de maatregelen uit het programma[29]. De noodzaak en verantwoordelijkheden voor de gegevensverweking in Tuula zijn als volgt:

- Contactschool ROC Mondriaan (penvoerder als indiener van de subsidieaanvraag voor het regionaal programma Haaglanden), de gemeente Den Haag als contact- en centrumgemeente In regio Haaglanden en gemeente Zoetermeer als contactgemeente in arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal vertegenwoordigen alle scholen en gemeenten in de regio.
- Voor monitoring van maatregelen in het nieuwe programma is het noodzakelijk om uniforme en transparante registratie van gegevens te realiseren. Dit voorkomt versnippering van informatie, maakt het mogelijk jongeren integraal te volgen en ondersteunt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor resultaten. Om dit te realiseren wordt gebruik gemaakt van Tuula.
- Door één systeem te hanteren kunnen onderwijsinstellingen, gemeenten en arbeidsmarktpartners:
  - Gegevens tijdig en veilig uitwisselen, waardoor de begeleiding van jongeren beter op elkaar aansluit.
  - Voorkomen dat jongeren uit beeld raken, door signalen en interventies centraal vast te leggen.
  - Efficiënt rapporteren en monitoren richting het Ministerie van OCW en andere stakeholders, met actuele en betrouwbare data.
  - Regionale sturing versterken, doordat alle partners werken met dezelfde informatiebasis.

- Tuula voldoet aan de wettelijke vereisten van het regionale programma, waaronder:
  - Het faciliteren van samenwerking met Doorstroompunten, zodat jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar effectief worden begeleid.
  - Het waarborgen van privacy en AVG-compliance, zodat gegevensdeling plaatsvindt binnen wettelijke kaders en servicedocumenten.
  - Het ondersteunen van rapportage en monitoring richting OCW en andere stakeholders, inclusief evaluatie van het regionale programma.
  - Het registreren van alle relevante gegevens voor de doelgroep tot 27 jaar, eventueel inclusief nazorg na diplomering.
  - Het bieden van een solide basis voor evaluatie en doorontwikkeling van het systeem, conform de governance-afspraken van de wet.

- Partijen sluiten een samenwerkingsovereenkomst waarin verantwoordelijkheden, governance en financiële afspraken zijn vastgelegd. Daarnaast wordt een verwerkersovereenkomst met de leverancier opgesteld en een DPIA uitgevoerd.

[28] Bij dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van en voortgebouwd op de actuele regionale ICT-onderzoeken en DPIA's en wordt gestreefd naar zo efficiënt mogelijk inregelen van verantwoordelijkheden voor veilige gegevensverwerking. Eventuele vervanging en doorontwikkeling (of koppelingen) van systemen vinden uitsluitend plaats na expliciete opdracht van de kerngroep.
[29] Op dit moment wordt Tuula al ingezet voor de regionale coachvoorziening en een stukje 'hulp op school', de toepassing wordt nu verder verbreed.

7.3.3.10 Overzicht en frequentie overleggen[30]

	per jaar	per maand	per week
Bestuurlijk Overleg	2x		
Kerngroep	6x		
Regionaal coördinatieteam		1x	
Breed beleidsoverleg onderwijs en gemeenten	2x		
ROB	6x		
SBO		1x	
Overleggen scholen	4x		
Regionale expertise tafel Haaglanden			1x

7.4 Begroting regionaal programma

7.4.1 Uitgangspunten contourennota

- Binnen het nieuwe regionaal programma werken we - vanuit collectieve verantwoordelijkheid van scholen en gemeenten - vanuit één programmabegroting (contact- /centrumgemeenten en contactschool)[31];
- We realiseren gezamenlijke maatregelen en interventies, met ruimte voor lokale/sub-regionale variaties;
- We hebben oog voor continuïteit van dienstverlening en het inbouwen van meerjarige zekerheden;
- We zorgen voor samenhang tussen:
    - verschillende regionale budgetten/interventies;
    - We zorgen voor enerzijds regionale budgetten/interventies en anderzijds sub-regionale/lokale/schoolse budgetten/interventies;

  Dat wil zeggen: niet vervangen van of overlappen met kerntaken, tenzij onderbouwd. Dit is in lijn met de voorwaarden van de ministeries van OCW en SZW voor het programma;
- De (toekomstige) interventies vanuit een gezamenlijk regionaal budget moeten beschikbaar zijn voor alle jongeren die in onze regio naar school gaan of werken/werk zoeken, ongeacht (de grootte van) hun woonplaats of school/mbo en leeftijd 18-/18+;
- We houden rekening met de uitdagingen waar scholen met locaties in meerdere regio's voor staan als het gaat om participatie in regionale aanpakken;
- Waar van meerwaarde om hiaten in het aanbod (zowel gericht op werk als op school) of grensverkeervraagstukken op te lossen, kopen we dienstverlening (sub-) regionaal in (bijvoorbeeld in het kader van 'hulp op school');
- We zorgen voor een onderbouwde inzet van gelden (middelen) (op basis van de regio-analyse, de omvang en zwaarte van doelgroepen en de lessen uit monitoring van interventies) en transparante sturing op financiën;
- We zorgen voor:
    - Budget voor programmamanagement-, procesbegeleiding, ondersteuning, monitoring en evaluatie;
    - Budget voor interventies, waaronder professionalisering en jongerenparticipatie;
    - Reservering voor knelpunten bij de realisatie van ambities en doorontwikkelingen;
- We maken afspraken over bovenregionaal grensverkeer: Studenten die in een andere regio naar school of werkplek gaan dan in de regio waar ze wonen (of ingeschreven staan), kunnen gebruik maken van interventies op zowel hun school/werkplek als in hun woonplaats;
- We regelen bovenregionaal afstemming, zowel over individuele casuïstiek, als over opschaling in geval van terugkerende patronen/knelpunten.

[30] Huidige situatie: Bo stukken: 2 weken vooraf (na akkoord Kerngroep) / Kerngroepstukken: 2 weken vooraf / Breed beleidsoverleg: 2 weken vooraf. In de implementatiefase werken we dit verder uit om het beter in lijn te brengen met elkaar (oa voldoende voorbereidingstijd).

[31] NB het gaat hier dus *niet* om een totaalbegroting van *alle* middelen die vallen onder de Wet van School naar Duurzaam Werk, maar alleen om de middelen die beschikbaar zijn voor het Regionaal *Programma*. Voorliggende middelen vanuit de WvSnDW vallen onder de begrotingen van de scholen, doorstroompunten en/of gemeenten die ieder een eigen taak hebben in deze nieuwe wet.

7.4.2 Toekennings- en verantwoordingssystematiek

7.4.2.1 Uitgangspunten

Eén integrale begroting vraagt om een passende systematiek voor toekenning, verantwoording (en evt bijstelling) van programmabudgetten. Voor de toekennings- en verantwoordingssystematiek is uitgegaan van:

- Uniforme regionale werkwijze scholen en gemeenten t.b.v. gezamenlijk werken aan doelstellingen;
- Op basis van inhoudelijke onderbouwing : 'tellen en vertellen' met toetsingskader;
- Aan de achterkant: koppeling aan een van de twee geldstromen (contactgemeente, contactschool) - verbinders arbeidsmarkt, vallen onder budget van de centrumgemeenten
    - Eerst uitputten budgetten die op moeten (2025/2026)
    - Daarna(ast) nieuwe begroting aanwenden
- Vastleggen besluitvorming en afspraken over toekenning (evt. wijziging) en verantwoording via Kerngroep.

7.4.2.2 Werkwijze scholen en gemeenten

Voor alle actielijnen geldt dat gewerkt wordt met een zelfde werkwijze[32] voor het beschrijven, evalueren en verantwoorden van de actielijnen en (deel)maatregelen. Hiermee realiseren we een eenduidige startpositie, voor verdere monitoring van de samenwerking binnen het regionaal programma.

In deze werkwijze is o.a. ingebouwd:

1. Huidige situatie (continuïteit en stabiliteit) als uitgangspunt om op door te bouwen per 2026
2. Toetsing aan de wettelijke- en programmakaders, bijvoorbeeld:
    a. Leggen we bij de bedragen de focus op de juiste (omvang van) doelgroepen of zijn er verschuivingen tussen de budgetten nodig?
    b. Op welke manier is de inzet aanvullend op de reguliere taken van scholen voor pro en vso, mbo's, doorstroompunten en gemeenten?
        i. Gaat het bijvoorbeeld om doorontwikkeling van bestaande maatregelen, lokale of subregionale maatregelen die verbreed moeten worden naar de hele regio, of gaat het om maatregelen die vergelijkbaar zijn, maar ingezet worden vanuit verschillende invalshoeken (onderwijs, arbeidsmarkt, zorg).
3. Specifiek voor actielijn 4 zetten we hetzelfde formulier in als middel voor het aanvragen van cofinanciering voor initiatieven voor maatwerk die vanuit de regio worden aangedragen.

[32] De actualisering en handzaam maken van het formulier 'Tellen en vertellen', inclusief stappenplan, maakt onderdeel uit van de implementatiefase.

Opzet toetsingskader[33]

- **Aansluiting bij regionale prioriteiten en programmalijnen**
  Doel: In lijn brengen maatregelen, regionale prioriteiten en programmalijnen.
- **Betrokkenheid van ketenpartners en samenwerking**
  Doel: Samenwerking versterken door meerdere ketenpartners te betrekken.
- **Doelgroepen en effectiviteit**
  Doel: impact voor specifieke doelgroepen vergroten.
- **Jongerenparticipatie**
  Doel: optimaliseren maatregel door input en/of rol van jongeren toe te passen.

Afwegingen om te komen tot een elkaar aanvullende mix van maatregelen

- **Som van maatregelen en combinatie van aanvragen**
  Doel: regie op samenhang van de maatregelen en hoe ze zich tot elkaar verhouden in termen van doelgroepen, ketenpartners en programma's.
- **Aandacht voor innovatie en continuïteit**
  Doel: ervoor zorgen dat er ruimte is voor zowel vernieuwende als bewezen effectieve maatregelen.

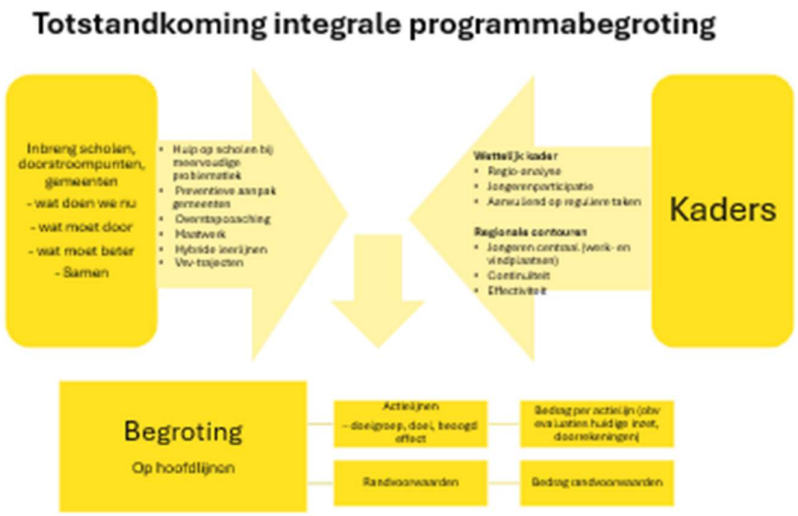
7.4.2.3 Hoe zijn de bedragen per actielijn tot stand gekomen?

Het opstellen van een integrale programmabegroting, vraagt wezenlijk iets anders dan in vorige programma's het geval was. Maatregelen waren tot op heden georganiseerd langs de verschillende bekostigingsstromen binnen de regio's. Daarnaast worden in het kader van de nieuwe regeling ook andere eisen gesteld aan het programma (aanvulling op reguliere taken verschillende domein). De uitdaging was dan ook om bestaande interventies en nieuwe ambities in een gezamenlijke begroting op hoofdlijnen (passend bij de regio bij elkaar te brengen. Het uitgangspunt is daarbij dat maatregelen voor alle leerlingen/studenten in de betreffende doelgroep van toepassing zijn.

Bij de totstandkoming van de bedragen is aandacht geweest voor enerzijds ruimte bieden voor continuïteit van maatregelen, (h)erkenning geven aan wat lokaal en/of regionaal goed gaat en we willen continueren (lokaal op plekken met veel problematiek of regionaal ontsluiten). Anderzijds ruimte creëren om maatregelen meer in samenhang door te kunnen ontwikkelen. Bijvoorbeeld als zij overlap in doelstellingen, doelgroepen, beoogde effecten en/of aanpakken kennen. Dat is immers de kern van een regionale aanpak.

Voor de uitwerking van de begroting zijn huidige maatregelen, budgetten, ambities en wensen van scholen, doorstroompunten en gemeenten geïnventariseerd en vervolgens vergeleken met de actielijnen zoals die (op basis van de wetgeving, regio-analyse, kwetsbare groepen, jongerenparticipatie) in dit programma zijn uitgewerkt. Daarna is een vertaalslag gemaakt naar budgetten per actielijn.

[33] Het toetsingskader wordt opgenomen bij het stappenplan.

Hoewel de huidige en gewenste maatregelen vormen de basis van de begroting op hoofdlijnen, is door de integrale werkwijze (nog) niet altijd in een oogopslag terug te zien onder welke actielijn interventies vanuit het huidige programma vallen. *Bijvoorbeeld:* een Eropafaanpak op het mbo wordt in het huidige programma onder een aparte maatregel vanuit scholenkant bekostigd. Dat geldt ook voor schoolcoaching. Vanuit bekostiging van doorstroompunten en/of gemeenten worden vsv-casemanagers of leerwerkmakelaars ingezet op scholen. Deze zijn niet allemaal direct terug te zien in de begroting. Kunnen deze nu wel worden gecontinueerd? Al deze aanpakken (afhankelijk van de doelstelling, doelgroep en beoogde effecten) kunnen vallen onder bijvoorbeeld de programmavoorwaarden van actielijn 1 of 2. Door vanuit de inhoud te begroten, kunnen interventies meer in samenhang rondom jongeren worden bekostigd, ingezet, geëvalueerd en doorontwikkeld.
In deze nieuwe werkwijze bouwen we flexibiliteit in, door tussen budgetten onder actielijnen te kunnen schuiven. Maatregelen hoeven immers niet altijd onder één noemer te vallen en bovendien kan ook het zwaartepunt van benodigde inzet gaandeweg wijzigen.
Op dit moment is bijvoorbeeld voor de nieuwe doelgroep (23-27 en NEET) nog onvoldoende inzicht in welke problematiek en daarbij horende oplossingsrichtingen bovenwettelijk (dus jongeren met startkwalificatie, zonder uitkering) aandacht nodig hebben. Dat geldt ook voor de loopbaanbegeleiding van scholen. Op basis van monitoring en evaluatie (incl. jongerenaanpak) krijgen we steeds meer zicht op wat daadwerkelijk aanvullend op reguliere taken nodig is en kunnen we budgetten steeds gerichter en onderbouwd inzetten.

7.4.3 Programmabudget

Voor het regionaal *programma* Haaglanden is een jaarlijks budget beschikbaar van in totaal € 6.372.695, -

→ Via contactgemeente Den Haag organisatieonderdeel OCW: € 3.465.131, - (Specifieke Uitkering (SPUK) Regionaal Programma)
→ Via contactschool ROC Mondriaan: € 2.907.564, - (Subsidie)

Deze budgetten zijn aanvullend op de andere budgetten die individuele scholen en gemeenten ontvangen voor reguliere taken in het kader van de wet van school naar duurzaam werk:

1. **Mbo's, pro's en vso's:** loopbaanbegeleiding, overgang naar werk voor gediplomeerden (bekostiging mbo's standaard in lumpsum; pro en vso eigen bekostigingssystematiek;
2. **Gemeenten (Onderwijs) in Doorstroomregio:** reguliere taken doorstroompunten voor jongeren van 16, 17 en 18-27 jaar (bekostiging vanuit regionaal budget Specifieke Uitkering Doorstroompuntfunctie – SPUK DSP, via contactgemeente Den Haag Onderwijs);
3. **Gemeenten (Participatie, Werk en Inkomen) in arbeidsmarktregio's:** reguliere taken (artikel 7a Participatiewet) voor de begeleiding naar werk van jongeren tot 27 jaar preventief passend ondersteunen bij overstappen naar school, werk of een combinatie (bekostiging vanuit decentralisatie-uitkeringen per gemeente, al dan niet gebundeld voor regionale aanpak).

4. **Centrumgemeenten Arbeidsmarktregio's (Den Haag en Zoetermeer):** budget voor regionaal verbinders arbeidsmarkt-doorstroomregio (bekostiging vanuit decentralisatie-uitkeringen Participatiewet voor centrumgemeenten).

In deze begroting is gewerkt met de bedragen die de komende vier jaar jaarlijks beschikbaar zijn voor het regionaal *programma*. In de subsidieaanvraag zullen deze bedragen maal vier worden opgenomen, alsmede de resterende middelen vanuit het huidige programma.

7.4.4 Integrale programmabegroting

Vanuit het oogpunt van integraal werken - passend bij de behoeftes van jongeren in onze regio - is de programmabegroting hieronder opgebouwd langs de inhoudelijke actielijnen en maatregelen, zoals hierboven beschreven. In de begroting zijn beide geldstromen voor het programma (contactschool en contactgemeente) als één geheel opgenomen. Uitgangspunt is de bereidheid om als regio gezamenlijk de middelen aan te wenden voor afgesproken doeleinden, waaronder het bieden van continuïteit in hetgeen al goed wordt uitgevoerd en in lijn is met de doelstelling van het regionale programma . Uitgangspunt bij de conceptbegroting is de bereidheid om als regio gezamenlijk de middelen aan te wenden voor afgesproken doeleinden. Gedurende de komende programmaperiode is er (op basis van onderbouwing en evaluatie) mogelijkheid om binnen de begroting te schuiven tussen actielijnen. In de governance, leggen we vast dat (en hoe) er altijd gezamenlijke besluitvorming en verantwoording plaatsvindt over de aanwending van het programmageld. Hoewel de budgetten op de balans van de contactschool en contactgemeente staan, moet hierdoor altijd inzichtelijk zijn wat er mee gebeurt. De toekennings- en verantwoordingssystematiek wordt verderop in dit hoofdstuk beschreven en in de implementatiefase verder uitgewerkt.

Bij de verschillende actielijnen en/of maatregelen is in de bedragen rekening gehouden met kosten voor aanjaag-/coördinatie-/professionaliseringsuren. Regie wordt gevoerd per maatregel/actielijn. Bij actielijn één zijn uren voor consultatie- en advies begroot. Naast budget voor de actielijnen is budget opgenomen voor randvoorwaarden, zoals programmaregie en -ondersteuning, jongerenparticipatie, ict-toepassingen voor monitoring en communicatie.

Gedurende de programmaperiode wordt niet geïndexeerd.

Overzicht begroting

Actielijn 1	€ 3.550.000,00
Actielijn 2	€ 1.000.000,00
Actielijn 3	€ 100.000,00
Actielijn 4	€ 1.100.000,00
Totaal actielijn 1 t/m 4	**€ 5.750.000,00**
Randvoorwaarden (+/- 10% van totaal)	€ 620.000,00
Totaal regionaal programma	**€ 6.370.000,00**

Centrumgemeenten Arbeidsmarktregio's (Den Haag en Zoetermeer): budget voor verbinders arbeidsmarkt-doorstroomregio.	**€ 150.000,00**

<table>
<tr><th colspan="4">Programmabegroting</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Regionale advies en consultatiefunctie: meedenken met professionals voor hulp op en buiten school. Taken opnemen binnen de coördinerende functies voor actielijn 1. (dus ook fte aan gemeentekant) aanvullend op verantwoordelijkheden voor actielijn. In flexibele schil programmateam.</td><td colspan="3">Actielijn 1. Hulp/aanpak/expertises voor jongeren met behoefte aan meer specialistische kennis/aanpak/ondersteuning (snijvlak zorg/welzijn/multiproblematiek)</td></tr>
<tr><td>Maatregel 1.1 Regionale coachvoorziening en aanpak hulp op/rondom school/bpv (voor jongeren met schoolinschrijving)</td><td>€ 2.750.000,00</td><td rowspan="2"><u>Onderbouwing € 3.550.000,00</u>

In het huidige programma wordt vanuit het scholenbudget ingezet op hulp op/rondom vo- en mbo-scholen, o.a. voor Klas als Werkplaats, Eropaf, Schoolcoaching, professionalisering, procesmanagement.

Tegelijkertijd worden vanuit gemeentelijke budgetten fte ingezet op/rondom scholen ter preventie van schooluitval.

Als we als vo- en mbo-scholen en gemeenten ‘hulp op/rondom scholen’ voor jongeren met meervoudige problematiek regionaal dekkend (hele doorstroomregio, los van woonplaats) willen inzetten (en daarmee het grensverkeervraagstuk willen slechten), is de verwachting dat we gezamenlijk 2,75 mln nodig hebben voor inzet van professionals (bijv. leerwerkmakelaar, schoolcoaching, vsv casemanagers, JGZ, GGZ18+ en expertise nieuwkomers) op/rondom scholen.

Voor werk/vindplekken buiten onderwijs:
• 800K voor inzet professionals voor hulp op/ rondom werk- en vindplekken.</td></tr>
<tr><td>Maatregel 1.2. Aanpak hulp op/rondom werk- en vindplekken voor jongeren zonder schoolinschrijving</td><td>€ 800.000,00</td></tr>
<tr><td>Totaal actielijn 1</td><td colspan="2">€ 3.550.000,00</td></tr>
</table>

Actielijn 2. 'borgen en versterken kwetsbare overstapmomenten'		
Maatregel 2.1: (actualisering/herziening/onderhoud) overstapmodule voroc	€ 200.000,00	<u>Onderbouwing € 200.000,00</u> Raming gebaseerd op de huidige kosten van Voroc inclusief personele lasten. We nemen deze kosten op in het programma ondanks dat het onderdeel is van een wettelijke taak. Dit doen we vanuit efficiency oogpunt om te voorkomen dat we op meerdere plekken in de doorstroom- en arbeidsmarktregio's overstap tools ontwikkelen en bekostigen. Daarom combineren we de verschillende taken in de doorontwikkeling van Voroc,
Maatregel 2.2: overstapcoaching (o.a. pro, vso, opdc, isk, vroegtijdig overstappers vo) naar mbo	€800.000,00	<u>Onderbouwing € 800.000,00</u> a. Het gaat om de overstapcoaches vso-mbo. De behoefte is om deze werkwijze van de overstap naar mbo regionaal dekkend te maken voor VSO en uit te breiden voor jongeren vanuit OPDC/ISK en vroegtijdig overstappers VO. b. Voor PRO en vso, wordt (behalve voor de overstap naar vervolgonderwijs), ook extra begeleiding ingezet bij de overstap naar werk en dagbesteding. Op dit moment wordt vanuit het regionaal programma ingezet op overstapcoaching vso naar mbo. Vanuit gemeenten/DSP wordt ingezet op kwetsbare overstappen naar leerwerkplekken, werk en dagbesteding. Voor de gevraagde consolidaties, regionale dekking en uitbreidingen voor de begeleiding naar werk, verwachten we een verhoging van de kosten tot €800.000. Dit budget is gebaseerd op gezamenlijke inzet door scholen en doorstroompunten/gemeenten op/rondom kwetsbare overstapmoment van school naar school en van school naar werk. In praktijk hangt deze inzet nauw samen met de inzet op actielijn 1 (bijvoorbeeld leerwerkmakelaar op locatie) en met actielijn 4 (maatwerk, hybride leerroutes). De uitnutting van de gevraagde bedragen voor begeleiding naar werk kan dus plaatsvinden onder meerdere actielijnen.
Maatregel 2.3: begeleiding naar dagbesteding of werk		
Totaal actielijn 2	**€1.000.000,00**	

Actielijn 3. professionalisering en kennisdeling op integraal werken Scholen en gemeenten dragen beide voor 50% bij aan de randvoorwaarden		
Maatregelen 3.1: Regionale professionaliseringsaanpak integraal werken (aanjaag + facilitaire kosten)	€ 50.000,00	<u>Onderbouwing € 50.000,00</u> Voor deze actielijn is een relatief klein bedrag opgenomen, Is geen groot bedrag, omdat taken voor professionalisering ook belegd zijn bij andere actielijnen (denk bijvoorbeeld aan samenwerking met decanennetwerk S4Y). Bij die actielijnen en/of maatregelen zijn kosten opgenomen voor aanjagers/ coördinatoren/ procesmanagers. Bij hen ligt ook een taak om bij te dragen aan de regionale professionaliseringsaanpak. De hier opgenomen kosten zijn voor specifiek het aanjagen van inhoudelijke organisatie en betrokkenheid vanuit alle actielijnen/maatregelen.
	€ 50.000,00	<u>Onderbouwing € 50.000,00</u> Raming van kosten voor ruimtes, materialen, catering – uitgangspunt is zoveel mogelijk gebruik makend van voorzieningen van samenwerkingspartners.
Totaal actielijn 3	**€100.000,00**	

Actielijn 4. 'maatwerk op het snijvlak school, arbeidsparticipatie, praktijkleren en eventueel zorg'		
Maatregel 4.1. 'maatwerk op het snijvlak school, arbeidsparticipatie en eventueel zorg'. Voor jongeren Jongeren vanuit scholen (incl pro, vso, entree), DSP's, WenI (WSP-bedrijven), AZC's die geholpen zijn bij maatwerk en onder criteria voor extra impuls vanuit het programma vallen > opzetten (of toegankelijk maken bestaande) maatwerkonderwijs/werk/zorgtrajecten (zo nodig incl begeleiding op werkplek)	€ 1.000.000,00	<u>Onderbouwing € 1.000.000,00</u> Budget voor cofinanciering van trajecten op maat (snijvlak onderwijs, werk, zorg) is gebaseerd op aangeleverde suggesties/bedragen waaronder: • Kosten voor stimuleren en samenbrengen van scholen en samenwerkingspartners (WSP-bedrijven, zorg- en welzijnsinitiatieven) voor gezamenlijk aanbod (inclusief aanjaagfunctie) • Trajecten voor vo thuiszitters en vroegtijdig doorstromers naar mbo • Vsv-maatwerktrajecten • Hybride leerroutes pro, vso, entree/aanbod naar werk door de gemeenten/scholen/doorstroompunten; • Kleine groepen activering, ingang, speciaal mbo • Toeleidingstrajecten (vsv) naar onderwijs en/of werk voor jongeren met afstand tot werk en scholing (behalen startkwalificatie en duurzame werkplek). • Werk-leertrajecten voor nieuwkomers die meer nodig hebben om deel te nemen aan onderwijs (vooral taalcomponent). Binnen deze actielijn wordt ingezet op slim combineren van voorliggende geldstromen en cofinanciering vanuit het programma. Ook is het mogelijk om professionals vanuit verschillende actielijnen gecombineerd in te zetten (bijvoorbeeld begeleiding door casemanager bij maatwerk).
Frictie-/ambitiebudget	€ 100.000,00	<u>Onderbouwing € 100.000,00</u> Tweeledig: 1. Voor vastlopen complexe problematiek: kunnen doen wat nodig is wanneer jongeren acuut een interventie nodig hebben (zie escalatieladder in governance) 2. Voor innovatieve oplossingen voor knelpunten binnen de uitvoering van het programma Ten behoeve van het implementatieplan: criteria en mandaat om dit effectief in te zetten – in relatie met escalatieladder en advies – en consultatiefunctie in governance
Totaal actielijn 4	**€1.100.000,00**	

Randvoorwaarden Uitgangspunt is om bij het inregelen van de randvoorwaarden zoveel mogelijk samen optrekken als gemeenten en scholen in samenhang met S4Y, bijv. bij juridisch advies AVG. Scholen en gemeenten dragen beide voor 50% bij aan de randvoorwaarden[34]		
Aanjager jongerenparticipatie	€ 70.000,00	<u>Onderbouwing € 70.000,00</u> Obv raming kosten voor inkoop of ureninzet (fte); De verantwoordelijkheid voor de aanpak jongerenparticipatie ligt bij alle aanjagers/coördinatoren van de actielijnen, inclusief de aanjager professionalisering. Daarnaast zetten we een halve fte in voor het aanjagen van totaal jongerenparticipatie > in programmateam. Deze rol beleggen we het liefst bij één van de partners met expertise op dit vlak ipv in te huren
Monitoring en evaluatie maatregelen (ICT-toepassing continueren en breder toepassen)	€ 200.000,00	<u>Onderbouwing € 200.000,00</u> Obv huidige kosten ICT-toepassing Tuula (monitoring hulp op/rondom school) en inrichtings- en implementatiekosten om deze regionaal breed in te zetten.
Dashboard regioanalyse: kosten verdieping data-analyse + verrijken analyse met informatie en rapportages vanuit overstapmodule en evaluaties maatregelen	€ 40.000,00	<u>Onderbouwing € 40.000,00</u> Obv huidige kosten regio-analyse en kostenraming Ecbo voor meerkosten bij verrijking dashboard. Zoveel mogelijk samen met S4Y kosten bundelen.
Communicatie (licenties, beheer en aanpassen regionale website(s) op werkwijze nieuwe programma)	€ 40.000,00	<u>Onderbouwing € 40.000,00</u> Obv huidige kosten
Programmaregie	€ 120.000,00	<u>Onderbouwing € 120.000,00</u> Obv 1 fte NB ook 1 fte gemeentelijke coördinatie/programmaregie opgenomen bij de SPUK regulier
Ondersteuning programmateam: juridisch en financieel advies, administratieve, secretariële en organisatorische ondersteuning - overleggen, bijeenkomsten, beheer website, functioneel beheer monitoringsapplicatie	€ 150.000,00	<u>Onderbouwing € 150.000,00</u> Obv huidige kosten; zoveel mogelijk samen met S4Y optrekken, bijv. bij juridisch advies AVG
Totaal randvoorwaarden	**€620.000,00[35]**	

[34] Het streven is om de randvoorwaarden zo kosteneffectief als mogelijk in te (blijven) regelen. Kostenbesparingen komen ten goede aan de actielijnen.

[35] Exclusief €150.000,00 die de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's (Den Haag en Zoetermeer, ieder €75.000,00) ontvangen voor verbinding arbeidsmarkt- en doorstroomregio.

Voorliggende bekostigingen onder Wet van School naar Duurzaam Werk

Bekostiging Wet van School naar Duurzaam Werk regio Haaglanden – *Voorliggend aan regionaal programma 2026*				
Op basis van definitieve Regeling wet VSNDW, publicatie week 41 (week van 6 oktober)				
Wat	**Ontvangende partij**	**Vorm**	**2026**	**Toelichting**
Loopbaanbegeleiding / nazorg gediplomeerden	MBO-scholen individueel	Individuele scholen, lumpsum	**€ 2.690.173**	Dit is het totaal bedrag in lumpsum van alle mbo instellingen die in onze regio actief zijn. Dat is dus niet het bedrag dat voor onze regio beschikbaar is, maar een regio-overstijgend budget.[36]
	Pro en Vso-scholen individueel	Individuele scholen, lumpsum		Min. OCW geeft geen regionaal bedrag, scholen ontvangen bedrag per leerling
Netwerk coördinator Pro-Vso	Scholenkoepel SCOH	Sectorraad		Structurele bekostiging
Doorstroomfunctie reguliere taken tot 27 jaar	Contactgemeente Den Haag, voor de regio	SPUK DSP	€ 4.671.465,00	Landelijk bedrag verdeeld naar regio's o.b.v. risicoscore CBS
Verbinding arbeidsmarkt- en doorstroompuntregio's	Centrumgemeenten arbeidsmarktregio's	DU Participatiewet	€75.000,00 x2 = €150.000,00	Fte voor verbinders arbeidsmarktregio's en doorstroomregio

[36] De bedragen van de mbo's worden vanzelfsprekend hoofdzakelijk aangewend in de regio's waar zij de meeste studenten op school hebben (Albeda, Mbo Rijnland dus hoofdzakelijk in onze buurregio's), inclusief voor studenten die bij hen op school zitten, maar in andere regio's wonen.

Uitsplitsing in bedragen per mbo in onze regio:

- Roc Mondriaan €764.299 (organisatietotaal incl. locatie Leiden)
- Mbo Rijnland (organisatietotaal: 650.790)
- Yuverta (organisatietotaal 382.222)
- Albeda (organisatietotaal 813,348)
- Lentiz (organisatietotaal 79.514)

Begeleiding naar werk	Gemeenten ABM Haaglanden	DU, individuele gemeenten	€ 563.171,59	Individuele bedragen gemeenten opgeteld
	Gemeenten ABM ZHC*	DU, individuele gemeenten	**€ 176.797,18**	Individuele bedragen gemeenten opgeteld
**Exclusief Lansingerland, Voorschoten*				

8. Bijlagen Regionaal Programma Van School Naar Duurzaam Werk 2026-2029 Haaglanden

- *De bijlagen bestaan uit losse documenten, behorend bij het programma*

Bijlage 1. Memo Contouren Nieuw Regionaal Programma

Bijlage 2. Regionalyse november 2025

Bijlage 3. Aanwezigheidsaanpak – Afsprakenkaarten

Bijlage 4. Overgangsdocument vso-pro - gemeente

Bijlage 5 Stroomschema's van school naar duurzaam werk

Bijlage 6. PvA Jongerenparticipatie van school naar duurzaam werk

Bilage 7 Document Tellen en Vertellen (1e opzet)